

ingediend op **15** (2022-2023) – Nr. 7-D
1 december 2022 (2022-2023)

Verslag

namens de Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media
uitgebracht door Philippe Muyters, Annick Lambrecht,
Cathy Coudyser, Karin Brouwers en Hannes Anaf
aan de Commissie voor Algemeen Beleid,
Financiën, Begroting en Justitie

over het ontwerp van decreet

houdende de uitgavenbegroting
van de Vlaamse Gemeenschap
voor het begrotingsjaar 2023

Documenten in het dossier:

15	(2022-2023)	– Nr. 1: Ontwerp van decreet + Bijlagen – Nr. 2 t.e.m. 5: Amendementen – Nr. 7-A t.e.m. C: Verslagen aan de Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën, Begroting en Justitie
14	(2022-2023)	– Nr. 1: Ontwerp van decreet
13	(2022-2023)	– Nr. 1: Algemene toelichting
13-B, J, P en Q	(2022-2023)	– Nr. 1: Beleids- en begrotingstoelichtingen
12-A	(2021-2022)	– Nr. 1: Advies van de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen
16	(2022-2023)	– Nr. 1: Verslag van het Rekenhof over de begroting
21	(2022-2023)	– Nr. 1: Meerjarenraming
1466	(2022-2023)	– Nr. 1: Ontwerp van programmadecreet

Samenstelling van de Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media:

Voorzitter: Elisabeth Meuleman.

Vaste leden:

Cathy Coudyser, Marius Meremans, Freya Perdaens, Wilfried Vandaele, Manuela Van Werde;
Filip Brusselmans, Johan Deckmyn, Klaas Sloomans;
Karin Brouwers, Orry Van de Wauwer;
Steven Coenegrachts, Stephanie D'Hose;
Elisabeth Meuleman, Jeremie Vaneeckhout;
Hannes Anaf.

Plaatsvervangers:

Andries Gryffroy, Kathleen Krekels, Philippe Muyters, Kris Van Dijck, Karl Vanlouwe;
Immanuel De Reuse, Jan Laeremans, Ilse Malfroot;
Maaïke De Rudder, Tinne Rombouts;
Els Ampe, Bart Tommelein;
Björn Rzoska, Tine Van den Brande;
Katia Segers.

Toegevoegde leden:

Tom De Meester.

INHOUD

I.	Sport.....	6
1.	Toelichting	6
1.1.	Algemene situatie	6
1.2.	Evolutie per ISE.....	7
1.3.	De twaalf werken	8
1.4.	Conclusie	12
2.	Bespreking.....	13
2.1.	Vragen en opmerkingen uit de commissie	13
2.2.	Antwoordenronde.....	18
II.	Cultuur.....	22
1.	Toelichting	22
1.1.	Een crisisbestendige begroting.....	22
1.2.	Digitale transformatie.....	22
1.3.	Culturele infrastructuur.....	23
1.4.	Specifieke dossiers.....	23
1.5.	Internationaal beleid	24
2.	Bespreking.....	25
2.1.	Vragen en opmerkingen uit de commissie	25
2.2.	Antwoordenronde.....	35
2.3.	Aanvullende vragen en antwoorden	51
III.	Jeugd	54
1.	Toelichting	54
1.1.	Context	54
1.2.	Vlaamse veerkracht in 2023	55
1.3.	Jeugd- en kinderrechtenbeleid	55
1.4.	Nieuwe beleidsinitiatieven	57
1.5.	Begrotingsopmaak 2023	57
2.	Bespreking.....	58
2.1.	Vragen en opmerkingen uit de commissie	58
2.2.	Antwoordenronde.....	64
2.3.	Aanvullende vragen en antwoorden	67

IV. Media	69
1. Toelichting	69
1.1. Context	69
1.2. Vlaamse veerkracht in 2023	69
1.3. Investeren in sterke inhoud en aanbodvernieuwing	70
1.4. Beleid in functie van de mediagebruiker	71
1.5. Meten is weten	72
1.6. Specifieke dossiers	73
1.7. Begrotingsopmaak 2023	73
2. Bespreking	74
2.1. Vragen en opmerkingen uit de commissie	74
2.2. Antwoordenronde	84
2.3. Aanvullende vragen en antwoorden	95
V. Artikelsgewijze bespreking en stemming	96
VI. Eindstemming	96
Gebruikte afkortingen	97

Bijlagen: zie de [dossierpagina](#) van dit document op www.vlaamsparlement.be

Op woensdag 9, donderdag 10, donderdag 17 en donderdag 24 november 2022 behandelde de Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media het ontwerp van decreet houdende de uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2023 en het ontwerp van programmadecreet bij de begroting 2023 (*Parl.St.* VI.Parl. 2022-23, nr. 1466/1).

De bespreking van de begrotingsopmaak voor 2023 gebeurde telkens in samenhang met de BBT over die respectieve bevoegdheid:

- beleids- en begrotingstoelichting Sport (*Parl.St.* VI.Parl. 2022-23, nr. 13-J/1);
- beleids- en begrotingstoelichting Cultuur (*Parl.St.* VI.Parl. 2022-23, nr. 13-B/1);
- beleids- en begrotingstoelichting Jeugd (*Parl.St.* VI.Parl. 2022-23, nr. 13-P/1);
- beleids- en begrotingstoelichting Media (*Parl.St.* VI.Parl. 2022-23, nr. 13-Q/1).

Op woensdag 9 november besprak de commissie de bevoegdheid Sport van Ben Weyts, viceminister-president van de Vlaamse Regering en Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand.

Op donderdag 10 november lichtte Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering en Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, Digitalisering en Facilitair Management, de bevoegdheid Cultuur toe. Op donderdag 17 en donderdag 24 november besprak de commissie die bevoegdheid met de minister-president.

Op donderdag 10 november lichtte Benjamin Dalle, Vlaams minister van Brussel, Jeugd, Media en Armoedebestrijding, de bevoegdheden Jeugd en Media toe. De commissie besprak met de minister de bevoegdheid Jeugd op donderdag 17 november, en de bevoegdheid Media op donderdag 24 november.

Op donderdag 24 november stemde de commissie indicatief over de begroting. Vervolgens stemde ze over de haar toegewezen onderdelen van het ontwerp van programmadecreet.

De aan de commissie toegewezen hoofdstukken van het ontwerp van programmadecreet hadden betrekking op de bevoegdheden Cultuur en Media, en werden samen met de begrotingsonderdelen en BBT's over die bevoegdheden behandeld. Hierover brengt de commissie een apart verslag uit (*Parl.St.* VI.Parl. 2022-23, nr. 1466/6).

De ministers Dalle en Weyts illustreerden hun toelichtingen met een powerpoint-presentatie. Ze zijn te vinden op de [dossierpagina](#) van dit commissieverslag op www.vlaamsparlement.be.

De fracties van het Vlaams Belang en Groen hebben over de cultuurbevoegdheid op voorhand schriftelijk ingediende vragen aan minister-president Jan Jambon bezorgd. Ze hebben die vragen zoals afgesproken in de commissie niet mondeling herhaald. De minister-president heeft volgens dezelfde afspraak de antwoorden wel mondeling gebracht. De vooraf schriftelijk ingediende vragen zijn eveneens te vinden op de [dossierpagina](#) van dit commissieverslag.

I. Sport

1. Toelichting

1.1. Algemene situatie

Minister *Ben Weyts* kan een verder toegenomen sportbegroting aankondigen. In 2023 stijgt die naar 188 miljoen euro VAK en 187 miljoen euro VEK. Ten opzichte van het begin van de regeerperiode bedraagt de stijging ongeveer een kwart.

Sport Vlaanderen ontvangt uit de algemene werkingsbegroting een werkingstoelage en een investeringstoelage, met daarnaast een beperkte aparte toelage voor het antidopingbeleid. Samen zijn die middelen goed voor ruim 165 miljoen euro VAK en 163 miljoen euro VEK. Daarnaast heeft het agentschap ook eigen ontvangsten van 14,4 miljoen euro, vooral uit de uitbating van de eigen centra.

De werkingstoelage ondergaat een stijging van 15 miljoen euro VAK en VEK. De pluszijde situeert zich bij de indexaanpassingen, de trajectcompensaties en de compensaties voor de energiekosten. Aan de minzijde gaat het om lonen en werkingmiddelen en compensaties door het Vlaams actieplan Energie-efficiëntie.

De investeringstoelage neemt toe met 5,3 miljoen euro VAK en daalt met 13,8 miljoen euro VEK. Dat onderscheid wijt de minister aan de opstap van atomamiddelen conform de meerjarenraming, en een vermindering door de bijstelling van de betaalkalender op het overgedragen saldo om de vastleggingen van de vorige jaren te vereffenen.

Voor NADO Vlaanderen blijft de situatie ruwweg ongewijzigd.

Aan de uitgavenzijde worden de middelen verdeeld over zes inhoudelijke structurelementen:

- Sport voor Allen;
- Infrastructuur;
- Gezond en ethisch sporten;
- Topsport;
- Internationaal en interregionaal sportbeleid;
- Antidoping.

De grootste hap is bestemd voor het ISE Sport voor Allen: 120 miljoen euro VAK en VEK. De middelen zijn bestemd voor subsidies, werkingmiddelen en lonen. Het ISE Infrastructuur bevat de middelen voor investeringen en onderhoudswerken in de centra van Sport Vlaanderen.

De subsidies voor sportinfrastructuur bedragen in 2023 39 miljoen euro VAK en 38 miljoen euro VEK.

Het GES-budget voor 2023 bedraagt 664.000 euro VAK en VEK, en daalt daarmee licht ten opzichte van 2022. Vanaf 2023 worden immers de kosten voor de sportmedische keuringen aangerekend op het ISE Topsport.

Voor haar topsportbeleid beschikt de Vlaamse Regering in 2023 over een budget van bijna 27 miljoen euro in VAK en VEK. Voor haar internationale sportbeleid heeft ze 91.000 euro ter beschikking. Het budget op de aparte begrotingslijn van NADO Vlaanderen bedraagt 1,1 miljoen euro in VAK en VEK.

1.2. Evolutie per ISE

1.2.1. *ISE Sport voor Allen*

De middelen voor het eerste ISE stijgen in het algemeen met 15 miljoen euro VAK en 24 miljoen euro VEK. De toename is een gevolg van de indexering en de compensatie van de gestegen energiekosten van de sportsector.

De lonen van in totaal ruim 48 miljoen euro vormen een van de grootste uitgavenposten op dit ISE. Hier is sprake van een door indexering veroorzaakte toename met meer dan 4 miljoen euro VAK en VEK.

De subsidies op basis van het Sportfederatiedecreet bedragen 30,8 miljoen euro, een toename met 2,1 miljoen euro. Los daarvan gaan op basis van hetzelfde decreet ook middelen naar topsport, die dus tot een ander ISE behoren.

De BO 2023 kent uit het decreet betreffende de tewerkstelling in de sport 3,9 miljoen euro toe aan het ISE Sport voor Allen, wat neerkomt op een stijging met 400.000 euro.

Er gaat 3 miljoen euro naar de sportsector voor de gestegen energiekosten.

Alles bijeen bedragen de middelen voor dit ISE zoals gezegd ruim 120 miljoen euro VAK en VEK.

1.2.2. *ISE Infrastructuur*

In de BO 2023 stijgen de middelen voor het ISE Infrastructuur sterk, deelt minister Weyts mee. De middelen worden aangewend voor investeringen in en subsidies voor sportinfrastructuur. Het betreft zowel de eigen centra van Sport Vlaanderen als die van derden.

In dit ISE gaat 17,3 miljoen euro VAK en 23,6 miljoen euro VEK naar de uitvoering van het decreet betreffende de bovenlokale en topsportinfrastructuur. 8,5 miljoen euro daarvan is bestemd voor investeringen in de eigen centra. De beschikbaarheidsvergoeding voor de vzw Sportcomplex bedraagt 1,16 miljoen euro.

1.2.3. *ISE Gezond en ethisch sporten*

Het ISE Gezond en ethisch sporten ontvangt uit de BO 2023 664.000 euro. Dit bedrag is bestemd voor subsidies aan partners als het ICES, Gezond Sporten en de Fitnessorganisatie. Ten opzichte van de BO 2022 is dit budget verminderd met 100.000 euro, aangezien de sportmedische keuringen voortaan zullen worden begroot in het ISE Topsport.

1.2.4. *ISE Topsport*

Het budget voor topsport bedraagt in 2023 een nooit geziene 26,8 miljoen euro. De middelen gaan naar de lonen van de topsporters die Sport Vlaanderen onder contract heeft, maar ook naar de uitvoering van Topsportactieplan V, met zijn talentontwikkelings- en prestatieprogramma's. Ten opzichte van de BO 2022 hebben de topsportmiddelen een gevoelige stijging van 825.000 euro meegekregen.

1.2.5. *ISE Internationaal en interregionaal sportbeleid en ISE Antidoping*

De middelen voor de laatste twee ISE's zijn in de BO 2023 stabiel gebleven ten opzichte van 2022. Voor antidoping zijn de middelen afkomstig uit de dotatie van

ruim 1 miljoen euro aan NADO Vlaanderen. Onder dit ISE valt de inning van boetes aan overtreders van antidopingdecreten, die op 100.000 euro wordt geraamd.

1.2.6. *Energiesteun*

Minister Weyts beseft dat sportclubs niet als eilanden buiten de samenleving staan en bijgevolg net als iedereen met een hogere energiefactuur geconfronteerd worden. De Vlaamse Regering heeft eind september 2022 in het kader van haar begrotingsbesprekingen een akkoord bereikt over de terbeschikkingstelling van 50 miljoen euro aan energieleningen en 3 miljoen euro aan rechtstreekse steun voor de sportclubs. Het eerste bedrag is gericht op de lange termijn en moet sportclubs stimuleren tot investeringen waarmee ze hun energiefacturen structureel kunnen reduceren. Maar ook op de korte termijn staat het water sommige clubs aan de lippen. De regering reikt hen met het tweede bedrag de hand opdat ze niet overkop zouden gaan.

1.3. De twaalf werken

De middelen voor 2023 worden aangewend voor de uitvoering van twaalf werken uit de beleidsnota Sport van minister Weyts. De minister zal de toelichting daarvan beperken tot de sleutelacties en speerpunten.

1.3.1. *ISE Sport voor Allen*

Sport voor Allen is het programma om zo veel mogelijk Vlamingen aan het sporten en bewegen te krijgen. De werken 1 tot en met 5 uit de beleidsnota zijn te situeren binnen dit ISE, met als eerste twee:

- Vlaanderen als sterke sportnatie;
- alle Vlamingen sporten in elke fase van hun leven.

Recent onderzoek heeft uitgewezen dat Vlamingen vanaf het moment dat ze beginnen te sporten, dat vervolgens steeds frequenter zullen doen. Wie in het gebakje gebeten heeft, heeft de smaak te pakken. Wie één keer over de debuutdrempel heen is, zal steeds meer gaan sporten.

De doelstelling van het Vlaamse beleid is dan ook om mensen zover te krijgen. Het heeft specifieke aandacht voor bepaalde doelgroepen, waaronder vrouwen en meisjes. Tegenover mannen en jongens hinken ze achterop qua sportparticipatie, maar zeker qua vertegenwoordiging in bestuursorganen en in coachende en ondersteunende functies.

Vlaanderen gebruikt traditioneel sportevenementen als incentive voor meer sportparticipatie en zal ook in 2023 evenementen ondersteunen. Minister Weyts vertrekt vanuit een kwaliteitsvisie. Om meer mensen van het gebakje te laten proeven, moet het aanbod kwaliteitsvol zijn. Bijgevolg moet de sportkwaliteit bij de bestaande clubs worden opgetild tot een hoger niveau. Dat oogmerk geldt zowel voor de brede basis van reguliere sportclubs als voor de topsport.

Om meer kinderen en jongeren te bereiken, wil de minister zeker ook de scholen inschakelen. Hij kan daarmee gebruikmaken van zijn bevoegdheden Sport en Onderwijs en vermeldt initiatieven als SportKompas, de Beweegbuddy en de Vlaamse loopweken, die erop gericht zijn kinderen en jongeren in het gebakje te doen bijten.

Andere mensen die moeilijker te bereiken zijn, wil de minister met een sportaanbod tegemoetkomen op hun werk, de plaats waar ze een aanzienlijk deel van hun tijd doorbrengen. Vandaar een verhoogde inzet op Sportbedrijven, een initiatief waarin bedrijven hun werknemers sport laten bedrijven. Het initiatief brengt de bedrijven

bij dat ze er absoluut baat bij hebben om in een bewegingsaanbod te investeren. Het hoeft niet eens om sport in de strikte zin te gaan. Meer beweging leidt tot een verhoogde teamgeest en betere prestaties. Dergelijke investeringen leveren een bedrijf een verhoogd rendement op. Zelfs economisch rendeert het om tijdens de werkuren ruimte te laten voor een sport- en bewegingsaanbod. Bovendien maakt zo iets een bedrijf in de toch wel zeer concurrentiële arbeidsmarkt tot een aantrekkelijke werkgever.

Focusacties in die zin zijn: de Sportbedrijven, de Sportbedrijf-Award, de loopbanen, de starterskits en de sport- en beweegscan. Die scan behelst een aanbod aan een bedrijf om de sportwensen van de werkgevers te detecteren opdat het er beter op kan inspelen.

Vlaanderen koestert zijn sportclubs als spil van het sportieve leven. Het mag zich gelukkig prijzen met 1,4 miljoen inwoners die in clubverband een sport beoefenen. De Vlaamse Gemeenschap steunt de clubs volop en op heel uiteenlopende manieren om hun infrastructuur te moderniseren, bijvoorbeeld aan de hand van groepsaankopen. Ze biedt voorts steun aan de clubs in hun zoektocht naar goed opgeleide trainers, omdat ook die cruciaal zijn voor de kwaliteit van het sportaanbod. Ook de tegemoetkoming in de energiefactuur moet er ten slotte toe bijdragen dat mensen in een kwaliteitsvolle omgeving kunnen blijven sporten.

Buiten de sportclubs beoefent nog een grote groep mensen in een meer informele setting een sport. In samenwerking met de sportfederaties en de lokale besturen streeft het Vlaamse sportbeleid ernaar om die doelgroep beter te leren kennen en hen eventueel te oriënteren naar een kwaliteitsvol sport- en beweegaanbod in overeenstemming met levensstijl, capaciteiten en interesses.

De minister gaat vervolgens in op de werken 3 en 4, respectievelijk:

- via sport dragen we bij aan een betere samenleving;
- samenwerking met onze partners.

Hij stelt dat de Vlaamse Gemeenschap samen met haar partners in een kwaliteitsvol sportaanbod op maat van iedereen zal kunnen voorzien. Het beleidsnetwerk Inclusie in en door de Sport werkt zijn masterplan af met het oog op een gelijkwaardig speelveld en een versterkte maatschappelijke rol voor de sport.

Sport Vlaanderen werkt daartoe samen met diverse relevante actoren in het sportlandschap. Ook de VSF en diverse daartoe behorende sportfederaties en -clubs zijn bij het netwerk betrokken, net als het lokale sportbeleid en de lokale sportdiensten. Andere partners van het Vlaamse sportbeleid zijn de organisaties uit de studentensport, de G-sport en de risicovechtsporten. Voorts gaat het om initiatieven met betrekking tot sport op het werk, diversiteit en inclusie, en gezond en ethisch sporten.

De samenwerking strekt zich ook uit voorbij de grenzen van het beleidsveld Sport. De minister vermeldt het Vlaams Instituut Gezond Leven als voorbeeld. Het streefdoel is een maximale hefboomwerking waarbij één plus één meer dan twee oplevert.

Het vijfde werk heeft als titel: 'We investeren in de kwaliteit en professionalisering van de sportsector'. Minister Weyts heeft al verduidelijkt dat dit werk zich niet beperkt tot het infrastructuraanbod, maar ook een verhoging beoogt van de kwaliteit van het aanbod door te investeren in de trainers in de sportclub. De trainer is een belangrijke motor voor een kwaliteitsvolle sportbeoefening. In 2023 zet de Vlaamse overheid in op een kwaliteitsvol en laagdrempelig opleidings- en bijscholingsaanbod van sportbegeleiders en redders. De ervaring leert trouwens dat beter opgeleide trainers minder snel zullen afhaken.

Voor die doelstelling voorziet minister Weyts in een breed gamma aan opleidingen in een vernieuwde opleidingsstructuur. Hij vermeldt de opleidingen voor trainers met een participatie- of multisportcontext, of anderzijds voor coaches die net in een prestatiecontext werken. De laagdrempelige 'start to coach'-opleiding biedt een opstap voor nieuwe trainers. Een geheel nieuwe opleiding is gefocust op de brede motorische ontwikkeling.

De jongste jaren heeft Vlaanderen in zijn trainersopleidingen sterk geïnvesteerd in e-learning en blended learning. Die aanpak is een groot succes gebleken. Aanvankelijk was het in de coronanood de enige mogelijke optie, maar intussen maakt het sportbeleid van die nood een deugd, vanuit de ervaring dat die aanpak de drempel naar een trainersopleiding heeft verlaagd.

Een sector die zichzelf versterkt, is goud waard. Vandaar dat de Vlaamse Regering ook bij federaties en clubs goed bestuur, gekwalificeerde trainers en professionalisering wil aanmoedigen. Het decreet betreffende de georganiseerde sportsector voorziet in specifieke middelen op basis van goed bestuur en voor projecten die de instroom en doorstroming van de coaches en de kwaliteit van hun opleidingen ten goede komen.

Naast professionals heeft de sport ook nood aan vrijwilligers, een onmisbare schakel in het verenigingsleven. De Vlaamse overheid wil hefboomen aanreiken om het tekort aan vrijwilligers aan te pakken dat zich hier en daar begint te manifesteren.

Het beleid wil in zijn streven om zichzelf te verbeteren, de nodige aandacht besteden aan innovatie, experimentele projecten en ondernemerschap. Sportwijk X is een voorbeeld van een samenwerkingsmodel dat sportclubs schaalvoordelen oplevert. Clubgrade, met de VSF als trekker, versterkt de clubwerking op het vlak van toekomstgericht management en beleid.

De Sportscube for Active Gaming is een sportinnovatiemobiel die door Vlaanderen toert met voorbeelden van exergaming die met Vlaamse steun ontwikkeld zijn.

SportUp versterkt startups in de sportsector en jonge leeuwen. Dit initiatief gaat vooral op zoek naar jonge ondernemende profielen in sportclubs.

Een andere doelstelling behelst het delen van goede praktijken. Op dat gebied is het Sportinnovatiecongres het netwerkevent van het jaar. In het kader van het Belgische EU-voorzitterschap van 2024 zal die editie een ruimer internationaal luik meekrijgen.

1.3.2. ISE Infrastructuur

De werken 6 tot en met 8 houden verband met het ISE Sportinfrastructuur:

- we zetten de inhaalbeweging in sportinfrastructuur onverminderd verder;
- we faciliteren lokale en private sportinfrastructuur;
- we zorgen voor een sportieve omgeving.

Minister Weyts kadert ook de infrastructuurdoeleinden in het streven naar kwaliteit, net als in het werken aan een omgeving die aanzet om te bewegen. Al vanaf het begin van haar regeerperiode verricht de Vlaamse Regering een ongeziene inspanning om de sportinfrastructuur te versterken. Ze bundelt al haar investeringen in die infrastructuur onder de noemer sportspurt. Die oefening is tot stand gekomen in het kader van haar relancebeleid, dat ook met betrekking tot de sport een spurt op gang heeft willen trekken.

Voor de BO 2023 rusten die inspanningen op vier pijlers. Er komen twee nieuwe oproepen voor de bouw of renovatie van bovenlokale sportinfrastructuur. De

regering heeft er 10 miljoen euro aan investeringsmiddelen voor veil. Ze biedt een twintigtal groepsaankopen aan. Dit begrip kan heel ruim gaan, en net zo goed de aankoop van sportkoffers of robotmaaiers betreffen als de aankoop van sportvelden of de opdracht om die velden te keuren. Het aanbod is te vinden op de website van Sport Vlaanderen.

De Vlaamse Regering wil de weg vrijmaken naar nieuwe atletiekpistes. Dit project kadert voor een deel in de opbouw naar de Olympische Spelen van Parijs.

Voor de centra van Sport Vlaanderen ambieert de regering de verdere ontwikkeling tot excellentiecentra op het vlak van infrastructuur, exploitatie, duurzaamheid en innovatie.

Minister Weyts rekt erop dat de velodroom van Heusden-Zolder in 2023 de deuren zal kunnen openen. Het gaat om een stevige investering in kwaliteitsvolle en grensverleggende sportinfrastructuur.

Daarnaast wil de minister de renovatie of regularisatie van lokale en private sportinfrastructuur laten ondersteunen met nuttige adviesverlening en door de drempel te verlagen voor investeringen in sportinfrastructuur. Hij pleit voor de automatisering van de bestaande vrijstelling op de onroerende voorheffing voor sportinfrastructuur. Daarvoor wil hij werk laten maken van de upgrade van de sportinfrastructuurdatabank SPAKKI.

Het achtste werk behelst de zorg voor een sportieve omgeving. De betrokken partners zetten in op routegebonden infrastructuur, zoals mountainbikeroutes, loopomlopen, ruitersporen, skeelerroutes, peddelroutes, multimovepaden, zensportplatformen enzovoort. Het onlineplatform voor organisatoren van eenmalige mountainbike- en andere wielertochten krijgt een verdere uitbouw. In overleg met enkele andere ministers zal minister Weyts ook de mogelijkheden om in open water te zwemmen verder proberen uit te bouwen.

1.3.3. ISE Gezond en ethisch sporten

Het negende werk luidt: 'We stimuleren een gezonde en ethische sportattitude en -omgeving'.

Naast leuk moet sport immers ook integer en veilig zijn. In dat kader wil de minister inzetten op kwaliteitsbevordering, sensibilisering, preventie en waar nodig een adequaat en gepast reactiebeleid. Net als in de andere werken geldt ook hier de samenwerking met partners als belangrijke factor. Vlaanderen ondersteunt verschillende partners met GES-expertise, zoals het ICES en Gezond Sporten. De expertencommissie Grensoverschrijdend Gedrag blijft actief, net als het Vlaams Sporttribunaal. Het tribunaal ontvangt tot eind 2024 financiële ondersteuning. Het behandelt tuchtklachten over grensoverschrijdend gedrag.

In dezelfde context vermeldt de minister het Risicovechtplatform, dat een project coördineert met betrekking tot de gevolgen van impact op het hoofd en tot de bescherming van de fysieke en psychische integriteit van jonge sporters.

1.3.4. ISE Topsport

Op de topsport is het tiende werk van toepassing: 'We bieden onze topsporters de beste omkadering en maximale kansen'. Het Vlaamse sportbeleid zit grotendeels vervat in het topsportactieplan, waarvan momenteel de vijfde editie in voege is. De focus ligt op de opbouw naar de Olympische en Paralympische Spelen, en dus op de disciplines die daar aan bod komen. De doelstelling bestaat in top 8-posities

op WK's en Olympische Spelen voor olympische disciplines, en in medailles op WK's en Paralympische Spelen voor de paralympische disciplines.

2023 is het laatste volledige jaar dat aan de Olympische Spelen van Parijs voorafgaat. De acties komen bijgevolg op kruissnelheid. Vlaanderen heeft intussen heel wat toptalent in huis, net als de grote ambitie om dat in medailles te verzilveren. Buiten de uitstraling die ze Vlaanderen opleveren, hebben de mooie prestaties van de topsporters een onmiskenbaar effect op de sportparticipatie van vooral jongeren in diezelfde disciplines.

Daarom wil Vlaanderen ook werk blijven maken van de organisatie van kampioenschappen en topsportevenementen. In 2022 is in Antwerpen het wereldkampioenschap 3X3 Basketbal gehouden. In 2023 komt het WK Breaking naar Leuven. Breaking is een toekomstige olympische discipline en vormt daarmee een verstandige investering, oordeelt minister Weyts, die ook weer twee topwielerevenementen kan aankondigen: het Europese kampioenschap op de weg en het wereldkampioenschap op gravel. Hij verwacht dat de Vlaamse renners er zullen schitteren.

Nog in 2023 haalt Antwerpen het WK Gymnastiek in huis en zullen in Vlaanderen de EK's Volleybal en Halve triatlon plaatsvinden. Kortom, de topsportevenementenkalender is weer mooi gevuld. Zoiets is een kwestie van goede keuzes. Het WK Wielrennen in Leuven heeft een investering van ongeveer 13 miljoen euro gevegd. Een dergelijk evenement is natuurlijk niet elk jaar mogelijk. De verhouding tussen prijs en kwaliteit is het belangrijkste criterium. Vanuit rendementsoogpunt zijn investeringen in wereldkampioenschappen 3X3 Basketbal, Breaking en Gravel heel verstandig. Voor een beperkte financiële inbreng leveren ze heel veel op.

1.3.5. *ISE Internationaal en interregionaal sportbeleid en ISE Antidoping*

Het elfde werk van minister Weyts begeeft zich op het terrein van het internationale sportbeleid en luidt: 'We dragen constructief bij aan en wegen op het Europees en internationaal sportbeleid'. Op dat vlak verwacht de minister veel van het EU-voorzitterschap van 2024. Voor het sportbeleid wordt Vlaanderen geen voorzitter, wel assessor. Tijdens dat voorzitterschap zal Europa een nieuw werkplan Sport voor de periode 2025-2028 moeten opstellen. Voor Vlaanderen is dat een opportuniteit om op de Europese agenda te wegen. Het wil de subsidiekansen in het kader van Erasmus+ en andere sportprogramma's maximaal laten benutten en promoten. Voor het eerst zal Vlaanderen ook decentraal EU-subsidies kunnen toekennen.

'We zetten blijvend in op een efficiënt, klantvriendelijk en WADA-conform antidopingbeleid' is ten slotte het twaalfde werk. Minister Weyts constateert dat het wat rustiger is geworden met betrekking tot het antidopingbeleid, wat gelukkig betekent dat er niet al te veel dopinggevallen aan het licht zijn gekomen. Het Vlaamse beleid werkt voort aan de implementatie van de nieuwe WADA-code en streeft daarbij naar het behoud van zijn WADA-'compliance' en overeenstemming met de internationale conventies en de UNESCO. Het antidopingbeleid blijft tegelijk preventief en repressief. Het repressieaspect is georganiseerd met een strak systeem van controles op de elitesporters binnen en buiten de competitie. NADO Vlaanderen bouwt daarnaast stelselmatig een preventief beleid uit met de focus op educatie en sensibilisering ten aanzien van zowel de elite- als de breedtesporter.

1.4. Conclusie

Minister Weyts concludeert dat zijn sportbeleidsagenda goed gevuld is, en dankzij de budgettaire weelde waarover hij daartoe beschikt, ook goed gespijsd.

2. Bespreking

2.1. Vragen en opmerkingen uit de commissie

2.1.1. *Annick Lambrecht*

Annick Lambrecht dankt minister Weyts voor de mooie uiteenzetting, die inderdaad heel wat moois in het vooruitzicht stelt voor de sport. Gezien het belang van sport voor de maatschappij is het commissielid blij dat het beleidsveld er financieel op vooruitgaat.

De spreker peilt hoeveel van de 50 miljoen euro voor sportnoodleningen in het kader van de coronacrisis intussen is uitgeleend. Welk deel van het budget dat nu wordt vrijgemaakt voor noodleningen in het kader van de energiecrisis, komt met andere woorden uit het resterende budget voor de coronacrisis?

Verwacht de minister meer succes van de sportnoodleningen voor de energiecrisis dan ze hebben geogot bij de coronacrisis? Zo ja, waarom?

Welke clubs komen in aanmerking voor de 3 miljoen euro aan rechtstreekse steun op korte termijn? Is die steun algemeen toegankelijk voor alle clubs en federaties?

Nogal wat clubs vertalen hun stijgende energiekosten in hoger lidgeld, wat de drempel om te sporten verhoogt. Nochtans is het voor de doelstelling om elk kind gelijke kansen te bieden op sport en een gezonde ontwikkeling, noodzakelijk dat die drempel absoluut niet stijgt.

Volgens zijn BBT ambieert minister Weyts om de bestaande sport- en schoolsport-infrastructuur nog toegankelijker te maken. Hij wil nog meer samenwerking bewerkstelligen tussen de UiTPAS en andere voordeelkaarten voor de meest kwetsbaren. Hoewel Annick Lambrecht dergelijke maatregelen als positief beoordeelt, wijst ze op het belang van een evaluatie. Hoe monitort de minister de toegankelijkheid van een sport? Heeft hij een duidelijk beeld van de stijging van de lidgelden en de druk die ze op het principe Sport voor Allen zet?

Wat integriteit betreft, heeft de minister verklaard dat sport veilig moet zijn voor iedereen. De verschillende dossiers van grensoverschrijdend gedrag in deze regeerperiode hebben aangetoond dat op dat vlak nog een lange weg af te leggen is. Racisme en geweld in de sport blijven een probleem. Heel recent is in Wellen nog een wedstrijd stilgelegd wegens racisme tegen een 8-jarig jongetje. Het aantal gevallen van racisme zit net als het aantal meldingen in stijgende lijn.

Daarnaast wijst Annick Lambrecht op het bewezen grensoverschrijdende gedrag van de gymnastiekcoaches, die overigens nog altijd in functie zijn. Ook de volleybalvrouwen hebben het grensoverschrijdende gedrag van hun coach aangeklaagd. In dat dossier is het onderzoek nog aan de gang.

Ondanks steeds weer nieuwe wantoestanden die aan de oppervlakte komen, heeft de BBT van minister Weyts bitter weinig aandacht voor grensoverschrijdend gedrag. Annick Lambrecht gaat ervan uit dat het niet de bedoeling van een beleid kan zijn om alleen maar na de feiten op te treden. Ze acht preventieve maatregelen dringend nodig. Het commissielid juicht alvast de recente aanstelling van Eline Berings als consulent Ethiek in de topsport volmondig toe. Die psychologe en gewezen atlete is uiterst goed geplaatst om bij te dragen aan een gezonder topsportklimaat in Vlaanderen.

Welke extra middelen plant minister Weyts in 2023 nog tegen grensoverschrijdend gedrag, peilt Annick Lambrecht, die ook een stand van zaken wil van het onderzoek

naar het grensoverschrijdende gedrag in het volleybal. Waarom sleept die zaak al zo lang aan? Wanneer verwacht de minister een uitspraak?

De minister maakte gewag van een beleidsfocus om meer vrouwen in de coaching- en bestuursfuncties te krijgen. Maar 4 procent van de sportfederaties heeft momenteel een vrouwelijke voorzitter, hoewel 40 procent van de sporters vrouwen zijn. Concreet verwijst de minister in zijn BBT naar de strategische werkgroep 'Meer Vrouwen in de sport'. Deze werkgroep is in 2021 specifiek opgericht om de doelgroep te activeren. Annick Lambrecht is voorstander van dergelijke projecten maar heeft zo haar twijfels bij de resultaten. Vermoedelijk lukt het daarmee wel om meer vrouwen op clubniveau aan het sporten te krijgen, maar volstaat het ook om vrouwen te laten toetreden tot het bestuursniveau of het trainerschap? Die drempel blijft hoog. Vandaar dat Vooruit voorstander blijft van quota, die op de besturen een veel duidelijker effect zouden sorteren. In dat verband blijft minister Weyts verwijzen naar sensibilisering, maar op de cijfers blijkt dit beleid vooralsnog geen effect te hebben.

Welk budget zal in 2023 beschikbaar zijn voor projecten om meer vrouwen in de sport te activeren? Hoeveel aanvragen zijn er al binnen? Volstaat het budget om alle aanvragen te dekken? Is de minister bereid om het te verhogen? Overweegt minister Weyts quota met het oog op evenwichtiger samengestelde sportbesturen?

In het algemeen blijft Vooruit ondanks de goede elementen die het in de begroting terugvindt, toch nog van oordeel dat nogal wat problemen in de sportwereld extra maatregelen noodzakelijk maken. Vandaar dat de fractie zich bij de stemming zal onthouden.

2.1.2. *Maaïke De Rudder*

Namens cd&v dankt *Maaïke De Rudder* minister Weyts voor zijn toelichting en voor het ambitieuze sportbeleid, dat de komende jaren een voortzetting verdient. De fractie zou de minister wel bepaalde vragen en bezorgdheden willen meegeven.

Als eerste punt bespreekt het commissielid de coronacrisis. In 2021 is de impactstudie met de economische en financiële impact op de sportorganisaties uitgebracht. Minister Weyts heeft naar aanleiding daarvan op 2 februari 2022 bekendgemaakt dat hij de nood aan extra maatregelen zou analyseren (*Vragen om uitleg* VI.Parl. 2021-22, nr. 1380 en 1403). Maar in de BBT bij de BO 2023 vindt *Maaïke De Rudder* daar niets van terug. Het commissielid polst of het voor 2023 uitgestippelde beleid dan helemaal geen rekening heeft gehouden met de vaststellingen en aanbevelingen uit de impactstudie. Of heeft de analyse van de minister uitgewezen dat er geen extra maatregelen meer nodig zijn?

Op 8 november 2022 zijn de resultaten van de Participatiesurvey voorgesteld. Een opmerkelijke vaststelling is dat de sportparticipatie tijdens de coronaperiode niet gestegen is en erna zelfs lichtjes is gedaald. Het beeld dat iedereen in die tijd massaal aan het wandelen en fietsen is geslagen, moet misschien wel bijgesteld worden.

De coronasportnoodleningen kunnen tot en met 31 december 2022 aangevraagd worden. *Maaïke De Rudder* polst hoeveel aanvragen er al zijn ingediend. Hoeveel sportnoodleningen zijn er toegekend in 2021 en tot dusver in 2022?

In het Luchtbeleidsplan 2030 zijn er geen acties opgenomen met betrekking tot de sportbevoegdheid. Nochtans zijn ventilatie en luchtzuivering ook postcorona heel nuttig in de sportsector.

Vervolgens gaat het lid in op de energiecrisis en haar gevolgen voor de sportsector. Minister Weyts heeft aangekondigd dat er 50 miljoen euro beschikbaar zal zijn voor energieleningen. Sportclubs en federaties zullen tot 1 miljoen euro kunnen lenen met maar 1 procent rente voor hun energiebesparende investeringen. Maaïke De Rudder wil weten of de aankondiging van de minister neerkomt op een uitbreiding van het systeem van de coronasportnoodleningen. Of gaat het om iets anders?

Doordat het toepassingsgebied van het decreet betreffende de coronanoodleningen wordt uitgebreid, zal dat decreet aangepast moeten worden. Waarom is die wijziging niet opgenomen in het ontwerp van programmadecreet? Voor wanneer voorziet de minister die decretale wijziging? Zullen enkel het toepassingsgebied en de looptijd aangepast worden of acht de minister nog andere aanpassingen aan de decretale voorwaarden voor noodleningen nodig? Met andere woorden: welke clubs kunnen een beroep doen op de nieuwe energieleningen? Welke energiebesparende investeringen komen in aanmerking? Zullen er richtlijnen in het decreet komen?

Op pagina 24 van zijn BBT schrijft minister Weyts dat sportnoodleningen tot eind 2022 kunnen worden aangevraagd. Daardoor vallen de kosten van de analyse van de kredietwaardigheid per aanvraag van een lening vanaf 2023 weg, stelt de minister. Maaïke De Rudder constateert dat op die manier de sportnoodlening wordt uitgebreid en verlengd zonder extra budget om de nieuwe kredietaanvragen te beoordelen. Is dat een correcte analyse?

Naast de noodleningen heeft de minister een bedrag van 3 miljoen euro veil om sportclubs die nu al in de problemen zitten, op korte termijn hulp te bieden. Welke sportclubs komen hiervoor in aanmerking? De minister heeft toch al eens verduidelijkt dat het de lokale besturen toekomt om de noden van de sportclubs te lenigen.

Zal 3 miljoen euro volstaan om de duizenden sportclubs in Vlaanderen te ondersteunen? Maaïke De Rudder verwacht van niet en vraagt op welke manier het Vlaamse beleid dan toch een dergelijke steun kan aanreiken. Ook wil ze weten aan welke voorwaarden clubs moeten voldoen voor die steun. Sportclubs hebben erg uiteenlopende kostenstructuren, met al dan niet de beschikking over eigen of gehuurde lokalen, gemeentelijke subsidies enzovoort. De website van Sport Vlaanderen geeft vooralsnog geen uitsluitsel bij die vragen, hoewel ze momenteel sterk leven bij de sportclubs.

SD 2 houdt in dat alle Vlamingen in alle fases van hun leven zouden sporten. De Participatiesurvey heeft intussen uitgewezen dat de sportparticipatie op 60 procent is gestagneerd. Daarmee beoefent 40 procent van de Vlamingen geen sport, en haalt dat deel van de bevolking op geen enkele manier de norm van 150 minuten per week. Voorts beoefent drie vierde van de sportende Vlamingen zijn sport ongebonden, dus buiten een georganiseerde sportstructuur. Deelt minister Weyts de conclusie dat het Vlaamse sportbeleid uiteindelijk dan toch maar een beperkte impact heeft op de sportende, en zeker op de niet-sportende Vlaming? Veronderstelt dat meer inzet op sportbeleid? Hoe zal de minister aan de slag gaan met de conclusies uit het onderzoek?

OD 2.1 legt de focus van de sportparticipatiedoelstelling op kinderen en jongeren. Minister Weyts heeft in die context terecht de UiTPAS vermeld. De in de BBT aangekondigde samenwerking met de UiTPAS, A-kaart en Paspardoe was echter ook al bij de BO 2022 te lezen. Welke inspanningen heeft de minister op dat vlak al geleverd? Welke voortgang kan hij melden?

Op pagina 11 van zijn BBT verwijst minister Weyts naar de gedetacheerde leerkrachten. Maar ook bij de BO 2022 had hij al een evaluatie van de Follo's

aangekondigd. Wat is het resultaat van die evaluatie? Op welke manier kan men de Follo's nog efficiënter inzetten?

Op pagina 13 van de BBT leest Maaïke De Rudder dat de sportfederaties via een externe consultant gerichte ondersteuning kunnen krijgen voor de uitbouw van projecten met de focus op kansengroepen. Het lid vindt die focus, zeker in deze tijd, terecht en noodzakelijk. Vanwaar echter de keuze voor een externe consultant, terwijl het steunpunt Demos toch prima functioneert? Welke externe consultants zal de minister selecteren?

In mei 2022 heeft minister Weyts op een vraag om uitleg van Maaïke De Rudder geantwoord dat de fondsenwerving van private middelen uit de Vlaamse administratie zelf juridisch-technisch niet zo evident is (*Vragen om uitleg* VI.Parl. 2021-22, nr. 2971). In datzelfde antwoord verwees de minister in verband met de herbestemming van middelen van de RSZ en van de bedrijfsvoorheffing naar het federale niveau en naar een resolutie van het Europees Parlement (*Eur.Parl.* 2021/2058 INI). In die context vindt het commissielid de volgende zin in de BBT opvallend: "We richten ons dan ook vooral op samenwerkingsverbanden met externe partners en organisaties om de administratieve last in een dergelijk fonds tot een minimum te beperken, zowel in de werving als in de verdeling van private middelen naar de doelgroep." Op welke externe partners en organisaties doelt de minister? Zal de minister de resolutie van het Europees Parlement uitvoeren? Maaïke De Rudder wijst in dat verband op de adviezen van de Raad van State met betrekking tot de fiscale bevoegdheden. Die houden in dat de minister die zaak enkel met Vlaamse en niet met federale fiscale bevoegdheden kan regelen. Wat is de stand van zaken van het overleg met federaal minister Vincent Van Peteghem over dit dossier?

Nog in het kader van de sportparticipatie gaat de spreker in op het sportevenementenbeleid. Heeft de Participatiesurvey een causaal verband aangetoond tussen het bijwonen van sportevenementen en een structurele toename van de sportparticipatie?

Naar aanleiding van de BO 2022 heeft minister Weyts een overzicht aangekondigd van de centra die Sport Vlaanderen zelf zou blijven beheren. In de voorliggende nieuwe BBT is daarover niets meer te lezen. Zal Vlaanderen dan al zijn huidige centra zelf blijven beheren? Zijn er geen plannen meer om er nog af te stoten?

Het commissielid komt dan tot SD 3 over sport als opstap naar een betere samenleving. In de begrotingsbesprekingen van 2021 heeft minister Weyts onderzoek aangekondigd over het economische en maatschappelijke belang van de sportsector. Op een schriftelijke vraag van Johan Deckmyn heeft de minister intussen geantwoord dat de onderzoeksopdracht gegund is (*Schriftelijke vragen* VI.Parl. 2021-22, nr. 295, aan minister Ben Weyts). Cd&v dringt al geruime tijd aan op satellietrekeningen voor de sport, aangezien die in het toerismebeleid hun nut hebben bewezen. In de voorliggende BBT vindt de spreker daar niets meer over terug. Ze polst concreet wanneer het onderzoeksrapport beschikbaar zal zijn.

In het kader van SD 4 vraagt Maaïke De Rudder de stand van zaken met betrekking tot het vernieuwde Sportfederatiedecreet. Welke gevolgen zal het hebben voor de federaties?

In zijn SD 5 kondigt minister Weyts een nog verbeterde trainersopleiding aan. Cd&v is heel tevreden met de herwerkte opleidingsstructuur van de VTS. Zijn de vooropgestelde doelen daarmee gehaald? Of is er nog bijsturing nodig?

Een stijgend aantal mensen volgt een opleiding bij VDAB of bij – al dan niet internationaal erkende – privéopleidingsinstituten voor personal coaching en training.

Maaïke De Rudder suggereert dat die mensen misschien kunnen worden ingezet als vrijwilliger of professioneel medewerker in de gesubsidieerde sportsector. Ze vermoedt dat daar opportuniteiten liggen en stelt voor om de fitnesssector erbij te betrekken.

Ook over de sportparticipatiebarometer vindt het lid niets terug in de BBT. Ze polst naar de stand van zaken. Bij de lokale vrijetijdsmonitor en zijn aangekondigde evaluatie heeft ze dezelfde vraag.

Vervolgens gaat Maaïke De Rudder in op de maximale benutting van schoolsportinfrastructuur. Op pagina 29 leest ze daarover dat er geen derde oproep is gepland. Waarom niet? Die doelstelling verdient toch een verdere inzet. Cd&v zou een dergelijke omroep wel degelijk zinvol vinden, in afwachting van de decretale verplichting om sport- en bewegingsinfrastructuur naschools open te stellen. Vanaf 2026 zal het BOA-decreet bovendien worden bijgesteld naar lokale besturen. Ook daarom verwondert het Maaïke De Rudder dat er geen derde oproep zou komen. Welke timing heeft de minister voor ogen voor de al geruime tijd aangekondigde decretale verplichting?

Recent is in de pers een oproep verschenen om te investeren in een olympische ijsbaan. In vorige debatten hierover heeft minister Weyts op de hoge kostprijs gewezen. Wellicht is die sindsdien nog gestegen. Zijn hierover nog gesprekken aan de gang? Ziet de minister toch nog mogelijkheden om een dergelijk project in Vlaanderen te realiseren?

De aankondiging op pagina 30 van de BBT over een onderzoek van de vraag naar een centrum van Sport Vlaanderen in Brussel gaat enkele jaren mee. Waarom vordert dit onderzoek zo langzaam?

Nog op pagina 30 schrijft de minister: "Aan de groepsaankoop atletiekpistes zal een subsidiereglement worden gekoppeld ten bedrage van 15 miljoen euro." Zal dit reglement dan losstaan van het decreet betreffende de bovenlokale sportinfrastructuur? Waarom laat de minister decretale criteria los, zoals samenwerking met sportfederaties en bovenlokaal gebruik?

Minister Weyts kondigt beleidsaandacht aan voor het project Leven na Topsport. Volgens de spreker verdient dit project die aandacht ten volle. Hoe zit de financiering in mekaar?

In het kader van het internationale sportbeleid vermeldt minister Weyts op pagina 39 de unieke opportuniteit die het EU-voorzitterschap zal bieden om de prioriteiten van het Vlaamse sportbeleid op de Europese agenda te krijgen. Over welke prioriteiten heeft de minister het dan?

Over het Sportimonium staat er ten slotte niets in de BBT, ondanks de recente bekendmaking dat het museum de deuren voor onbepaalde tijd zal sluiten. Welke toekomst ziet minister Weyts ervoor?

2.1.3. *Philippe Muyters*

Philippe Muyters prijst minister Weyts voor de sterke BBT. Het commissielid beoordeelt de beschikbaarheid van extra middelen voor de sport alvast als heel positief. Uiteraard roept een goede BBT vragen op, zoals Maaïke De Rudder net heeft bewezen. In een BBT zet een minister kort zijn plannen voor het volgende jaar uiteen, waarna hij een heel jaar heeft om zijn beleid te voeren. Indien hij nu al alles even gedetailleerd zou willen weergeven, had hij een heel telefoonboek moeten volschrijven. Daarom heeft Philippe Muyters ook maar een beperkt aantal vragen.

De stevige beleidsinzet op 'Sporters beleven meer' heeft heel wat succes geoogst. Het commissielid ziet een duidelijke meerwaarde in de uitbreiding van de award. Dit initiatief stimuleert bovendien de lokale besturen. In dat verband vraagt de spreker hoe ze nog meer zullen worden gestimuleerd, gezien de wezenlijke inbreng die ze kunnen hebben.

De Participatiesurvey geeft weer dat erg veel mensen ongebonden sporten. De minister maakt ook gewag van sportoverwegers. Hij plant een netwerkplatform voor de sportsector waar bijvoorbeeld ervaringen kunnen worden uitgewisseld. Is dat nu al operationeel? Kan de minister het doel en de timing al nader toelichten?

Net als Maaïke De Rudder polst Philippe Muyters naar de focus van het EU-voorzitterschap. Het nieuwe EU-werkplan Sport komt op de agenda op het moment dat Vlaanderen als assessor optreedt. Welke andere accenten wil minister Weyts bij het Belgische voorzitterschap aanbrengen?

Tot slot feliciteert het commissielid de minister.

2.2. Antwoordenronde

2.2.1. *Energienoodsteun*

Minister *Ben Weyts* deelt eerst mee dat de discussie ten gronde over de lenings- en ondersteuningspakketten nog zal worden gevoerd naar aanleiding van een decretaal initiatief. Het gaat ten eerste om de terbeschikkingstelling van een maximumtotaal van 50 miljoen euro aan sportleningen. Dat bedrag is inderdaad voor een deel tot stand gekomen door de recuperatie van de coronanoodleningen. Daarvan is uiteindelijk ruim 7 miljoen euro toegekend.

De doelstelling van de noodleningen in het kader van de energiecrisis verschilt wel enigszins van die in het kader van de coronacrisis. Zo lijkt de nood hoger. Bij de coronacrisis diende de maatregel vooral om gedeerde inkomsten te helpen overbruggen. In de huidige situatie zullen de leningen vooral bestemd zijn voor investeringen in energiebesparende maatregelen. De lening staat zo dicht bij het nultarief als wettelijk mogelijk is en moet sportclubs – zeker als die over eigen infrastructuur beschikken – stimuleren tot energie-investeringen die zichzelf vervolgens terugverdienen, waardoor ze er uiteindelijk financieel beter van worden. De minister zal ook de minimumdrempel van 25.000 euro achterwege laten, omdat die mogelijk onnodige complexiteit aan het systeem heeft toegevoegd.

Het bedrag van 3 miljoen euro dient om clubs met een precaire financiële situatie te ondersteunen. De minister rekent op de medewerking van de sportfederaties en beoogt een zo licht mogelijke administratieve procedure. De federaties kunnen de noden van hun clubs het best inschatten. Sport Vlaanderen kan vervolgens de middelen toekennen.

Op de vraag of die 3 miljoen euro dan genoeg zal zijn, antwoordt de minister ontkenkend, maar het gaat hier nu eenmaal om belastinggeld. Hij kiest ervoor om niet in te zetten op weggeefgeld maar op leningen voor infrastructuurinvesteringen. Die helpen de energie-efficiëntie te verhogen zonder een zware inbreng van de belastingbetaler. Daarnaast is dan nog 3 miljoen euro beschikbaar als noodbudget op korte termijn.

2.2.2. *Grensoverschrijdend gedrag*

Minister Weyts herinnert eraan dat de maatschappelijke discussie over grensoverschrijdend gedrag veel vroeger op gang is gekomen in de sport dan in andere sectoren. Al in de vorige regeerperiode is toenmalig minister van Sport Philippe

Muyters ermee aan de slag gegaan. Het beleid van de vorige en huidige regering werpt intussen zijn vruchten af. Het beleidsveld bekleedt een voortrekkersrol en wil op dat elan voortgaan.

Binnen het aangepaste Sportfederatiedecreet gelden nu drie erkennings- en drie subsidiëringsvoorwaarden met betrekking tot integriteit. Die scope is daarmee verruimd van alleen de gesubsidieerde naar alle erkende sportfederaties. Er zijn verbeteringen doorgevoerd in functie van de werking op het terrein.

Ook het bereik van de beleidsfocus innovatie is uitgebreid zodat sportfederaties aanvullende projectsubsidies kunnen krijgen voor innovatieprojecten in het kader van de ethiek in de sport.

In deze regeerperiode is de steun aan het ICES structureel verankerd. Het centrum informeert en begeleidt federaties.

De opleiding van API's loopt vlot, net als de organisatie van terugkomdagen en de uitwisseling van goede praktijken. Heel specifiek voor dat laatste doel trekt de regering ongeveer 250.000 euro uit. Tot het einde van haar regeerperiode steunt ze ook de werking van het Vlaams Sporttribunaal, met een budget van 230.000 euro, na een eerder startbudget van 40.000 euro.

De expertencommissie Grensoverschrijdend Gedrag in de Gymnastiek is nog altijd actief. De vraag aan de commissie hield uitdrukkelijk in dat ze niet enkel eenmalig een rapport zou uitbrengen maar ook de implementatie van haar aanbevelingen zou opvolgen.

In de trainersopleidingen en -bijscholingen gaat er aandacht naar motiverend coachen en naar aspecten van grensoverschrijdend gedrag en ethische dilemma's.

Het huidige topsportactieplan besteedt expliciet aandacht aan het gezond en ethisch sporten. Door de aanstelling van Eline Berings beschikt het Vlaamse topsportbeleid nu op het terrein over een consulente Topsport en ethiek.

Sport Vlaanderen werkt mee aan het Vlaams actieplan ter bestrijding van seksueel geweld van minister Zuhail Demir.

Voorts wijst minister Weyts op het recente decreet betreffende een verplicht uittreksel uit het strafregister voor medewerkers van bepaalde organisaties (*Parl.St. VI.Parl. 2021-22, nr. 1243/3*). Het decreet gebiedt een uittreksel uit het strafregister voor wie structureel met minderjarigen samenwerkt.

Het sportbeleid werkt ook mee aan de meldcode Seksueel Geweld, die momenteel in de maak is.

Het beleid heeft lange tijd ingezet op sensibilisering en ondersteuning, zonder al te dwingend te willen zijn. Die aanpak heeft geloond. Federaties gaan zelf aan de slag en ontwikkelen eigen initiatieven. Voorbeelden zijn de Gymfed en Voetbal Vlaanderen, die momenteel het API-systeem uitrollen. Voetbal Vlaanderen wil liefst duizend API's opleiden.

Annick Lambrecht vroeg een timing met betrekking tot de uitspraak van het bondsparket in de zaak tegen de volleybalcoach. Volgens de informatie waarover de minister beschikt, volgt die uitspraak nog in 2022.

2.2.3. *Andere onderwerpen*

Minister Weyts is niet van plan om nog maar eens de discussie over quota voor vrouwen te herbeginnen. Hij gelooft niet dat dergelijke quota een goede zaak zouden zijn. Integendeel, ze zouden net stigmatiserend werken voor vrouwen die op basis van hun talenten en kwaliteiten worden geselecteerd voor bestuurskamers.

De UGent heeft in de zomer van 2022 haar rapport over de corona-impact afgeleverd. Het rapport bevat heel wat nuttige cijfers en grafieken, waarmee Sport Vlaanderen momenteel aan de slag is. De bedoeling is om in het begin van 2023 enkele toegankelijke publicaties op het kennisplatform van het agentschap te plaatsen. Die zullen op een bevattelijke manier de bevindingen van het rapport weergeven en de daaraan te koppelen acties.

Daarnaast zal Sport Vlaanderen ook de resultaten van de Participatiesurvey ter beschikking stellen. Ook die geven inzicht in de coronaperiode.

Wat sportparticipatie betreft, heeft iemand die een evenement bijwoont eigenlijk al een drempel genomen. Die persoon toont duidelijk een grote interesse in een sport. Minister Weyts verwacht echter vooral een en ander van de ruchtbaarheid die een groot evenement oplevert. De hele sfeer die het WK Wielrennen in Leuven ondanks de coronaperiode heeft opgeleverd, heeft een ongezien effect gehad op de interesse van kinderen en jongeren voor het wielrennen.

Wat de centra van Sport Vlaanderen betreft, blijft het nog steeds de bedoeling om excellentiecentra te ontwikkelen waar de middelen worden geconcentreerd, en dus ook om infrastructuur met een zuiver lokale functie een andere bestemming te geven. Voor de centra die uit het eigen beheer verdwijnen, onderzoekt Vlaanderen dan of ze kunnen worden overgenomen door lokale besturen of partners uit de privésector.

Wat de schaatsinfrastructuur betreft, is de minister vragende partij voor samenwerking met Nederland.

De Follo-werking maakt de kern uit van de BSMSA. Die taak wil de minister toebeden aan de schoolsportorganisatie vanaf het schooljaar 2023-2024. Tijdens de transfer vanuit Sport Vlaanderen naar die organisatie zal de aangekondigde evaluatie van de Follo's worden uitgevoerd, opdat simultaan met de overname een aantal optimalisaties kunnen worden doorgevoerd.

Intussen is de overdracht van het sportcomplex in Oordegem uitgedraaid op een hobbelig parcours, met evenwel een uitzicht op een goede afwikkeling. Sport Vlaanderen zal de opbrengst van de overname investeren in de ontwikkeling van zijn andere centra. In 2023 zal het om 9,5 miljoen euro gaan. De belangrijkste investering wordt de energetische renovatie van de ijspiste van Sport Vlaanderen in Liedekerke. In hetzelfde verband is er nog overleg aan de gang met het Brugse stadsbestuur over de lokale atletiekpiste in die stad. Als derde project vermeldt de minister de realisatie van skate-infrastructuur in het oude zwembad van Sport Vlaanderen Hofstade. Daarnaast gaat het vooral om gebouwenrenovaties en energiebesparende investeringen.

Alle grote haalbaarheidsstudies en masterplannen met betrekking tot infrastructuur gebeuren in partnerschappen. Een van de partners is steeds het lokale bestuur. Een dergelijk partnerschap veronderstelt dat elke partner een financiële bijdrage levert. Voor diverse centra van Sport Vlaanderen zijn er gesprekken aan de gang met lokale besturen en eventuele andere partners over de verdeelsleutel van de investeringen en exploitatie. Het proces komt tot stand op eigen initiatief of op basis van een haalbaarheidsstudie.

De hervorming van SPAKKI is al in september 2020 op gang geschoten. De databank wordt geherprogrammeerd naar een nieuwe structuur die aansluit bij de programma's in het datawarehouse van Sport Vlaanderen, waardoor databanken vlotter onderling kunnen communiceren. Fase 1 van de gefaseerde aanpak behelst de ontwikkeling van een interne toepassing met de bijbehorende backoffice en koppeling aan een GIS-applicatie. De tweede fase behelst de aanpassing van bepaalde toepassingen opdat die SPAKKI 2.0 kunnen aanwenden. De derde fase betreft de ontwikkeling van een externe toepassing, een frontoffice die de input van derden in de nieuwe databank kan inbrengen. Intussen is er een nieuwe GIS-toepassing ontwikkeld. In de nieuwe SPAKKI zal de definitieve databank worden geïntegreerd.

Over de vrijstelling van onroerende voorheffing pleegt Sport Vlaanderen al enige tijd overleg met VLABEL. Het doel is dat de vrijstelling zo weinig mogelijk administratieve handelingen zal vergen. Op vraag van VLABEL komt er een bevraging van de sportclubs, omdat het een zicht wil krijgen op de impact van de vrijstelling. Sport Vlaanderen heeft de vragen verwerkt in een enquête die het samen met de VSF zal uitvoeren. De resultaten daarvan zullen de basis vormen van de verdere gesprekken met VLABEL.

De participatiebarometer vormt een werk in uitvoering. Minister Weyts verduidelijkt dat het hier om een langetermijndoelstelling met een gefaseerde aanpak gaat. Hij beoogt een informatiemix met data uit de Participatiesurvey, ledenaantallen en zogenaamde 'real life data', met Strava als concreet voorbeeld. Het doel is een model dat de sportparticipatie zo waarheidsgetrouw mogelijk in beeld brengt.

Gezien de grote hoeveelheid infrastructuur waarover het beschikt, vraagt Vlaanderen de lokale besturen om samenwerkingsverbanden te onderzoeken. De bovenlokale sportinfrastructuur maakt het mogelijk voor gemeenten om in samenwerking met elkaar projecten in te dienen. Ze kunnen clubs stimuleren tot een gezamenlijk aanbod en een gezamenlijke investering, waaraan Vlaanderen dan zijn deel kan bijdragen.

Met betrekking tot de sportparticipatie in de breedte wil de minister de lokale besturen nog meer betrekken bij de organisatie van SportKompas. Sport Vlaanderen trekt dan naar de scholen met tests en de daaruit voortvloeiende analyse van de sportdisciplines waarvoor een leerling in verhouding de meeste aanleg heeft, met daaraan gekoppeld de clubs in de omgeving die de sporttak vertegenwoordigen. Een leerling die meekrijgt dat hij pakweg talent heeft voor schermen, weet meteen ook welke club die sport mogelijk maakt. Het gaat ook hier om het principe dat mensen in het gebakje gebeten moeten hebben.

De selectie van prioriteiten voor het EU-voorzitterschap is nog aan de gang en zal in 2023 worden afgerond. Twee uitdagingen zijn sowieso aan de orde voor het werkplan Sport: de digitale transformatie van het sportbeleid en kwaliteitsvolle human resources in een sterk op vrijwilligerswerk gestoelde sector. Daarnaast ziet de minister mogelijkheden met betrekking tot een verdieping en verbreding van de sportbeoefening. In dat kader is Vlaanderen een pionier van de exergames en kan het daarvan een display aanbieden bij het EU-voorzitterschap. Zoals gezegd wordt ook het Sportinformatiecongres van 2024 op het EU-voorzitterschap geënt.

2.2.4. *Aanvullende vraag*

Maike De Rudder heeft minister Weyts een samenwerking met de sportfederaties horen aankondigen met betrekking tot de verdeling van de 3 miljoen euro. Voorziet de minister in een reglement of criteria voor de aanwending? De minister heeft zelf laten weten dat het geen zin heeft om alle Vlaamse sportclubs elk 200 euro te schenken. De besteding moet selectief gebeuren op basis van de noden. Een

wandelclub zal haar werking bijvoorbeeld niet duurder zien uitvallen door hogere energiekosten.

Minister *Ben Weyts* bevestigt dat hij geen lineaire generieke steun zal toekennen aan degenen die er niet om vragen. Gezien de beperkte omvang van die middelen zullen ze alleen gaan naar clubs die een preciaire situatie kunnen aantonen. Hun bewijsvoering zal met steekproeven worden gecontroleerd.

II. Cultuur

1. Toelichting

1.1. Een crisisbestendige begroting

Minister-president *Jan Jambon* stelt dat zijn Vlaamse Regering erin is geslaagd om een crisisbestendige begroting op te stellen, die de huidige en toekomstige Vlaming een hart onder de riem steekt, zonder daarvoor de broeksriem van het cultuurbeleid verder te moeten aanspannen.

Integendeel, wie de begroting van 2023 met die van 2022 vergelijkt, zal daarin een aantal – noodzakelijke – bijkomende maatregelen en de bijbehorende middelen terugvinden. 2023 is het laatste volledige jaar van de huidige regeerperiode en begint in een context van oplopende geopolitieke spanningen met de daaruit resulterende hoge inflatie en stijgende energie- en elektriciteitsprijzen. Maar ook tegen die achtergrond blijft de ambitie van de spreker dezelfde, namelijk cultuur in de kijker zetten.

Als een goede huisvader wil de minister-president de Vlaamse vrijwilligers, culturele verenigingen en organisaties, artiesten, musea, en cultuurhuizen en -instellingen doorheen die nieuwe realiteit loodsen en hen daarbij de ondersteuning geven die ze nodig hebben. Zo is bijvoorbeeld 16,5 miljoen euro aan energiesteun ingeschreven op het nieuwe begrotingsartikel Energiemaatregelen Cultuur. Die steun wil de minister van Cultuur zo correct mogelijk verdelen: in de richting waar de nood het hoogst is, maar ook op een manier die beloont wie inspanningen levert. Zijn administratie werkt momenteel nog aan die oefening.

1.2. Digitale transformatie

Ondanks deze turbulente tijden richt de Vlaamse Regering de blik tegelijk vol vertrouwen en ambitie op de toekomst, en meer bepaald op de technologische vernieuwing. Zo wil de minister-president in 2023 volop werk maken van een digitaal transformatieprogramma voor de culturele sector. Hij wil het programma een kader laten bieden waarin digitaliseringsprojecten voor de cultuursector op elkaar gealigneerd worden, in lijn met zijn recente visienota 'Naar een slagkrachtige cultuursector in digitale tijden'. Ook met Flanders Technology and Innovation wil hij een link leggen, door middel van innovaties in de Vlaamse culturele en creatieve sectoren.

Een speerpuntproject op het vlak van digitale transformatie is het Verenigingsloket. Met dit digitale loket centraliseert Vlaanderen de dienstverlening van alle overheden ten aanzien van zijn talloze vrijwilligers, zodat verenigingen maar op één plaats hoeven te zijn voor hun aanvragen, vergunningen en ondersteuning. Het project moet de administratieve rompslomp tot een absoluut minimum beperken, zodat er meer tijd vrijkomt voor het verenigingsleven zelf. Zo versterkt en stimuleert de Vlaamse Regering het sociale weefsel, de echte ruggengraat van de Vlaamse Gemeenschap.

Het virtuele museum van Vlaanderen is een ander initiatief om de uitdagingen van een digitaliserende maatschappij en cultuursector in kansen om te zetten. Hiermee wil de minister-president het wijd en zijd verspreide Vlaamse erfgoed verbinden in digitale verhalen over de geschiedenis en cultuur. Die worden daardoor overal en op elk moment bereikbaar, zonder zorgen over openingstijden, drukte of afstand.

Een andere manier om verhalen uit de eigen Vlaamse geschiedenis op een toegankelijke, interessante en meeslepende manier tot bij een breed publiek te brengen, is de documentaire reeks 'Het verhaal van Vlaanderen'. Vanaf haar lancering op 1 januari 2023 zal de reeks inzoomen op wat er zich sinds de aankomst van de eerste homo sapiens heeft afgespeeld op het gebied van 14.000 vierkante kilometer dat vandaag Vlaanderen heet. De spreker is ervan overtuigd dat de makers en de castleden met dat verhaal de Vlaming in het hart zullen raken.

1.3. Culturele infrastructuur

Ook in cultuurinfrastructuur blijft hij investeren. Zo wordt in 2023 een ontwerp getekend voor een collectief en circulair gastenverblijf in het Frans Masereel Centrum. Ook de renovatie van het Kaaithheater staat volgend jaar op het programma. In die bouwprojecten gaat er altijd aandacht naar de duurzaamheid.

De minister-president kijkt uit naar de feestelijke heropening van het Kasteel van Gaasbeek in 2023.

In het regeerakkoord is er een opstap van 5 miljoen euro afgesproken voor Culturele Topinfrastructuur. Die operatie is even gepauzeerd wegens de latere vastlegging voor het bouwproject van het M HKA. In plaats van de aanvankelijk vooropgestelde 20 miljoen euro wordt dat bedrag in 2023 dus 8 miljoen euro. Met andere woorden wordt de 15 miljoen euro uit de BO 2022 met 7 miljoen euro verlaagd in plaats van met 5 miljoen euro verhoogd. De spreker kondigt voor 2024 al een rechtzetting aan waardoor het totaal over de jaren heen niet veranderd zal zijn. Alleen de spreiding tussen 2023 en 2024 verschilt van het oorspronkelijke stappenplan.

1.4. Specifieke dossiers

De BBT geeft uitvoering aan nog andere opstappen uit het regeerakkoord:

- 2,5 miljoen euro voor de overdracht van het Amerikaans Theater;
- 1 miljoen euro voor het Vlaams Audiovisueel Fonds;
- 0,5 miljoen euro voor Literatuur Vlaanderen.

Daarnaast wordt een nieuw reglement voor investeringssubsidies in grote cultuur- en jeugdinfrastructuur van kracht. Die subsidies stellen prioriteiten bij het bouwen, verbouwen, uitbreiden of verwerven van infrastructuur met uitzonderlijke omvang waarin een culturele werking wordt gerealiseerd die zich richt tot de hele Vlaamse Gemeenschap of ruimer.

In 2023 brengen de ministers van Onderwijs en Cultuur samen het Leesoffensief verder in de praktijk. Daarmee willen de ministers Weyts en Jambon zo veel mogelijk Vlamingen het plezier van het lezen laten ervaren, en hen weer aan het lezen krijgen. Vanaf 2023 maken ze van de Wereldboekendag op 23 april meteen ook de 'Vlaanderen Leest'-dag. Ze zullen de dag aangrijpen om bibliotheken, scholen, musea, verenigingen, bedrijven, lokale besturen en individuele burgers warm te maken om boeken te lezen. Minister-president Jan Jambon roept hen op om zich kenbaar te maken als 'vrienden voor het lezen' en zo samen een leesparadijs te maken van Vlaanderen.

2023 wordt ook op decretaal vlak een boeiend jaar, kondigt de minister-president aan. Hij zal het herijkingstraject voltooien dat de regelgeving voor sociaal-cultureel werk, amateurkunsten en bovenlokale cultuur zal verbeteren, en de planlast zal verminderen voor zowel cultuurorganisaties als overheden.

De minister van Cultuur herhaalt zijn ambitie om, conform het regeerakkoord, geen organisaties voor sociaal-cultureel werk in aanmerking te laten komen voor subsidies als ze segregierend werken door zich louter op een etnisch-culturele afkomst terug te plooiën.

Voorts zal hij een vernieuwing voorbereiden van het decreet betreffende de inbetalinggeving van cultuurgoederen ter voldoening van de erfbelasting.

De minister-president ondersteunt de culturele sector aan de hand van diverse subsidielijnen. Voor de erfgoedsector staat in 2023 de start van een nieuwe structurele ronde op de agenda. Daarmee zal de aangekondigde inhaalbeweging in het culturele erfgoed van 2,5 miljoen euro in de BO 2023 al grotendeels haar bestemming krijgen, met de volgende verdeling:

- 1 miljoen euro voor het KMSKA;
- 0,5 miljoen euro voor erfgoedprojecten;
- 450.000 euro voor het Kasteel van Gaasbeek, met het oog op zijn heropening;
- 65.000 euro voor de werkingssubsidie van FARO.

2023 wordt ook het eerste jaar van de nieuwe periode voor werkingen binnen het Kunstendecreet. Op jaarbasis is, boven op de indexaanpassing en de verschuiving van voormalige DAC-middelen, in ongeveer 20 miljoen euro extra voorzien voor de werkingssubsidies van zeven erkende kunstinstellingen, vier organisaties met specifieke kerntaken, en 225 kunstorganisaties. Zestien organisaties zijn aangeduid als kerninstellingen.

1.5. Internationaal beleid

Minister-president Jan Jambon wil Vlaanderen positioneren als een draaischijf voor talent en expertise op wereldniveau. In 2023 zal de Vlaamse Regering zich voor het eerst borg stellen voor internationale bruiklenen bij de organisatie van grote tentoonstellingen van internationaal belang, op basis van het Indemniteitsdecreet. De minister-president werkt voort aan een ontwerp van decreet tot invoering van een voorkooprecht voor belangrijke cultuurgoederen bij publieke veilingen. Op die manier wil hij de collectie van de Vlaamse Gemeenschap uitbreiden met sleutelerken. Hij organiseert van eind 2023 tot begin 2024 een topstuktentoonstelling in het MAS, die bekende en minder bekende topstukken in de schijnwerper zal zetten.

In 2022 diende de Vlaamse overheid ook een dossier in bij UNESCO om de Geelse Gezinsverpleging op te nemen in het register van goede borgingspraktijken. Die warme traditie motiveert en inspireert al eeuwenlang een hele gemeenschap om zorg te dragen voor mensen met een psychische kwetsbaarheid. Nu is het aan UNESCO om die traditie te leren kennen en met een internationale blik te beoordelen. De spreker kijkt uit naar de beslissing die UNESCO hierover in december 2023 zal nemen.

Ten slotte bereidt minister-president Jambon naarstig het voorzitterschap van de Raad van de Europese Unie voor. Hij heeft kunnen verwerven dat Vlaanderen voorzitter wordt voor zijn bevoegdheid Cultuur. Die mogelijkheid wil hij aangrijpen om de Vlaamse culturele troeven internationaal in de kijker te zetten.

De minister-president besluit dat de voorliggende BBT Cultuur hem met enige trots vervult.

2. Bespreking

2.1. Vragen en opmerkingen uit de commissie

2.1.1. *Marius Meremans*

Namens de N-VA constateert *Marius Meremans* een gevoelige stijging van de begroting voor het beleidsdomein CJSM, met 13,6 procent VAK en 11,9 procent VEK. Daarmee houdt dit beleidsdomein gelijke tred met de inflatie en gaat het er meer dan gemiddeld op vooruit.

Voor het beleidsveld Cultuur is de stijging zelfs nog groter: 17,2 procent VAK en 16,3 procent VEK, wat boven de inflatiecijfers uitkomt. Daarmee is het aandeel van Cultuur in de Vlaamse BO 2023 licht gestegen. In deze moeilijke tijd noemt Marius Meremans dat opmerkelijk.

De inflatie en verwachte spilindexoverschrijdingen vormen de voornaamste uitdagingen. Voor 2023 gaat de Vlaamse Regering zelfs uit van drie indexeringen. Het cumulatieve effect daarvan is aanzienlijk. Voor het beleidsdomein vergt dit 18,25 miljoen euro extra. Tegen 2027 zal dat extra bedrag bij ongewijzigd beleid al tot 71 miljoen euro opgelopen zijn.

Als meest belangwekkende element uit de voorliggende begrotingsopmaak vermeldt Marius Meremans de gevoelige verhoging van de werkingsmiddelen van de kunstorganisaties. De inflatiecorrectie op die begrotingspost bedraagt niet 4 maar 8 procent. De Vlaamse Regering geeft daarmee een duidelijk teken dat ze de kunsten ter harte neemt. Ze laat dat ook in de projectmiddelen merken. Die worden gebaseerd op de werkingsmiddelen en bedragen voor de komende periode 12,5 procent daarvan.

In die context polst de spreker of de beheersovereenkomsten van de kunst- en kerninstellingen op schema liggen. Specifiek doelt hij op de werkingsmiddelen voor Z33, gezien het belang daarvan voor het Limburgse kunstlandschap.

De voorliggende cultuurbegroting reserveert 16,5 miljoen euro voor energievergoeding. Hoe wil de minister-president die middelen uitkeren? Gaat het om een apart begrotingsartikel?

Ook de rest van de culturele werking wordt allerm minst vergeten, constateert Marius Meremans, die persoonlijk verheugd is met de 500.000 euro extra voor Literatuur Vlaanderen. Het Leesoffensief is al eerder in de commissie aan bod gekomen. Op 2024 zullen Vlaanderen en Nederland samen gastland zijn op de Leipziger Buchmesse. De nieuwe literatuurprijs Boon zal in goede banen moeten worden geleid.

De middelen voor tewerkstelling in culturele organisaties krijgen een versterking met 2,4 miljoen euro aan voormalige DAC-middelen mee. Bovendien wordt ruim 380.000 euro aan voormalige gescomiddelen naar het bovenlokale cultuurbeleid verschoven. Deze middelen zullen zeer welkom zijn bij de extra opdrachten voor OP/TIL en de versterking van het bovenlokale cultuurbeleid.

De al vermelde uitbreiding van het Leesoffensief in 2023 behelst een inspanning die Vlaanderen zal moeten inhouden. Politici kunnen wel zeuren over de afnemende leesbaarheid, capaciteit om begrijpend te lezen en aandacht voor het lezen bij de Vlaamse leerlingen, maar moeten dan ook bereid zijn om daar iets aan te doen. Dat gebeurt ook, maar de inspanning zal een lange tijd moeten worden volgehouden. Dat is de Vlaamse Regering ook van plan, opdat Vlaanderen er uiteindelijk ook de vruchten van zal plukken.

De minister-president heeft voor 2023 ook decretale initiatieven aangekondigd, namelijk voor de sociaal-culturele sector en voor de amateurkunsten. Een ander beleidsinitiatief op korte termijn behelst de landschapstekeningen voor bovenlokale ruimte en sociaal-culturele werken. In het midden van de huidige beleidsperiode zullen de visitaties van het sociaal-culturele werk op gang komen.

De regering zal het nieuwe Kenniscentrum Cultuuronderzoek uitbouwen. Welke partners wil de minister-president erbij betrekken?

Marius Meremans wijst op het belang van de nieuwe circusprojecten, omdat het circus in Vlaanderen een bloeiende sector is.

Het experimentele reglement voor talentontwikkeling in de amateurkunsten krijgt een vervolg. Het commissielid kijkt ook uit naar de innovatieve partnerprojecten voor crosssectorale samenwerking.

Marius Meremans besluit met de analyse dat de Vlaamse Regering in deze moeilijke tijd toch blijvend in cultuur investeert. De N-VA kijkt uit naar de nieuwe decretale initiatieven voor 2023.

2.1.2. *Stephanie D'Hose*

Stephanie D'Hose benadrukt haar grote appreciatie voor de BBT Cultuur en haar dank voor de energie die het kabinet en de administratie van de minister-president erin hebben gestoken. Hoewel het bijna een klassieker aan het worden is, houdt het commissielid eraan om ook deze keer haar waardering uit te drukken voor de aanzienlijke begrotingsinspanning van de minister van Cultuur. Daardoor komt er: 20 miljoen euro extra voor de kunstenronde, 21,6 miljoen euro extra voor loonindexeringen en 16,5 miljoen euro aan compensaties voor de energiekosten.

Daarnaast vermeldt *Stephanie D'Hose* nog een aantal kleinere ingrepen, al is klein een relatief begrip gezien de 1,5 miljoen euro extra voor het VAF en voor Literatuur Vlaanderen. Alles bijeen gaat de Vlaamse cultuurbegroting er met 60 miljoen euro op vooruit. Die extra komt dan nog eens boven op de toch wel zeer aanzienlijke inspanningen in de coronacrisis. De spreker concludeert tot haar dankbaarheid dat de minister van Cultuur zijn beleidsveld altijd met verve heeft verdedigd en de noodzaak van de broodnodige inspanningen goed heeft gemotiveerd bij de andere ministers van de Vlaamse Regering.

Terwijl de minister doorduwt, blijft ook de sector zelf intussen doen wat hij hoort te doen. Voor *Stephanie D'Hose* is de 12,5 procentnorm voor de projectsubsidies het kroonjuweel van de BO 2023. Daardoor verdwijnt het vroegere jojo-effect uit de projectenpot. Het zal de individuele kunstenaars, de kleine zelfstandigen van de cultuursector, alleen maar ten goede komen. Naast de grote en middelgrote instellingen hebben zeker zij bescherming nodig. Projectsubsidies vervangen geen lonen maar gaan naar individuele kunstenaars, waarvan bijna 90 procent een inkomen haalt uit een niet-kunstactiviteit. Ze werken met andere woorden voor hun centen. Daarover ziet *Stephanie D'Hose* op lokaal vlak nog te veel misverstanden bestaan. Ze roept dan ook om de boodschap over het belang van projectsubsidies te verspreiden naar de andere beleidsniveaus en bepaalde lokale besturen.

2023 wordt het laatste volledige jaar van de huidige regeerperiode. Het aantal af te vinken items op de to-dolijst wordt almaar kleiner, maar er blijven er nog over. In 2023 staat een grote erfgoedronde op het programma. Ook op decretaal vlak zijn er nog de werven sociaal-cultureel werk, amateurkunsten enzovoort.

De lezing van de boeiende BBT Cultuur heeft bij *Stephanie D'Hose* een aantal vragen opgeroepen. Ze heeft sommige van de vele aankondigen meteen in haar

persoonlijke agenda genoteerd. Ze vermeldt: de Kunstendag voor Kinderen; de nieuwe 'Vlaanderen Leest'-dag; de nieuwe topstuktentoonstelling in het MAS, in samenwerking met Event Flanders; en de ambitieuze stadsfestivals rond Dirk Bouts in Leuven en rond James Ensor in Antwerpen en Oostende. Zijn er al specifieke data bekend voor die festivals in samenwerking met Event Flanders? Het commissielid is steeds voorstander van een proportionele verdeling met de andere beleidsdomeinen waaronder Event Flanders ressorteert. Kijkt de minister-president erop toe dat Cultuur zijn rechtmatige deel van de prioriteiten krijgt?

De oproep betreffende de Europese Culturele Hoofdstad van 2030 wordt in 2023 een heel belangrijk dossier. De minister-president heeft hierover overleg met de andere gemeenschappen vermeld. Staat het onderwerp op de agenda van de IMC? Kan de minister de stand van zaken en geplande werkwijze toelichten?

Op het einde van de huidige legislatuur gaat het Belgische EU-voorzitterschap in. Heel positief vindt de spreker dat Vlaanderen de voorzittersstoel Cultuur zal opnemen, aangezien die heel interessante deuren kan openen. Ook in dat verband zal de minister-president ongetwijfeld een beroep doen op de IMC. Als voorzitter van de Senaat kondigt Stephanie D'Hose aan dat ze ook in die functie heel graag met de Vlaamse minister van Cultuur zal samenwerken.

In zijn mondelinge toelichting heeft de minister-president de documentaire reeks 'Het Verhaal van Vlaanderen' vermeld, maar in de BBT Cultuur is daarover niets te lezen. Komt de reeks in de BBT Media wel voor? Wat zijn de context en de precieze timing? De spreker verwacht dat de reeks erg interessant zal worden.

De Lokale Vrijtijdsmonitor heeft de commissie in het verleden al heel wat gespreksstof opgeleverd. Er bestond een vrees dat de lokale besturen hun autonomie zouden misbruiken door voor cultuur bestemd geld in stenen of rioleringen te investeren. Bevragingen in het kader van de monitor blijven dus belangrijk. In 2022 is er blijkbaar een bevraging uitgevoerd. Worden de uitkomsten in 2023 bekendgemaakt? Wat wordt de timing?

De minister-president kondigt een voortzetting aan van de strijd tegen het grensoverschrijdende gedrag. Wanneer zullen de resultaten van de lopende evaluatie bekend zijn?

Ook met betrekking tot het virtuele museum van Vlaanderen vraagt Stephanie D'Hose een timing. Is de lancering al in 2023 vooropgesteld?

De BBT Cultuur besteedt geen passus aan Kunst aan Zet. Intussen blijkt het veld wel bezorgd te zijn over de toekomst van de kunstkoopregeling. Die bezorgdheid is gerelateerd aan de beoordeling van Kunst in Huis in de vorige kunstenronde. Het Vlaamse regeerakkoord is heel duidelijk over de versterking van het culturele ondernemerschap. Volgens het akkoord worden de huidige instrumenten, waaronder de kunstkoopregeling, voortgezet, geëvalueerd en waar nodig versterkt. Stephanie D'Hose polst hoe het verder moet met dit dossier.

Naar de verdeling van de 16,5 miljoen euro aan energiecompensaties wordt nu al reikhalzend uitgekeken. Heeft de minister van Cultuur al een concrete en performante verdeelsleutel ontwikkeld? Wat is de timing?

Stephanie D'Hose weigert het dossier over de samenwerking tussen de musea KMSKA, M HKA en Mu.ZEE een fusiedossier te noemen. Ze noemt het een synergie-dossier. Uit eerdere commissiebesprekingen heeft het lid begrepen dat minister-president Jan Jambon zou samenzitten met de verschillende directies. Heeft dat overleg al plaatsgevonden? Welke volgende stappen ziet de minister?

Hoewel die niet in de BBT is vermeld, zal er een nieuwe beheersovereenkomst met Cultuurloket moeten komen. Die zou moeten worden afgestemd op Flanders DC, dat momenteel een herpositionering ondergaat. Cultuurloket werkt intussen prima. Hoe zullen beide initiatieven in elkaars richting evalueren? Zijn de onderhandelingen al aan de gang? Wat betekent het voor hun beheersovereenkomsten?

Naast de mensen en hun kunst vormen ook gebouwen een belangrijk onderdeel van het cultuurbeleid. Stephanie D'Hose peilt naar de stand van zaken van de inventaris van de cultuur- en jeugdinfrastructuur. Aan welke partner wordt het project uitbesteed? Hoe zal het cultuurbeleid voorkomen dat dit de culturele spelers met een extra administratieve last opzadelt? In dat verband suggereert de spreker om ook te denken aan leegstaande en amper gebruikte overheidsgebouwen. Gedeeld ruimtegebruik is in de privésector al goed ingeburgerd maar zou in de cultuursector nog heel wat mogelijkheden kunnen opleveren.

Door de materialiteitsdrempel dient de regering geen begroting meer in voor de KANTL. Krijgt de academie haar middelen voortaan dan uit een andere begrotingspost?

De spreker komt terug op de forse injectie die de 12,5 procentnorm voor de kortlopende subsidies meebrengt. Zal de begrote 3,1 miljoen euro VAK en VEK volstaan om die norm te halen?

Het subsidie-instrument 'internationale presentatiemomenten' komt in 2023 op kruissnelheid, met vier indienrondes. Daarvoor is 1 miljoen euro extra begroot. Wat wordt de bestemming daarvan?

Toerende artiesten kampen met stijgende kosten door inflatie en hogere energieprijzen. Enige tijd geleden hebben ze in de pers opgeroepen om in een vroeger stadium van hun toerplanning al een goed zicht te krijgen op de steun die ze mogen verwachten. Vooralsnog worden die bedragen pas in een late fase toegekend. Ze kunnen momenteel kiezen voor twee opties: een tegemoetkoming voor een internationaal presentatiemoment, of de aanvraag van een projectsubsidie. Technisch laat een projectsubsidie in tegenstelling tot een TIP wel degelijk toe om ieder crewlid volgens het paritair comité te vergoeden, maar de dossierlast ervan ligt een heel stuk hoger. Stephanie D'Hose polst naar de mogelijkheid van een geharmoniseerd systeem. Vaak heeft men de mond vol van de Vlaamse artiesten die in het buitenland moeten kunnen schitteren, maar dan zou hun betoelagingssysteem ook gemakkelijk moeten werken.

Wat valt er precies onder de uitgaven en de voorbereiding van het topstukkenbeleid, vraagt het commissielid vervolgens. Voor haar zijn de zogenaamde proeflijsten een nieuwe term waar ze graag enige uitleg bij zou krijgen. De totstandkoming van een topstukkenstichting heeft heel wat voeten in de aarde. Heeft het onderzoek daarover van de Universiteit Antwerpen al wat nieuw leven in het dossier geblazen? Heeft het nieuwe inzichten opgeleverd?

De spreker komt terug op de IMC Cultuur. Op het interfederale overleg in IMC-kader zal de minister-president in 2023 specifieke dossiers die een samenwerking met de federale overheid vergen, blijven agenderen. Over welke dossiers heeft hij het dan precies?

Tot slot wil Stephanie D'Hose weten of er nog coronarelancemiddelen zijn overgebleven.

2.1.3. Katia Segers

Katia Segers drukt eerst de appreciatie uit van de Vooruitfractie voor het extra budget. 65 miljoen euro extra is niet niets. De spreker noemt de loonindexatie een goede zaak, maar herhaalt haar eerdere pleidooi om ook de werkingsmiddelen te indexeren. De sector is daarvoor heel erg vragende partij.

Bepaalde keuzes zijn zeer goede bestemmingen voor het extra geld: de loonindexeringen en de verankering van de projectsubsidies, die heel wat zekerheid zal opleveren. *Katia Segers* hoopt dat bepaalde steden het voorbeeld van de Vlaamse Regering zullen volgen.

Bepaalde beleidskeuzes van de Vlaamse Regering deelt Vooruit dan weer niet. Zo stelt de minister-president al in de introductie van zijn BBT dat de toekomst voor hem in technologische vernieuwing ligt. Hij wil volop werk maken van de digitale transformatie van de sector. Op zich juicht *Katia Segers* zoiets toe. Indien het goed in elkaar wordt gestoken, zal het Verenigingsloket voor zowel de organisaties als het datamanagement een hele stap vooruit zijn. Het zou bijvoorbeeld een sterk verbeterd zicht op de participatiecijfers kunnen opleveren.

Vanaf het begin van de regeerperiode had *Katia Segers* heel wat vragen bij het aangekondigde Museum van Vlaanderen, dat uiteindelijk een virtuele vorm zal aannemen. De regering heeft een publieke testfase in het vooruitzicht gesteld, waar *Katia Segers* naar uitkijkt. Ze wil nog afwachten of het museum inderdaad een meerwaarde oplevert.

Katia Segers is zeer benieuwd naar 'Het Verhaal van Vlaanderen' en vraagt nadere toelichting bij die documentaire reeks. Hoeveel geld uit de cultuurbegroting zal er naar het project gaan? Wie zijn de partners? Hoe concreet wordt de constructie? Welk resultaat verwacht de minister-president?

Minister-president Jan Jambon heeft nieuwe ontwerpen van decreet aangekondigd voor het sociaal-culturele werk, de amateurkunsten en het bovenlokale cultuurbeleid. Vooral de plannen met het decreet betreffende het sociaal-culturele volwassenenwerk baren *Katia Segers* en de sector grote zorgen. Die hebben vooral te maken met de intentie om sociaal-culturele organisaties die segregierend werken, niet voor een subsidie in aanmerking te laten komen. Dat is letterlijk hetzelfde als het voorstel van decreet dat de oppositie een tijd heeft kunnen tegenhouden (*Parl.St. VI.Parl. 2019-20, nr. 153/1*). Vooruit vindt de formulering 'terugplooiën op etnisch-culturele afkomst' erg ongelukkig. Wat bedoelt minister-president Jan Jambon er precies mee?

Onderzoeker Sven Sierens van UGent heeft in verschillende wetenschappelijke studies bewijsvoering geleverd ten gunste van de integrerende en bindende werking van het allochtone verenigingsleven, zelfs in gescheiden mono-ethische verbanden. Zal de minister die studies in beschouwing nemen bij de totstandkoming van het nieuwe ontwerp van decreet? *Katia Segers* beveelt het ten volle aan. Sommige verenigingen zijn nu eenmaal homogeen samengestelde netwerken qua onderwijsniveau, leeftijd en in bepaalde gevallen ook migratieachtergrond. Verwacht de minister-president dan dat elke vereniging een spiegel van de samenleving vormt, met evenredige vertegenwoordiging? Zal de regering in de beoordeling van de dossiers oog hebben voor de algemene context van het veld? *Katia Segers* kondigt aan dat ze daarop heel uitgebreid zal ingaan wanneer het ontwerp van decreet in het parlement wordt besproken. Hopelijk valt er op dat moment nog een en ander bij te sturen, oppert de spreker.

Voor 2023 kondigt de minister-president de eerste stappen aan naar een decreet over het vrijwilligerswerk. Heeft hij een bepaalde timing in gedachten? Wat beoogt hij er inhoudelijk mee? Welke stakeholders wil hij erbij betrekken?

Over het nieuwe decreet betreffende de amateurkunsten klinkt er nogal wat bezorgdheid in de sector. Katia Segers verwacht belangrijke discussies in de commissiebehandeling van het ontwerp van decreet.

Het lid noemt het een goede zaak dat de ministers Jambon en Weyts samen willen inzetten op leesbevordering, met het Leesoffensief, de 'Vlaanderen Leest'-dag enzovoort. Ze willen van Vlaanderen een leesparadijs maken. Willen ze de bestaande plannen nog uitbreiden? Welk budget hebben ze ervoor veil?

Hoeveel zal de topstuktentoonstelling in het MAS kosten?

Katia Segers is heel blij met de aankondiging over het nieuwe Kenniscentrum Cultuuronderzoek. Ze heeft altijd gedrukt op het belang van longitudinale cijfers over cultuurparticipatie.

Welke concrete acties plant de minister-president bij het Vlaams actieplan ter bestrijding van seksueel geweld? Nederland beschikt over een heuse regeringscommissaris Grensoverschrijdend Gedrag. Katia Segers beveelt minister-president Jan Jambon aan om zeker eens met haar te praten.

Op basis van welke noden heeft de Vlaamse Regering de – zeer welkome – 16,5 miljoen euro begroot die ze ter beschikking stelt voor de compensatie van energiekosten? Op welke manier wil ze die middelen verdelen in de sector? Kan iedereen er aanspraak op maken? Zo niet, wie dan wel? Wat bedoelt de minister concreet met 'belonen wie een inspanning doet'?

Voor Z33 komt er een nieuw artikel in de Vlaamse begrotingsopmaak. Vanwaar dat aparte artikel? Kan de minister-president het duiden?

Wat het artistieke onderzoek betreft, dreigen het HISK en a.pass hun activiteiten te moeten stopzetten, zoals in het begin van 2022 is aangekondigd. De voorliggende begrotingsaanpassing bevat wel nog een compensatie van 500.000 euro voor het HISK. A.pass heeft een soortgelijke aanvraag gedaan. Katia Segers wil een stand van zaken.

Op het personeel van het Departement CJM wordt 468.000 euro bespaard. Het departement heeft al heel wat personeel zien vertrekken. Hoe valt daarop eigenlijk nog te besparen? Hoeveel vte's betreft de besparing? Als de regering maar op het departement blijft besparen, zal het zijn opdracht uiteindelijk niet meer aankunnen.

Ten slotte verzet Katia Segers zich tegen de ontkoppeling van de 12,5 procentnorm voor projectsubsidies van de index, zoals het ontwerp van programmadecreet die invoert (zie *Parl.St.* VI.Parl. 2022-23, nr. 1466/1).

2.1.4. *Manuela Van Werde*

Manuela Van Werde juicht de versterking van VAF/Filmfonds met 1,053 miljoen euro toe, gezien de ambities van de huidige beheersovereenkomst.

In het verleden heeft in de commissie al eens kritiek weerklonken op investeringen in bakstenen, maar ook die vormen hoekstenen van het cultuurbeleid. De heropening van het KMSKA heeft dat duidelijk aangetoond. Het museum wekte het enthousiasme van erg veel mensen op, en nog heel wat anderen plannen een bezoek.

In afwachting van de doorstart in het M HKA-dossier schieten verschillende werken en plannen aardig op. Het commissielid vermeldt Bourla, het Frans Masereel Centrum en het Kasteel van Gaasbeek. Er zijn plannen om te investeren in het Caermersklooster, het Kaaithheater en de renovatie van Mu.ZEE. Welke timing geldt voor de oplevering van die werven, en specifiek van het Kasteel van Gaasbeek en het Kaaithheater?

De N-VA-fractie volgt het dossier van het Amerikaans Theater van nabij op. In de BO 2023 is 2,5 miljoen euro ingeschreven voor het verwerven ervan. Mag de commissie dat als een positief signaal opvatten? Kan de minister-president al een stand van zaken geven, of is het daarvoor nog te vroeg wegens te gevoelige informatie?

2.1.5. *Filip Brusselmans*

Filip Brusselmans heeft het merendeel van zijn vragen schriftelijk aan de minister-president laten bezorgen (zie bijlage 4). Vandaag wil hij daarom vooral een algemene beschouwing brengen bij de BO 2023 en daarmee de goednieuwsshow een beetje dempen.

Het commissielid constateert dat het cultuurbeleid voortborduurde op het beleid van de afgelopen jaren en vindt dat geen goede zaak. De Vlaamse Regering maakt fundamenteel foute keuzes in de verdeling van de schaarse middelen. Het cultuurbeleid is daarvan een typevoorbeeld. In het begin van zijn regeerperiode heeft de minister-president uitgedaagd met besparingen, die hij vervolgens echter stelselmatig heeft teruggedraaid.

Van besparingen op Cultuur is vandaag hoegenaamd niets meer te merken. Integendeel, de projectsubsidies liggen intussen al een stuk hoger dan in de vorige regeerperiode en worden ook nog eens verankerd.

Gezien de verwijzingen van de vorige sprekers naar het lokale niveau vindt *Filip Brusselmans* dat de Vlaamse minister van Cultuur beter een voorbeeld zou nemen aan het beleid van de Antwerpse schepenen van Cultuur. Het lid is geen fan van de uitspraken van de schepenen over cultuur en werk, maar staat wel achter het cijfermatige plaatje van haar cultuurbeleid.

2023 wordt het laatste jaar waarin de minister-president nog iets kan veranderen. *Filip Brusselmans* kijkt uit naar de aangekondigde ontwerpen van decreet. Dat geldt in het bijzonder voor de plannen om de al jarenlang gesubsidieerde segregatie aan te pakken.

2.1.6. *Karin Brouwers*

Karin Brouwers constateert bij het lezen van de BBT Cultuur dat de pandemie helemaal verleden tijd lijkt en hoopt dat de tijd van de coronabeperkingen inderdaad voorbij is. Die hebben ook de cultuursector hard getroffen. Intussen is de impact van de coronaperiode op die sector nog niet helemaal weg. De recent voorgestelde Participatiesurvey bevat de vaststelling dat de zalen na de coronacrisis niet terug vollopen zoals voorheen. Hoe gaat de minister aan de slag met die vaststellingen en aanbevelingen?

Karin Brouwers herinnert aan het motto 'never waste a good crisis' en pleit om lessen te trekken uit de coronaperiode. In zijn BBT bij de BA 2023 heeft de minister-president het sector- en netwerkevent 'Cultuur na corona: aanpassen en innoveren' aangekondigd. Ironisch genoeg is het evenement net wegens de strenge beperkingen tijdens de derde coronagolf geannuleerd. Heeft de minister het gesprek met de cultuursector dan op een andere manier gevoerd? Kan hun input nog meegenomen worden in het verdere relancebeleid? Plant hij nog initiatieven

om samen met de sector aanpassingen door te voeren aan cultuurbeleid in het postcoronatijdperk?

In 2021 heeft de Vlaamse Regering het krachtige relanceplan Vlaamse Veerkracht gelanceerd. Een belangrijk deel bestaat uit terechte investeringen in infrastructuur en digitalisering, stelt de spreker. Met betrekking tot de infrastructuurinvesteringen leest ze op pagina 19 over het project basisinventaris cultuur- en jeugdinfrastuctuur. Hoewel niet erg sexy vormt dit project een essentieel instrument om een gefundeerd overheidsbeleid te kunnen voeren. De overheid moet weten waar de witte vlekken zitten en welke noden er zijn bij de bestaande infrastructuur. Karin Brouwers betreurt echter het zware tijdsbeslag van dit grote project, net op het moment dat Vlaanderen het nodige moet kunnen investeren wegens de klimaat- en energiecrisis en de postcoronanormen op het vlak van luchtzuivering. Wanneer verwacht de minister dat die inventaris klaar zal zijn en de databank geconsulteerd kan worden? Zal ze enkel infrastructuur met een bovenlokale functie vermelden of ook louter lokale?

Op pagina 18 van de BBT heeft de minister-president het over een nieuw subsidie-reglement voor het onderdeel 'grote cultuur- en jeugdinfrastuctuur'. Nochtans staat in het regeerakkoord: "Met het sportinfrastructuurplan van vorige legislatuur als voorbeeld plannen we een structurele aanpak voor bovenlokale cultuur- en jeugdinfrastuctuur en bouwen een langetermijnvisie uit." Blijkbaar gaat minister-president Jan Jambon nu uit van een subsidiereglement, maar op termijn zou Karin Brouwers toch een decreet betreffende de bovenlokale cultuurinfrastructuur prefereren, naar analogie met het succesvolle voorbeeld in de sportsector. Het decreet betreffende de bovenlokale sportinfrastructuur beschrijft duidelijke criteria en een beoordeling van de ingediende aanvragen door een jury van externe experts. Cd&v blijft aandringen op een decretaal kader gezien de gigantische uitdaging om de infrastructuur de komende jaren klimaatneutraal te maken. Karin Brouwers pleit voor een planmatige aanpak.

De fractie blijft bedenkingen hebben bij de dure bouwplannen voor het nieuwe M HKA. Blijkbaar zal dat ene museumgebouw al 160 miljoen euro kosten. Ook Mu.ZEE zou verbouwingen ondergaan, maar hoe zinvol zijn die nog als een verhuis naar Thermae Palace op stapel staat? Cd&v blijft de zogenaamde synergieplannen van KMSKA, M HKA en Mu.ZEE kritisch opvolgen, zoals Orry Van de Wauwer in vorige debatten al heeft aangetoond.

Cd&v kijkt ook uit naar de visienota 'Naar een slagkrachtige cultuursector in digitale tijden', die de minister nog dit najaar zal voorstellen. Het SARC-advies is beschikbaar, maar de visienota zelf nog niet. De commissie zal er in de toekomst de nodige aandacht aan willen besteden. Het SARC-advies maakt alvast gewag van nogal wat lacunes in de visienota. Misschien wil minister-president Jan Jambon de nota nog aanpassen voor hij ze bij het Vlaams Parlement indient.

Een andere opmerking van de adviesraad betreft het nieuwe governancemodel. Al in het verleden heeft cd&v gepleit voor een duidelijke visie op de rol van het Departement CJM in de digitalisering. Zijn handhavingsoopdracht plaatst het departement immers snel in de rol van rechter en partij, wat te vermijden is. Het SARC-advies maakt gewag van een regierol voor het departement. Cd&v steunt de vraag van de strategische adviesraad om de steunpunten en vooral de belangenbehartigers nauw te betrekken bij de uitrol van alle trajecten. Zij zijn het best geplaatst om de noden van de sectoren te detecteren.

Karin Brouwers beklemtoont dat haar fractie niet tegen dergelijke investeringen is gekant, op voorwaarde dat ze smart zijn. De overheid hoort geen nieuwe infrastructuur te bouwen naast of boven de bestaande, maar moet eerst de al beschikbare infrastructuur goed onderling afstemmen en/of laten samenwerken. Essentieel zal

dus een goede monitoring zijn van alle effecten van de nieuwe digitale plannen. Te vermijden is alleszins dat alleen binnen- of buitenlandse consultants en privébedrijven er beter van worden, stelt het commissielid, dat daarmee verwijst naar de cd&v-kritiek op het pilootproject Digitaal Podium van Cultuurconnect.

De spreker heeft nog een concrete vraag over innovatiebeleid. Op pagina 6 van de BBT Cultuur leest ze: "Ook met de beweging rond 'Flanders Technology and Innovation' wil ik de link leggen met innovaties binnen onze culturele en creatieve sectoren." Maar na die vermelding in de inleiding BBT schrijft de minister-president er niets meer over. Kan hij al inzage geven in de organisaties die hij erbij wil betrekken? Zal dit initiatief meegefinancierd worden uit Departement CJM?

Het lid gaat vervolgens in op de energie- en inflatiecrisis. Net als bij de coronacrisis heeft de Vlaamse Regering bij het uitbreken van die nieuwe crisis extra steunmaatregelen uitgewerkt. De cd&v-fractie is bijzonder tevreden met de 16,5 miljoen euro die minister-president Jan Jambon uittrekt ter compensatie van de gestegen energiekosten in de cultuursector. Welke organisaties kunnen uit die middelen geld puren? Op basis van het voorkomen van het woord 'compensatie' in de begrotingstabellen krijgt Karin Brouwers de indruk dat die middelen vooral voor de 'eigen instellingen' bestemd zullen zijn zoals het KMSKA, Opera Ballet Vlaanderen, de orkesten, deSingel enzovoort. Die instellingen zijn nog geen synoniem voor 'de sector', merkt ze op.

Zal de budgetverhoging met 1,8 miljoen euro volstaan om het KMSKA ook in 2023 open te houden? Op een werkbezoek van de commissie, nog voor de opening, heeft de algemeen directeur laten verstaan dat er veel meer middelen nodig zullen zijn voor de recurrente werking van het vernieuwde museum. De verhoging met 1 miljoen euro voor de programmatorische werking is een eenmalige operatie. Intussen heeft Karin Brouwers tot haar ongerustheid vernomen dat nogal wat personeel het museum verlaat wegens de hoge werkdruk. De vele avondevenementen zullen daar allicht niet vreemd aan zijn, veronderstelt de spreker. Die zetten tegelijk een enorme druk op de onderhouds- en energiekosten. Cd&v blijft ook aandringen op de aanwerving van een artistiek directeur en de uitbouw van het wetenschappelijke beleid, zoals Orry Van de Wauwer al eerder te kennen heeft gegeven.

Zal de extra energietoelage voor deSingel volstaan om de aangekondigde winter-sluiting te verhinderen, wil Karin Brouwers weten.

Ze gaat dan in op de beleidsplannen voor 2023. In het laatste volledige jaar van de regeerperiode zal alles wat nog op de plank ligt, moeten worden gerealiseerd. Dat geldt dan ook voor heel wat zaken die voor 2022 waren aangekondigd, maar nog zijn uitgebleven. Karin Brouwers kijkt uit naar de parlementaire debatten bij de ontwerpen van decreet die de minister van Cultuur in 2023 zal indienen en hoopt dat hij voldoende tijd zal vrijmaken voor overleg met alle spelers in de sector: belangenbehartigers, steunpunten, de deelraden van de SARC, onderzoekers enzovoort. Volgens de spreker moet iedereen zijn rol kunnen spelen om een evenwichtig en gedragen beleidskader mogelijk te maken.

Door de coronacrisis heeft de Participatiesurvey een aanzienlijke maar begrijpelijke vertraging opgelopen. Hoe zal de minister van Cultuur aan de slag gaan met de vaststellingen en aanbevelingen? Er is vast nog ruimte om de huidige niet-participanten te laten deelnemen aan het culturele aanbod. Nog erg veel mensen participeren er momenteel niet aan.

Welke onderzoeksinstelling zal de volgende Participatiesurvey uitvoeren? Wat het nieuwe Kenniscentrum Cultuuronderzoek betreft, dringt Karin Brouwers erop aan dat het dezelfde methodiek zou blijven gebruiken. Zo niet wordt de jarenlange investering in een longitudinaal onderzoek uiteindelijk weggegooid geld, heeft het

jammerlijke voorbeeld uit Nederland aangetoond. Dat land heeft uit besparings-overwegingen een andere onderzoeksinstelling en methodiek ingeschakeld, maar daardoor was het cijfermateriaal niet langer vergelijkbaar.

Uit pagina 12 van de BBT citeert Karin Brouwers minister-president Jan Jambon: "Het Onderzoeksplatform Cultuur moet zich verder ontwikkelen als een forum voor uitwisseling, afstemming en samenwerking tussen sector (...). Het nieuwe Kenniscentrum Cultuuronderzoek dat ik in 2023 laat opstarten zal een belangrijke rol opnemen in de werking van dit Onderzoeksplatform." Wat bedoelt de minister concreet met het Onderzoeksplatform Cultuur? Wie neemt die rol op?

Op pagina 15 heeft de minister het over de evaluatie van de gratis vrijwilligersverzekering. Kan hij de recent geformuleerde aanbevelingen uit die evaluatie toelichten? Wat wordt de concrete doelstelling van het decreet betreffende het vrijwilligerswerk?

In verband met de aangekondigde heroriënteringsoefening bij het Participatiedecreet vraagt Karin Brouwers zich af hoe de gesprekken met de stakeholders verlopen. Wanneer wordt dat proces afgerond? Wanneer komen er concrete beslissingen? Mogelijk zullen daardoor sommige organisaties en sectoren in een ander decreet terechtkomen.

Op pagina 62 schrijft minister-president Jan Jambon: "In overleg met mijn collega's van de andere gemeenschappen onderneem ik de nodige stappen om eind 2023 de open oproep tot kandidaatstelling voor de Culturele Hoofdstad van Europa in 2030 te kunnen publiceren." Komt er dan één oproep voor het hele land, of komen er gelijklopende oproepen per gemeenschap?

Wat specifiek de begrotingscijfers betreft, is de cd&v-fractie er erg tevreden mee dat er ook in 2023 niet zal worden bespaard in het beleidsdomein Cultuur en dat de bevoegde minister opnieuw in extra recurrente middelen voorziet. Door ruim 20 miljoen euro extra uit te trekken voor de uitvoering van het Kunstendecreet, heeft de Vlaamse Regering in juni 2022 een nooit-geziene maatregel doorgevoerd. Van de stijging van de projectsubsidies hoopt de spreker dat ze een vliegwieleffect zal sorteren voor de sector.

Ook de extra middelen voor Literatuur Vlaanderen en VAF/Filmfonds stemmen de fractie erg tevreden, net als de 2,5 miljoen euro voor het dossier van het Amerikaans Theater. Waarvoor moet dit budget concreet dienen? Zijn er sinds de vraag om uitleg van Karin Brouwers op 16 juni 2022 (*Vragen om uitleg* VI.Parl. 2021-22, nr. 3165) nog vorderingen te melden in dit complexe dossier?

Op 20 oktober 2022 heeft het lid een vraag om uitleg gesteld over de studiekosten van de podiumkunstsites in Leuven (*Vragen om uitleg* VI.Parl. 2022-23, nr. 130). Heeft de regering daarvoor intussen een budget gevonden? Zo ja, hoeveel?

In zijn BBT Cultuur bij de BO 2022 heeft minister-president Jan Jambon meegedeeld dat de extra 2,5 miljoen euro in 2022 in afwachting van de inwerkingtreding van het nieuwe Cultureelerfgoeddecreet in 2023 zou ingezet worden voor tijdelijke noden in de erfgoedsector. Karin Brouwers polst aan welke projecten dat budget is besteed.

Op pagina 82 van de BBT verwijst de minister-president naar de "middelen voor de financiering van het leenrecht op basis van het Koninklijk Besluit van 13 december 2012". De leenvergoeding is al lang niet meer aangepast, terwijl auteurs al geruime tijd op een verhoging aandringen. In Vlaanderen ontvangt een auteur 2 eurocent per uitlening. In Nederland gaat het om 11 tot 14 cent en in Ierland om 11,4 cent. Vlaanderen kent geen enkele auteursvergoeding bij digitaal uitlenen. De

illegale uitlending via e-readers is oncontroleerbaar. In Nederland heeft de staatssecretaris voor Cultuur recent beslist om 3 miljoen euro extra vrij te maken voor de leenvergoeding voor e-boeken, maar dan enkel voor titels die bij Nederlandse uitgeverijen worden uitgegeven. Vlaamse auteurs die bij Vlaamse uitgeverijen publiceren, vallen daardoor uit de boot. Is dat niet in strijd met het Taalunieverdrag, vraagt Karin Brouwers zich af.

2.2. Antwoordenronde

Minister-president *Jan Jambon* beantwoordt de mondeling en schriftelijk gestelde vragen in de volgorde waarin de onderwerpen in zijn BBT Cultuur aan bod komen.

2.2.1. ISE A. Beleidswerking en internationaal beleid ondersteunen

Het nieuwe Kenniscentrum Cultuuronderzoek zal instaan voor het wetenschappelijke onderzoek over het cultuurbeleid van de Vlaamse overheid. Het zal worden ingebed in een of meerdere universiteiten en/of hogescholen. Het huidige Kenniscentrum Cultuur- en Mediaparticipatie zet zijn werking eind 2022 stop. Vanaf 1 april 2023 zal het nieuwe Kenniscentrum Cultuuronderzoek van start gaan. Het gaat dus om een splitsing van het onderzoek van de beleidsvelden Media en Cultuur.

Het Onderzoekplatform Cultuur wordt een samenwerking tussen het Departement CJM, de sectorale steunpunten en achtereenvolgens het huidige en toekomstige kenniscentrum. Het moet zorgen voor een gecoördineerde uitwisseling, afstemming en samenwerking tussen sector, beleid en wetenschap over beleidsrelevant cultuuronderzoek. Door het nieuwe kenniscentrum een actieve rol te laten opnemen in het onderzoeksplatform, wil de minister-president de synergie tussen beleid, sector en wetenschap zo groot mogelijk maken.

Op 5 september 2022 heeft het departement een oproep gericht tot alle Vlaamse universiteiten en hogescholen. De oproep nodigt geïnteresseerden uit om zich kandidaat te stellen voor het nieuwe Kenniscentrum Cultuuronderzoek. Wie er concreet zal deelnemen aan het nieuwe kenniscentrum, is op dit moment nog niet bekend, verduidelijkt de spreker. De procedure is aan de gang.

Het onderzoek van het nieuwe kenniscentrum zal nog sterker aansluiten bij de onderzoeksnoden van het cultuurbeleid en zal worden ingebed in een langetermijnvisie op beleidsrelevant cultuuronderzoek. Het kenniscentrum zal onderzoeksopdrachten krijgen over de respectievelijk economische, sociale en intrinsieke waarde van cultuur.

Onder economische waarde vallen onder meer vragen als:

- hoeveel mensen werken er in de sector;
- onder welke statuten;
- hoeveel middelen gaan er om in welke deelsectoren?

Het onderzoek naar de sociale waarde behandelt de vraag op welke manier welbevinden, sociale cohesie en cultuurparticipatie samenhangen, en hoe een cultuurbeleid daarop kan inspelen.

In verband met de intrinsieke waarde van cultuur zal het centrum onderzoeken:

- Welke rol cultuur speelt op het vlak van ontspanning en vermaak, persoonlijke ontwikkeling, identiteit enzovoort?
- Hoe verhouden die persoonlijke ervaringen zich tot waarden als ontmoeting, leren en creativiteit?

De opdracht van het nieuwe kenniscentrum loopt af op 31 december 2027.

Elisabeth Meuleman peilde specifiek naar de verhouding tussen enerzijds het Kenniscentrum Cultuur en het onderzoeksplatform en anderzijds het dataplatform en het Kenniscentrum Mediaonderzoek. Het dataplatform is een kanaal om in het open databeleid van de Vlaamse overheid data op een goede manier te kunnen delen. Het Departement CJM zet hierop sterk in. Het nieuwe Kenniscentrum Mediaonderzoek wordt een nieuw wetenschappelijk steunpunt met een specifieke onderzoeksopdracht met betrekking tot de mediabevoegdheid van minister Benjamin Dalle. Zoals gezegd worden Media en Cultuur wegens hun grote verschillen uit elkaar gehaald. De coördinatie van het geheel wordt opgenomen door de onderzoekscordinatoren van het Departement CJM.

De onderzoeks- en evaluatiekalender wordt jaarlijks opgesteld op basis van onder meer de BBT, vragen uit de kabinetten, decretale bepalingen enzovoort. Dit is een interne oefening. De kalender voor 2023 zal in januari 2023 beschikbaar zijn. Vervolgens wordt elke onderzoeks- of evaluatieopdracht apart en met een eigen timing uitbesteed.

Minister-president Jan Jambon verwacht de landschapstekeningen bovenlokale ruimte en sociaal-cultureel werk tegen december 2023.

Op de vraag naar een eengemaakt dataplatform antwoordt hij dat het Departement CJM inderdaad aan een geïntegreerd databeleid werkt, in lijn met de Vlaamse datastrategie die op initiatief van Digitaal Vlaanderen is uitgewerkt voor de Vlaamse overheid. De ontsluiting van data en rapporten in een geïntegreerd platform wordt onderzocht maar vergt een heel apart traject. De data van de Lokale Vrijtijdsmonitor worden ontsloten binnen het platform van de monitor zelf. Data en analyses uit SISCA zullen op de website van het Departement CJM worden gepubliceerd. Het departement ontwikkelt voorts een beleid rond open data en heeft een open dataportaal gecreëerd, waarin datasets gericht of breed gedeeld zullen worden.

Op de vragen van Elisabeth Meuleman over de lokale vrijtijdsmonitor antwoordt de minister-president dat de tweede bevragingronde in 2022 een uitstekende respons heeft opgeleverd. De bevraging is op vrijwillige basis afgenomen maar heeft het doel van 75 procent deelnemende gemeenten ruimschoots gehaald. 263 van de 300 lokale besturen, of 88 procent, hebben data geregistreerd over het werkjaar 2021. Alle centrumsteden hebben deelgenomen. Het Departement Cultuur, Jeugd, en Media heeft in samenwerking met Sport Vlaanderen en enkele intermediaire partnerorganisaties sterk geïnvesteerd om met gerichte communicatie en door contacten met de steden en de gemeenten zo veel mogelijk lokale besturen aan boord te krijgen. Hun aanpak heeft duidelijk goed gewerkt, concludeert de spreker, die de aanpak dan ook behouden wil zien.

Stephanie D'Hose kijkt in dat verband al uit naar de cijfers over 2022. De minister-president antwoordt dat de verzamelde data tussen november 2022 en april 2023 gefaseerd worden gevalideerd en ontsloten. Dat gebeurt per thema. De lokale vrijtijdsmonitor bevat acht thema's. De lokale besturen zullen dan kunnen benchmarken met een specifiek bestuur of verschillende vergelijkingsgroepen. Er wordt gestart met de thema's infrastructuur en aanbod. Andere thema's, zoals participatie, medewerkers, financiën enzovoort zullen volgen. De lokale besturen worden van de timing op de hoogte gebracht, met een vaste periodiciteit en in een vaste formule, namelijk met een nieuwsbrief. De resultaten worden gebundeld in een totaalrapport in april 2023.

Karin Brouwers heeft aan de Participatiesurvey verschillende vragen gewijd. Minister-president Jan Jambon antwoordt dat de toekomstige methodiek nog niet vast staat. Het nieuwe Kenniscentrum Cultuuronderzoek zal een onderzoekslijn cultuurparticipatie hebben. De huidige survey zal binnen die onderzoekslijn geëvalueerd worden. De methodiek van face-to-facebevragingen zal deel uitmaken van deze

evaluatie. Op basis van die evaluatie zal het Kenniscentrum een voorstel uitwerken met betrekking tot een nieuwe participatiesurvey in 2028 of 2029. Zelf constateert de spreker alvast dat face-to-facebevestigingen erg veel tijd kosten en in deze digitale tijden misschien niet meer gangbaar zijn. Het aanhouden ervan verklaart de grote achterstand die de survey in de coronacrisis heeft opgelopen.

Vooralsnog is er alleen een inzicht beschikbaar in de resultaten van de eerste analyses. In 2023 zullen nog verdere inzichten volgen op basis van meer diepgaande en gerichte analyses. Daarom kan de minister-president de vraag hoe hij er verder concreet mee aan de slag zal gaan, voorlopig nog moeilijk te beantwoorden.

De spreker gaat dan in op de vragen van Filip Brusselmans bij zijn OD A.1.4 'Een actieve ontsluiting van de kennis over cultuur realiseren'. De Topstukkendatabank en de geplande topstukkenpublicatie vormen twee manieren om te communiceren over het topstukkenbeleid, maar hebben een verschillende insteek en finaliteit. Minister-president Jan Jambon is ervan overtuigd dat de twee projecten elkaar zullen versterken. De Topstukkendatabank is een instrument om de objecten en verzamelingen uit de Topstukkenlijst te beheren, te ontsluiten en toegankelijk te maken. Daarmee geeft de databank uitvoering aan de decretaal opgelegde ontsluiting van de Topstukkenlijst. De minister-president verwijst naar het uitvoeringsbesluit bij artikel 9 van het Topstukkendecreet: "De administratie publiceert de geactualiseerde lijst, met uitzondering van artikel 6, rubriek 4, op de meest gepaste wijze."

De geplande topstukkenpublicatie heeft een ander doel: het topstukkenbeleid van de voorbije twintig jaar bekendheid geven en in de kijker zetten, aan de hand van enkele goed gekozen voorbeelden van topstukken.

De publicatie komt tot stand in samenwerking met de vzw Openbaar Kunstbezit Vlaanderen. De papieren versie zal gratis meegestuurd worden met het tijdschrift OKV, bezorgd worden aan openbare bibliotheken en via advertenties bij externe partners gratis worden aangeboden aan geïnteresseerden. Voorts wil Vlaanderen met de publicatie ook expliciet kinderen en jongeren aanspreken, via hun leerkrachten. Het zal een advertentie meesturen met Klasse. Daarnaast zal de publicatie ook gratis aan de bezoekers van de topstukkententoonstelling worden aangeboden. De minister van Cultuur zal voorzien in 19.000 papieren exemplaren, met daarnaast een vrij beschikbare elektronische publicatie.

Elisabeth Meuleman en Katia Segers hadden vragen over de aangekondigde topstukkententoonstelling in het MAS. De tentoonstelling wordt voor 400.000 euro, gefinancierd uit de begroting van Event Flanders. Het gaat om begrotingsartikel SFO-ASQE5WI-WT en basisallocatie ASQI41 van de kredieten van Toerisme Vlaanderen. De stad Antwerpen van haar kant draagt 250.000 euro bij.

In verband met OD A.2.2 heeft Katia Segers opgemerkt dat het element van segregatie in het ontwerp van decreet op dezelfde manier wordt geïntroduceerd als in het voorstel van decreet van 2019. Volgens de minister-president is die opmerking niet helemaal terecht. Het voorstel van dit decreet maakte er een onderdeel van zijn doel van, waardoor het een elementair beoordelingscriterium werd. In het aangekondigde ontwerp van decreet zal de aparte subsidievoorwaarde staan dat organisaties in de samenleving een brugfunctie moeten opnemen, en dat organisaties die segregierend werken door louter terug te plooiën op etnisch-culturele afkomst, niet in aanmerking komen voor subsidie. Die voorwaarde geeft uitvoering aan het Vlaamse regeerakkoord. Het tegengaan van segregatie is bovendien een van de ambities uit het Horizontaal Integratie- en Gelijke Kansenbeleidsplan 2020-2024 van de Vlaamse Regering: "We doorbreken consequent elke vorm van segregatie en zetten volop in op netwerken. Segregatie leidt immers tot wij-zij denken."

Ook vandaag gebeurt de verbinding als vorming van groepen of gemeenschappen op basis van het persoonskenmerk etnisch-culturele afkomst. Bonding is inderdaad belangrijk voor gemeenschapsvorming en emancipatie, heeft wetenschappelijk onderzoek aangewezen. Maar de decretale doelstellingen betreffende een duurzame, inclusieve, niet-gesegregeerde, solidaire en democratische samenleving, en het oogmerk om scheidingsmuren in de samenleving te slopen, maken het nodig dat die bonding met 'bridging' gepaard gaat. Daarom wil de Vlaamse Regering groepen en gemeenschappen die gevormd zijn op basis van etnisch-culturele afkomst, stimuleren om niet louter terug te plooiën op die etnisch-culturele identiteit maar ook de brug te slaan naar andere groepen, gemeenschappen en de bredere samenleving.

De minister-president schuift begin maart 2023 naar voren als de publicatiedatum die hij verwacht voor het nieuwe decreet over de subsidiëring van het sociaal-cultureel volwassenenwerk. Het ontwerp van decreet zal vertrekken vanuit dezelfde krachtlijnen als het decreet van 7 juli 2017 houdende de erkenning en subsidiëring van het sociaal-cultureel volwassenenwerk. Het beoordelingskader en de beoordelingsprocedure worden geoptimaliseerd. De krachtlijnen uit het regeerakkoord zijn verwerkt in het ontwerp van decreet. De vorm, structuur en bepaalde procedurele bepalingen zijn in lijn gebracht met de afspraken uit de herijking van de sectordecreten. Voor de optimalisatie van het beoordelingskader en de beoordelingsprocedure heeft de minister van Cultuur focusgroepen met gewezen commissieleden bij de totstandkoming betrokken. Ook heeft hij het sectorale steunpunt Socius en de belangenbehartiger De Federatie geraadpleegd.

In het kader van OD A.2.3 had Filip Brusselmans een vraag over de boekenbeurs. Dit onderwerp kwam al in verschillende vragen om uitleg aan bod. In Antwerpen en Kortrijk worden nieuwe boekenbeurzen of alternatieve activiteiten rond de promotie van het boek georganiseerd. Los van deze aparte initiatieven streeft het BoekenOverleg nog altijd naar een gezamenlijk initiatief van de hele boekensector. Daarin neemt de minister van Cultuur actief een rol op.

Elisabeth Meuleman, Marius Meremans en Katia Segers hadden vragen over de leesbevordering en het actieplan Leesoffensief. Los van de lopende en al gefinancierde initiatieven – waaronder de auteursresidenties en de uitbreiding van Boekstart met het kleuteronderwijs – onderzoekt Cultuur hoe de leesbevordering en het actieplan verder uitgerold kunnen worden en welke middelen daarvoor in de komende jaren kunnen worden vrijgemaakt. Het kabinet-Cultuur onderhoudt hierover nauw contact met het kabinet-Onderwijs en de betrokken departementen. Zo werd in 2022 nog 60.000 euro ter beschikking gesteld om in 2023 de 'Vlaanderen leest'-dag te lanceren. Die dag moet de Vlaming massaal aanzetten tot lezen. Iedereen wordt opgeroepen tot zo veel mogelijk activiteiten die mobiliseren om te lezen. Mensen en organisaties worden 'vrienden voor het lezen'. De campagne wordt gefinancierd uit de onderwijsbegroting. De 'Vlaanderen Leest'-dag zal samenvallen met de Werelddag van het Boek, op 23 april 2023.

De minister-president komt dan tot de vragen over de topstukkenstichting. De discussie over de mogelijke oprichting van een private topstukkenstichting gaat al enige tijd mee, aangezien het complexe dossier zowel opportuniteitsvragen als heel praktische juridische vragen met zich meebrengt. Net daarom heeft minister-president Jan Jambon bij de Universiteit Antwerpen een studie besteld naar de mogelijkheden tot samenwerking tussen privéverzamelaars, de overheid en publieke erfgoedinstellingen. De resultaten van die studie zijn op 23 november 2022 voorgesteld op een symposium in Antwerpen. De studie besteedt ook de gevraagde aandacht aan de mogelijkheden die het instrument topstukkenstichting binnen het kader van die samenwerking kan bieden.

De studie suggereert de oprichting van een topstukkenstichting met verhandelbare deelbewijzen, maar met tevens de voorwaarde dat de kunstwerken die de stichting heeft verworven, niet op de markt komen. Er blijft dus een spanningsveld bestaan tussen de wenselijkheid om de kunstwerken van de stichting maximaal te behouden en de nood aan een marktmodel dat mogelijke investeerders kan overtuigen. Een stichting die haar investeerders geen mogelijkheid tot vermarkting biedt, kan enkel levensvatbaar zijn indien de toetreders hun engagement beloofd zien met voldoende fiscale stimuli. Met die bevinding van de studie is de minister-president het volmondig eens. Hij wijst er in dat verband op dat fiscaliteit een grotendeels federale materie vormt, waardoor de Vlaamse hefboomen beperkt blijven. De studie promoot het model van de Vereniging Rembrandt, die echter een zuiver mecenaatsmodel als basis heeft.

De spreker buigt zich momenteel over twee opties. De eerste is een topstukkenstichting in de vorm van een privaat-publieke rechtspersoon met mogelijkheid tot vermarkting van de kunstwerken en meerwaarde voor de deelnemers. De tweede is een mecenaatsmodel naar analogie met de Vereniging Rembrandt. De tweede optie zou dan nauw aansluiten bij het model van de Koning Boudewijnstichting. In dit model kunnen de door de stichting verworven kunstwerken niet opnieuw vermarkt worden en worden ze permanent ter beschikking gesteld van de publieke erfgoedinstellingen. Vooralsnog heeft de minister-president zijn positie ten aanzien van de twee opties niet bepaald. Naar aanleiding van de studie en het recente symposium wil hij dat op korte termijn wel doen.

Stephanie D'Hose had in hetzelfde verband nog een vraag over de proeflijsten. Het Departement CJM geeft regelmatig thematische onderzoeksopdrachten aan externe experts om mogelijke topstukken voor te stellen die zich los van de Topstukkenlijst in Vlaanderen bevinden. Op die manier werkt Vlaanderen eventuele lacunes in zijn Topstukkenlijst weg. Die voorstellen of proeflijsten worden ter advisering voorgelegd aan de Topstukkenraad, die een advies formuleert aan de minister van Cultuur.

De arbeidsvoorwaarden en -omstandigheden in de cultuursector vormen het voorwerp van OD A.2.6. In dat verband hadden Elisabeth Meuleman, Stephanie D'Hose en Katia Segers vragen over het Vlaams actieplan ter bestrijding van seksueel geweld en over grensoverschrijdend gedrag. De minister-president antwoordt dat het huidige budget van 139.000 euro, bestemd voor de Genderkamer, Engagement Arts en de opleiding van freelance vertrouwenspersonen, behouden blijft. Het onderzoek wordt eind december 2022 opgeleverd. De concrete acties zullen worden gebaseerd op dit evaluatieonderzoek en op de evoluties bij het algemene meldpunt grensoverschrijdend gedrag.

In verband met OD A.2.7 antwoordt de spreker aan Elisabeth Meuleman dat de culturele toets voor de taxshelter voor games inhoudelijk af is. Het wordt precies dezelfde culturele toets als die van het VAF in het kader van zijn Gamefonds, doordat de Europese Commissie die al had goedgekeurd. Een eventuele andere test zou de hele mallempolen opnieuw moeten doorlopen. De elementen voor de toets zullen deel uitmaken van het op KIOSK in te dienen dossier. De digitale stroom zal in het voorjaar van 2022 in productie gaan. Vanaf dan is de administratie klaar om aanvragen te ontvangen en te verwerken.

Wat OD A.3.2 betreft, deelt de minister-president mee dat het Departement CJM in 2022 de elfde editie van Kunstendag voor Kinderen heeft georganiseerd. In 2021 en 2022 heeft Vlaanderen hiervoor 71.500 euro uitgetrokken. Het geld was bestemd voor een promocampagne, de website, de vormgeving van het promomateriaal, een ambassadeur, de illustrator van de affiche, de communicatie aan de pers en de media en het drukwerk. Alleen in 2022 kwam daar nog een affichecampagne in elf centrumsteden bovenop.

Op de vraag van Elisabeth Meuleman over de bijzondere aandacht voor kinderen in maatschappelijk kwetsbare situaties, antwoordt de minister-president dat Kunstendag voor Kinderen altijd bij de deelnemende organisaties heeft aangedrongen op laagdrempelige activiteiten met bijzondere aandacht voor kinderen in maatschappelijk kwetsbare situaties. Op de website van Kunstendag voor Kinderen staan in dat verband de volgende tips:

- werk samen met lokale partners, zoals de bibliotheek, het Huis van het Kind, het Sociaal Huis, scholen, jeugdverenigingen, het CAW enzovoort;
- maak reserveren niet verplicht of houd een aantal tickets opzij voor het Sociaal Huis van jouw gemeente, aangezien online reserveren een drempel kan opwerpen;
- houd de activiteiten zo goedkoop mogelijk of bied ze gratis aan;
- activiteiten waar iedereen vrij binnen en buiten kan wandelen bereiken makkelijker een nieuw publiek;
- laat u inspireren door de Inter-publicaties over cultuur en vrije tijd.

Kunstendag voor Kinderen raadt mensen met een beperking aan om telkens bij de organisator van de gewenste activiteit informatie op te vragen over de toegankelijkheid ervan.

Kunstendag voor Kinderen werkt met jaarthema's. In 2019 viel het evenement samen met de dertigste verjaardag van het Kinderrechtenverdrag. In dat kader ging er toen bijzondere aandacht naar organisaties met een evenementenwerking gericht op kinderen in maatschappelijk kwetsbare situaties.

Omdat niet alle kinderen thuis in contact komen met kunst, lanceert Kunstendag voor Kinderen sinds 2021 een wedstrijd voor alle kinderen uit de basisschool. Hiervoor kan de organisatie rekenen op de medewerking van het Departement Onderwijs en Vorming. Zo verschijnt de 'Kunstendag voor Kinderen'-wedstrijd op alle kanalen van Cultuurkuur, Klasse, KlasCement en Onderwijs Vlaanderen. Ook in de Facebookgroepen voor leerkrachten wordt de wedstrijd bekendgemaakt. Eind september 2022 hebben alle lagere scholen in die context affiches van Kunstendag voor Kinderen en flyers met info over de wedstrijd gekregen.

In verband met de vraag over de ontsluiting naar andere sectoren wijst de minister-president op het eenvoudige concept van Kunstendag voor Kinderen. Kunst- en cultuurhuizen bieden een dag lang activiteiten voor kinderen tot 12 jaar aan, en brengen hen en hun familie zo in contact met kunst en kunstenaars. Het initiatief wil het draagvlak voor de kunsten verbreden door in te zetten op kinderen als nieuw publiek. De focus ligt dus op cultuur en cultuurparticipatie. Het project ontwikkelt geen materiaal of adaptaties op maat van andere sectoren. In de vermelde samenwerking met het onderwijs beschikt Kunstendag voor Kinderen wel al enige tijd over een specifieke educatieve folder voor leerkrachten. Die folder wordt via de kanalen van het Departement Onderwijs en Vorming verspreid. Hij is doorlopend beschikbaar op kunstendagvoorkinderen.be maar wordt ook gedeeld met leerkrachten via KlasCement.

2.2.2. ISE B. Investeren in infrastructuur

Vervolgens antwoordt de minister-president de vragen over het tweede ISE betreffende de infrastructuurinvesteringen, te beginnen met OD B.1.1. Stephanie D'Hose en Karin Brouwers hebben hem vragen gesteld over de inventaris en investeringen. Op dit moment loopt de gunningsprocedure voor de ontwikkeling van de basisinventaris cultuur- en jeugdinfrastructuur nog. De minister-president beoogt om het project van start te laten gaan in februari 2023. Dan kan de databank beschikbaar zijn in het eerste kwartaal van 2024.

Het vooronderzoek, dat in april 2022 is opgeleverd, heeft vier schillen gedefinieerd. De twee eerste daarvan zullen prioritair in kaart worden gebracht. De eerste schil is de toplaag van de cultuur- en jeugdinfrastructuur. Het gaat om de grotere actoren in het veld en om de bovenlokale cultuur- en jeugdinfrastructuur. Die spelers worden op een pragmatische manier gesitueerd binnen het bestaande kader van de decreten en Vlaamse subsidiekaders, bijvoorbeeld het Kunstendecreet en het Cultureelerfgoeddecreet. De tweede schil betreft gebouwen met als hoofdgebruik cultuur- en/of jeugdactiviteiten, maar dan van organisaties die buiten de decreten en subsidiekaders van de beleidsvelden Cultuur en Jeugd vallen.

De twee andere schillen vallen momenteel buiten de scope van het onderzoek, maar kunnen in de toekomst potentieel opgenomen worden in de inventaris. De derde schil betreft gebouwen zonder hoofdgebruik voor culturele of jeugddoeleinden. Bij de vierde schil gaat het niet om gebouwen maar om buiteninfrastructuur als speelplaatsen, open ruimten, sportpleinen enzovoort. Die vierde schil heeft vooral toepassingen voor het jeugdwerk.

De spreker wil dubbel werk voorkomen en eerder verzamelde data dan ook zo veel mogelijk laten hergebruiken.

OD B.1.2 betreft een holistische langetermijnvisie voor cultuurinfrastructuur. Karin Brouwers pleit in dat verband voor een decreet, naar analogie met de sportsector. Minister-president Jan Jambon deelt mee dat het Departement CJM momenteel aan een consistent en strategisch cultuur- en jeugdinfrastructuurbeleid werkt, en dit wel degelijk doet met de sport als voorbeeld. De spreker acht een decreet echter geen noodzaak aangezien de BVR-herzieningen voldoende tegemoet zullen komen aan de vragen en bezorgheden over transparantie en objectiviteit. Een decreet valt te overwegen maar is een tijdsintensief proces, dat minder flexibiliteit biedt dan een BVR. De minister detecteert in de huidige situatie bovendien geen problemen die een decreet noodzakelijk maken. De kosten van de gesuggereerde koerswijziging lijken hem dan ook groter dan de baten.

Hetzelfde commissielid had het over de uitdaging om het gebouwenpatrimonium energieneutraal te maken. Minister-President Jan Jambon ziet in de huidige subsidiereglementen voldoende mogelijkheden waarmee alle bovenlokale organisaties met cultuur- of jeugdinfrastructuur ondersteuning kunnen vragen voor hun energiezuinige maatregelen. Ter illustratie meldt hij dat de organisaties inderdaad vlot de weg blijken te vinden naar die kanalen.

Bij OD B.2.2 polst Filip Brusselmans naar de oplevering van het infrastructuurproject voor het nieuwe M HKA. Door heel wat onzekerheden in het dossier is het vooralsnog niet eenvoudig om al een einddatum voorop te stellen. Die onzekerheden moeten eerst worden uitgeklaard. Vanaf dan kan het project met bekwame spoed terug op kruissnelheid komen. De stad Antwerpen werkt daarnaast ook aan een RUP dat de randvoorwaarden van de site moet vastleggen.

Wat de kostprijs betreft, maken de prijsevoluties in de bouwsector en de opeenvolgende crisissen het niet evident om de bouwkosten te ramen. In een zo groot dossier moet de raming van het uit te geven belastinggeld zo realistisch mogelijk zijn. Het Departement CJM werkt momenteel in samenwerking met het M HKA hard aan de re-evaluatie van het behoeftesprogramma, die vervolgens een nieuwe raming van de projectkosten mogelijk zal maken.

Manuela Van Werde polste naar de oplevering van de andere grote werven Kasteel van Gaasbeek en Kaaitheater. De hoofdaanneming voor de bouwwerken aan het Kaaitheater is gestart op 3 oktober 2022. Met een uitvoeringstermijn van 24 maanden is de verwachte contractuele opleveringsdatum 3 oktober 2024. De restauratiewerken aan het Kasteel van Gaasbeek zijn gestart op 9 november 2020, met

een termijn van uitvoering van 480 werkdagen. De voorlopige oplevering staat gepland in januari 2023 en zit daadwerkelijk op schema.

Karin Brouwers vraagt zich af hoe interessant bepaalde infrastructuurinvesteringen nog zijn gezien de synergieplannen met betrekking tot het KMSKA, het M HKA en Mu.ZEE. De minister-president streeft inderdaad naar meer synergie tussen de Vlaamse musea, en blijft daarover in contact staan met de musea en hun raden van bestuur. Ook dan blijft het nodig om in infrastructuur te investeren. Hierbij streeft de minister van Cultuur naar een gedeelde infrastructuur opdat nieuwe investeringen een meerwaarde kunnen hebben voor de drie instellingen, en zelfs nog ruimer. Tegelijk moeten ze de infrastructurele noden opvangen. De spreker stelt duidelijk dat Vlaanderen niet zal investeren in de huidige infrastructuur van Mu.ZEE en tegelijk in Thermae Palace. Het wordt het een of het ander. Momenteel onderzoekt hij de haalbaarheid van de businesscase, met Mu.ZEE zelf als belangrijke gesprekspartner.

2.2.3. *ISE C. Culturele organisaties ondersteunen*

De derde strategische doelstelling is het ondersteunen van culturele organisaties. OD C.1.1 betreft de dialoog met het werkveld in functie van de beleidsontwikkeling en heeft Elisabeth Meuleman een vraag ontlokt over de efficiëntieoefening in de culturele bovenbouw. In 2017 hebben Koen Vandyck en Yves Larock een studie geschreven met aanbevelingen voor een vernetwerkte culturele bovenbouw. Vervolgens zijn dan, deels op basis van die nota, hervormingen doorgevoerd. In 2021 heeft Filip De Rynck in het kader van de Vlaamse Brede Heroverweging de discussienota 'De bovenbouw in het culturele veld: kader voor debat, opstap naar evaluatie' opgesteld. Die nota schetst een bestuurskundig kader om het debat over de culturele bovenbouw te voeden en introduceert een evaluatieagenda voor de bovenbouw als systeem. Voor een volledig overzicht van alle hervormingen sinds 2017 verwijst de minister-president naar de nota, die hij aan de commissie laat bezorgen.

De spreker vat de belangrijkste hervormingen samen. Met OP/TIL is het steunpunt voor bovenlokale werking opgericht. De opdracht van VI.BE, dat toen nog Poppunt heette, is uitgebreid tot een volwaardig steunpunt voor de niet-klassieke muziek, met een decretale basis in zowel het Amateurkunstendecreet als het Kunstendecreet. De taken van Kunstenpunt zijn daarbij overgeheveld. De ondersteuning voor belangenbehartigers is afgebouwd. De sectorale steunpunten Kunstenpunt, FARO en Socius hebben een uniforme taakstelling en aansturing gekregen in decreten en beheersovereenkomsten.

De uitgaventoetsing van de culturele bovenbouw loopt van januari tot december 2023 en bouwt voort op de vermelde discussienota van Filip de Rynck. In die uitgaventoetsing wil de minister-president een evaluatiemethodiek op maat van de culturele bovenbouw laten uitwerken. De evaluatiemethodiek kijkt naar de bovenbouw in ruime zin en vertrekt vanuit functies van de bovenbouw waaruit takenpakketten af te leiden zijn. Op die manier respecteert de Vlaamse overheid de eigen dynamiek van het culturele veld. Die laat ruimte voor verschuivende posities van organisaties. De bovenbouw manifesteert zich als een open verzameling van organisaties. Tegelijk maakt de regeling een systematische evaluatie mogelijk. De evaluatie monitort de doelmatigheid van dit losse netwerk.

Karin Brouwers peilde naar de heroriëntatie van het Participatiedecreet. De minister-president deelt mee dat de heroriëntatie betrekking heeft op de resterende subsidielijnen binnen zowel het Participatiedecreet van 18 januari 2008 als het decreet van 6 juli 2012 betreffende het lokale cultuurbeleid.

Met betrekking tot het Participatiedecreet gaat het over:

- de participatie-instelling publiek;
- de participatie-instelling Demos;
- de lokale netwerken voor de bevordering van de vrijetijdsparticipatie van personen in armoede;
- de gevangenisbibliotheken;
- de structurele subsidiëring van De Rode Antraciet, een vzw die de culturele en sportieve participatie van gedetineerden bevordert;
- de hobbyverenigingen;
- de verenigingen met een specifieke opdracht LEVL, Samen, Vlaams Steunpunt Vrijwilligerswerk en Vlaams Netwerk tegen Armoede;
- de participatieprojecten, weliswaar in een uitdovende lijn.

Met betrekking tot het decreet betreffende het lokale cultuurbeleid gaat het over:

- de Nederlandstalige bibliotheken en het gemeentelijk cultuurbeleid in de Brusselse gemeenten;
- de VGC;
- Cultuurconnect;
- voorzieningen voor bijzondere doelgroepen, zoals de Luisterpuntbibliotheek, Zorgbib, Transkript, en Blindenzorg Licht en Liefde.

Per subsidielijns heeft de minister-president nagegaan welke van de volgende drie opties de beste is:

- overhevelen naar een ander Vlaams beleidsveld of -domein;
- onderbrengen in een ander cultuurdecreet;
- stopzetten van een subsidielijns wegens niet meer doelmatig.

Hij streeft naar een beperkter aantal subsidielijns, die dan wel genoeg slagkracht en impact zullen hebben, bij minimale planlasten. Een besparingsoperatie is het niet, aangezien de subsidielijns telkens overgedragen worden met de corresponderende budgetten. Het einddoel is de opheffing van het Participatiedecreet en het decreet betreffende het lokale cultuurbeleid. Dit zou in januari 2025 verwezenlijkt moeten zijn.

Met elke betrokken organisatie zijn al gesprekken gevoerd. Voor sommige is de optie nu al duidelijk. Voor andere moeten er nog knopen worden doorgehakt. Dat zal in 2023 blijven gebeuren.

Elisabeth Meuleman vreest dat het Bovenlokaal Cultuurdecreet daarmee een containerdecreet dreigt te worden. De keuze van de minister om de lokale netwerken vrijetijdsparticipatie op te schalen naar bovenlokale netwerken vrijetijdsparticipatie, is echter ingegeven door de wens om het bovenlokale niveau en de rol van de intergemeentelijke samenwerkingsverbanden daarin te versterken. De keuze om die bovenlokale netwerken vrijetijdsparticipatie te integreren in de intergemeentelijke samenwerkingsverbanden met een bovenlokale cultuurwerking, sluit dan ook naadloos aan bij de geest van het Bovenlokaal Cultuurdecreet. Vandaar dat de spreker 'containerdecreet' geen juiste omschrijving vindt. Door de inzet op het bovenlokale niveau zal Demos voortaan inderdaad bovenlokale netwerken vrijetijdsparticipatie ondersteunen en geen lokale netwerken meer. Daartoe zullen Demos en OP/TIL nauw moeten samenwerken.

Hetzelfde commissielid peilde naar de gevolgen voor het Nederlandstalige cultuurbeleid en het bibliotheekbeleid in de Brusselse gemeenten van de inkanteling van de restanten van het Lokaal Cultuurdecreet in andere beleidsinstrumenten. De bestaande ondersteuning van de Nederlandstalige bibliotheken en het gemeentelijk cultuurbeleid van de Brusselse gemeenten wordt ondergebracht in een apart hoofdstuk van het geoptimaliseerde Bovenlokaal Cultuurdecreet. Inhoudelijk zal er

niets veranderen aan deze ondersteuning. De administratie onderzoekt wel nog mogelijkheden tot administratieve vereenvoudiging in de procedures.

In verband met OD C.1.2 antwoordt de minister-president aan Elisabeth Meuleman dat steden en gemeenten een belangrijke partner in het cultuurbeleid zijn. Dat geldt in het bijzonder voor het culturele erfgoed. Vaak treden ze op als inrichtende macht, van voornamelijk musea. Vlaanderen en de steden en gemeenten moeten hun beleid goed op elkaar afstemmen om elkaar te kunnen aanvullen en versterken.

De steden en gemeenten zullen in het kader van de advisering van de erfgoedronde 2024-2028 gehoord worden over de subsidieaanvragen van organisaties op hun grondgebied. Het is daarbij de bedoeling om de adviezen te laten sporen met het gevoerde en geplande lokale beleid. Een gelijkaardige mogelijkheid om gehoord te worden is eveneens opgenomen in het Kunstendecreet.

Marius Meremans had een vraag bij OD C.1.3. De minister-president antwoordt dat de beheersovereenkomsten voor de Vlaamse kunstinstellingen en de kerninstellingen voorlopig op schema zitten. De afgelopen maanden stonden in het teken van intensieve gespreksrondes met de 27 kunstorganisaties. Meer bepaald gaat het om 7 kunstinstellingen, 4 organisaties met specifieke kerntaken en 16 organisaties met een werkingssubsidie voor twee beleidsperiodes. De minister-president streeft ernaar om dit intensieve traject nog voor het einde van 2022, of ten laatste begin 2023, af te ronden met voor alle betrokkenen gezond ambitieuze en heldere afspraken in de overeenkomsten.

Wat Literatuur Vlaanderen betreft, heeft de Vlaamse Regering in haar regeerakkoord geschreven dat ze de Vlaamse identiteit zal versterken met een extra investering in het fonds. Daarom krijgt de meerjarenbegroting voor de beleidsimpulsen een financieel groeipad mee. Concreet houdt dit groeipad in dat er vanaf 2020 recurrent 500.000 euro wordt bijgeteld, en nog eens hetzelfde bedrag vanaf 2023. Met deze bijkomende middelen kan Literatuur Vlaanderen de Boon organiseren, de internationale werking versterken door het gastlandschap op de Leipziger Buchmesse in 2024 voor te bereiden, een coördinerende rol opnemen in het Leesoffensief en de literaire middenveldorganisaties uitbreiden en versterken. Ten aanzien van Elisabeth Meuleman herhaalt de minister-president dat de extra middelen uit zowel 2020 als 2023 recurrent zijn en dus vanaf dan elk jaar opnieuw beschikbaar.

Al de vermelde initiatieven bevorderen op verschillende manieren het lezen. In 2022 kreeg Literatuur Vlaanderen daarnaast nog eens 60.000 euro voor de uitwerking en coördinatie van de 'Vlaanderen Leest'-dag door Iedereen Leest.

Ook met betrekking tot de derde strategische doelstelling ontving minister-president Jan Jambon van verschillende leden vragen over de synergie tussen de werking van het M HKA, het KMSKA en Mu.ZEE. Hij stelt dat de verhoogde synergie tussen de drie Vlaamse musea een significante schaalvergroting kan opleveren. Momenteel wordt er in samenwerking met de drie instellingen nog besproken waaruit die synergie kan bestaan en hoe dat traject verder zal lopen. Zodra dat duidelijk is, zal een transitie-manager de krijtlijnen van de samenwerking verder uittekenen. Het kabinet-Jambon heeft in de voorbije maanden meermaals met de directies en hun raden van bestuur samengezeten en zal dit blijven doen tot er een beslissing en een toekomsttraject mogelijk zijn.

Stephanie D'Hose wenst een timing voor het virtuele museum van Vlaanderen. De minister-president streeft naar een goed werkende basisversie in het voorjaar van 2024. Hij zal die eerste versie laten evalueren en afhankelijk van het beschikbare budget verder laten uitbouwen. De verdere uitbouw kan zowel inhoudelijk zijn als de toevoeging van talenversies behelzen.

Filip Brusselmans heeft vragen gesteld over de toepassing van de Bestuurscode Cultuur in het nieuwe Kunstendecreet en Cultureelerfgoeddecreet. Bij de aanvraag van een werkingssubsidie in het kader van het Kunstendecreet of het Cultureelerfgoeddecreet, moest een organisatie zich engageren om de principes van goed bestuur toe te passen zoals beschreven in de bestuurscode. Dat impliceert onder meer dat ze een intern reglement opstelt met de afspraken over bevoegdheden en delegaties en over de werking van de bestuursorganen.

Het toezicht op de werkingssubsidie gaat na hoe de code is toegepast en of de organisatie haar interne reglement ook effectief volgt. De administratie hanteert hierbij het proportionaliteitsprincipe: de geformuleerde acties voor goed bestuur moeten overeenkomen met de grootte van de organisatie.

Over het Amerikaans Theater hebben Manuela Van Werde en Elisabeth Meuleman vragen gesteld. De minister-president noemt de opmerking dat het dossier niet eenvoudig is, zeer terecht. Momenteel bestaat het dossier uit twee deeltrajecten. Het eerste betreft de eigendomsoverdracht. De stad Brussel zal de federale overheid minnelijk onteigenen en de site vervolgens aan Vlaanderen in erfpacht geven. In dat lopende traject wacht het Departement CJM op de informatie vanwege de Regie der Gebouwen die het nodig heeft om het papierwerk voor de respectieve overdrachten voor te bereiden. De molen van de Regie der Gebouwen blijkt in de uitvoering van die overeenkomst erg langzaam te draaien, merkt de spreker op. Het tweede traject is een bouwproject. Het Amerikaans Theater bevindt zich immers niet bepaald in een optimale staat. De minister heeft het Departement CJM de opdracht gegeven om voor de vormgeving van het project een ondersteuningsopdracht uit te besteden aan een externe partner. Op die manier wil hij de budgettaire en juridische hindernissen wegwerken.

Het volgende onderwerp betreft de culturele tijdschriften. Daar geldt de keuze dat de inhoud van het beleid belangrijker is dan de vorm ervan. De ondersteuning van de tijdschriften zal gebeuren op basis van de bestaande inhoudelijke decreten of – voor literaire en filmtijdschriften – de fondsen. Daarvoor komt er dus geen nieuw decreet. De beslissing van juni 2022 over de meerjarige ondersteuning in het kader van het Kunstendecreet heeft verschillende tijdschriften over de kunsten meegevoerd. Ook het nieuwe Cultureelerfgoeddecreet voorziet in een dergelijke mogelijkheid. Cultureelerfgoedtijdschriften kunnen tot 15 januari 2023 een aanvraag indienen in het kader van de erfgoedronde 2024-2028.

Karin Brouwers wil weten welke projecten in aanmerking komen voor de extra 2,5 miljoen euro die het Cultureelerfgoeddecreet voor tijdelijke noden veilt. Het Vlaamse regeerakkoord voorziet ter versterking van de cultureelerfgoedsector in die middelen, legt de minister-president uit. Vanaf 2024 zal er extra geld nodig zijn voor de erfgoedronde 2024-2028. In 2023 kan het budget besteed worden aan tijdelijke initiatieven. De spreker herhaalt de bestemmingen van de extra middelen, die hij ook in zijn toelichting al heeft opgesomd:

- een eenmalige versterking voor de tentoonstellingsprogrammatie van het KMSKA in 2023;
- het projectenbudget, gezien de impact daarop van de impulslijn voor digitale collectieregistratie, die nog loopt tot en met 2023;
- het impulsbeleid Kunstenerfgoed met de in de beleidsnota Cultuur aangekondigde initiatieven;
- het Kasteel van Gaasbeek, dat in 2023 zal heropenen na de infrastructuurwerken;
- de versterking van FARO, met extra inzet op internationalisering en digitalisering.

Over een beperkt deel van die middelen is nog geen definitieve beslissing genomen, deelt minister-president Jan Jambon nog mee.

Vervolgens geeft hij een overzicht van de intermediaire organisaties die steun ontvangen uit begrotingsartikel HB0-1HCA2CF-WT. De vermelde bedragen zijn de subsidiebedragen voor 2023:

- meemoo 5.836.752 euro;
- Kunstenpunt 2.053.403 euro;
- OP/TIL 1.245.416 euro;
- VI.BE 568.270 euro;
- vzw Cultuurconnect 4.155.344 euro;
- het eengemaakte bibliotheekstelsel van Cultuurconnect 2.753.237 euro;
- De Federatie 383.564 euro;
- Socius 1.487.220 euro;
- het Vlaams Gebarentaalcentrum 226.961 euro;
- het Vlaams Centrum voor Circuskunsten 743.152 euro;
- FARO 2.376.984 euro;
- Cultuurloket 1.584.697 euro.

Het totaal bedraagt 23,415 miljoen euro. Ook Demos en publiek zijn intermediaire organisaties maar vallen niet louter onder de bevoegdheid van de minister van Cultuur. Die kredieten zijn gealloceerd op artikel HB0-1HBX2AB-WT. De subsidie voor publiek bedraagt in 2023 3.202.604 euro en voor Demos 1.001.396 euro.

Heel wat leden hebben vragen gesteld over de compenserende energiemaatregelen van 16,5 miljoen euro. De concrete aanwending wordt nog onderzocht. Zowat elke organisatie wordt geconfronteerd met sterk gestegen energiekosten. De minister-president geeft wel al enkele uitgangspunten aan. Zo beoogt de maatregel de structureel gesubsidieerde organisaties binnen Cultuur. De Vlaamse begroting bevat immers ook energiecompensaties voor andere sectoren, zoals de lokale besturen, onderwijs enzovoort. Vandaar dat de middelen uit de cultuurbegroting binnen het beleidsveld Cultuur blijven. In hoofdzaak zullen ze worden toegewezen aan organisaties die nog niet door hun lokaal bestuur worden gecompenseerd. Minister-president Jan Jambon wil het geld ten slotte inzetten waar het echt nodig is, met oog voor de verhouding tussen de energiekosten en de totale kosten van een organisatie. Zowel bij kleine als grote organisaties kunnen die kosten de werking en zelfs het voortbestaan in het gedrang brengen. Precies aan die organisaties wil de regering tegemoetkomen. Ter illustratie geeft de spreker mee dat een kleine organisatie die 20 procent van haar budget aan energie moet besteden, meer in aanmerking zal komen dan een grote organisatie voor wie dat aandeel maar 1 procent bedraagt.

16,5 miljoen euro is veel geld maar zal nooit volstaan om iedereen voor zijn gehele energiefactuur te helpen. De regering zal met de energiecompensatie slechts gedeeltelijk kunnen tegemoetkomen. Parallel daarmee worden de organisaties blijvend gestimuleerd om zelf energiebesparende maatregelen te nemen en energiebesparende investeringen te verrichten. In dat verband herinnert de minister-president aan de al sinds jaren beschikbare energieleningen en investerings-subsidies.

Voorts heeft Katia Segers gevraagd om het aparte begrotingsartikel voor Z33 te motiveren. Sinds 2022 beschouwt het Instituut voor de Nationale Rekeningen Z33 als een geconsolideerde instelling, legt minister-president Jan Jambon uit. De toekenning van middelen aan geconsolideerde instellingen verloopt via een interne stroom. De toekenning van middelen binnen de begroting van het departement en de ontvangst van die middelen bij de geconsolideerde instelling worden geneutraliseerd. Voor elke geconsolideerde instelling is er daarom een begrotingsartikel. Antwerp Symphony Orchestra, deSingel, Opera Ballet Vlaanderen en het M HKA zijn voorbeelden van instellingen in dezelfde situatie.

Een vraag van Filip Brusselmans handelt over de verhoogde KMSKA-dotatie. Naar aanleiding van haar regeerakkoord heeft de Vlaamse Regering beslist om de dotatie aan het KMSKA met 60 procent op te trekken, van afgerond 5 miljoen tot 8 miljoen euro. In dat licht heeft de regering met het museum afgesproken om in haar regeerperiode het recurrente budget niet verder te verhogen, maar wel na te gaan waar eenmalige verhogingen mogelijk zouden zijn. Overigens heeft de regering intussen toch een recurrente verhoging van ongeveer 0,5 miljoen euro toegekend en bedraagt de dotatie nu 8,5 miljoen euro. In 2023 krijgt het KMSKA een eenmalige extra dotatie van 1 miljoen euro. Daarnaast kan het ook de al besproken energiecompensatie aanvragen.

In 2025 komt er een nieuwe aanvraagronde voor de Vlaamse musea. Daarbij zullen de instellingen hun beleidsplan en meerjarenbegroting laten toetsen door een commissie met cultureelerfgoedexperts. Op basis van die toetsing zal de Vlaamse Regering de basistoelage herbekijken.

Karin Brouwers had vragen over het personeelsverloop en de situatie van de artistiek directeur van het KMSKA. De minister antwoordt dat hij naast de net vermelde basistoelage ook ondersteuning verzorgt op het vlak van expertise en extra personeelscapaciteit. Een museum in volle opstart kent immers onvermijdelijk nog wat groeipijnen. In die context is enig personeelsverloop niet ongewoon. De spreker wijst het commissielid erop dat zoiets een zaak is van het management en de raad van bestuur van het verzelfstandigde agentschap. De komende maanden zal blijken hoe de financiën en de begroting van het KMSKA evolueren en hoe ze zich tot de toelage verhouden. Ook het personeelsverloop zal de komende maanden duidelijk moeten worden. De organisatie moet zich immers nog wat settelen.

In dat proces wil de minister het museum graag steunen. Op dit moment, enkele maanden na zijn heropening, evalueert het KMSKA zijn organisatiestructuur en organogram. Er zal binnenkort een nieuw organogram worden voorgesteld, dat met die evaluatie rekening houdt. De oefening zal duidelijkheid brengen met betrekking tot de artistieke leiding.

Nog over het KMSKA heeft Filip Brusselmans gevraagd wanneer het EVKMSKA wordt opgeheven. Bij de oprichting van het EVA is beslist dat giften en legaten rechtstreeks aan de vzw KMSKA zullen worden toegekend. Sinds de heropening van het KMSKA verwerft het Eigen Vermogen KMSKA geen inkomsten meer en wordt het opgeheven. Zoals bij de opheffing van iedere rechtspersoon moeten daarvoor een aantal formaliteiten vervuld worden. Het Eigen Vermogen zal in de loop van 2023 nog een aantal aangegane engagementen uitvoeren. Naast het praktische onderdeel is er ook nog een juridisch onderdeel voor de opheffing. Het is de bedoeling om het Eigen Vermogen in 2023 op te heffen, maar een exacte datum kan de minister nu nog niet aan de commissie meedelen.

De Vlaamse overheid is de inrichtende macht van de vzw en zeer betrokken bij de werking van het museum. De Vlaamse Gemeenschap is vertegenwoordigd in de raad van bestuur en betoelaagt het museum. Vlaanderen is ook de eigenaar van de collectie en het gebouw. Op basis van een samenwerkingsovereenkomst staat het Departement CJM in voor het toezicht op de werking van het KMSKA. De provincie Antwerpen heeft geen rol meer met betrekking tot het museum. Voorzitter Luk Lemmens van de raad van bestuur is aangesteld door de Vlaamse overheid.

Karin Brouwers vraagt of de budgetverhoging van deSingel een wintersluiting zal kunnen verhinderen. De minister-president situeert de budgetverhoging in de beslissing van de Vlaamse Regering van 24 juni 2022 over de werkingssubsidies binnen het Kunstendecreet. Daarbovenop komt er een loonindexering. Daarmee staat de budgetverhoging los van de aangekondigde wintersluiting. Ook deSingel kan overigens een energiecompensatie vragen.

De afspraken over de middelen van de KANTL zijn vastgelegd in een decreet van 12 oktober 2018. De KANTL is een geconsolideerde instelling. Volgens de VCO hoeven rechtspersonen die onder de materialiteitsdrempel vallen, geen begroting in te dienen. De materialiteitsdrempel bedraagt 5 miljoen euro en geldt voor zowel de ESR-ontvangsten als de ESR-uitgaven.

2.2.4. ISE D. Culturele projecten stimuleren

Ook over het vierde interne structurelement, culturele projecten stimuleren, heeft de spreker verschillende vragen ontvangen. Zo vroeg Karin Brouwers uitleg bij de visienota 'Een slagkrachtige cultuursector in digitale tijden'. Op basis van het SARC-advies van 28 oktober 2022 zal minister-president zijn visienota amenderen. De finale tekst gaat voor het einde van 2022 ter goedkeuring naar de Vlaamse Regering. Vervolgens wordt de nota bij het Vlaams Parlement ingediend.

Op een andere vraag van hetzelfde commissielid antwoordt minister-president Jan Jambon dat FTI vijf speerpunten heeft. Eén daarvan behelst het versterken van de digitale entertainmenttechnologie, waar Vlaanderen sterk in is. De coronacrisis heeft duidelijk gemaakt hoezeer de Vlamingen de beleving van cultuur en evenementen hebben gemist. Vlaanderen staat aan de top in het creëren van beklijvende belevingen en wil daar in de toekomst ook blijven. De Vlaamse festivals, concerten, sportevenementen, films en games oogsten internationaal veel succes. Daarbij gooit de Vlaamse digitale entertainmenttechnologie hoge ogen. Vandaar de link met FTI.

Ten aanzien van Stephanie D'Hose bevestigt de minister dat de extra injectie met 3,1 miljoen euro voor kortlopende subsidies zal volstaan om de 12,5 procentnorm uit het Kunstendecreet te respecteren.

Voor de aanduiding van de Europese Culturele Hoofdstad 2030 volgt België de procedure uit het Europese besluit 445/2014/EU. Volgens dat besluit moet de open oproep tot kandidaatstelling ten laatste zes jaar voor de toekenning van de titel gebeuren, in casu ten laatste in het vierde kwartaal van 2023. De voorbereidingen daarvan zijn aan de gang. De oproep geldt voor heel België.

In 2024 trekt Vlaanderen het EU-voorzitterschap Cultuur. Daarmee is het aan zet om het programma uit te tekenen en prioriteiten voor te stellen. Voor die opdracht voert de Vlaamse Gemeenschap een continue afstemming met de andere gemeenschappen, met een gezamenlijk programma als doel. Daarnaast verzorgt ze formeel en informeel de nodige afstemming met kernspelers uit de creatieve en culturele sector om het programma verder vorm te geven. De minister-president neemt in dat verband met veel plezier de uitgestoken hand van Senaatsvoorzitter Stephanie D'Hose aan.

Stephanie D'Hose peilde ook naar de data van de grote evenementen in samenwerking met Event Flanders. De topstuktentoonstelling opent op 27 oktober 2023 in het MAS de deuren en zal tot 25 februari 2024 blijven duren. Andere specifieke data van dergelijke evenementen liggen vooralsnog niet vast.

Wat het personeel van het Departement CJM betreft, antwoordt de minister-president aan Katia Segers dat de Vlaamse Regering de besparingen op koppen en het jaarlijkse recurrent te besparen bedrag voor de hele regeerperiode heeft vastgelegd. Hij beseft wel dat het Departement CJM zich al vanaf 2009 onafgebroken in de besparingsdoelgroep bevindt en bij de overdracht van de provinciale bevoegdheden nog eens extra getroffen is. Met die situatie, die hij als minister van Cultuur heeft geërfd, probeert Jan Jambon omzichtig om te gaan. Voor de uitvoering van het relanceplan heeft hij bijvoorbeeld ook voor extra handen aan de ploeg gezorgd. Bij een signaal uit de administratie dat een te beperkte capaciteit iets onmogelijk

maakt, zoekt de minister mee naar oplossingen. Bij haar besparingsronde heeft zijn regering overigens rekening gehouden met vroegere besparingen. Vandaar dat het toepassingsgebied van de besparingen enigszins verschilt van het vorige, en anders is verdeeld.

Karin Brouwers toonde interesse in het evaluatierapport over de gratis vrijwilligersverzekering dat de KU Leuven in het najaar van 2022 heeft afgeleverd. Het gaat om een instrument dat in 2018 vanuit de provincies naar de Vlaamse Gemeenschap is overgeheveld. In 2019 heeft de Vlaamse overheid het hervormd. Het Vlaams Steunpunt Vrijwilligerswerk kreeg de opdracht om de verzekering aan te bieden. Vanaf 2024 zullen de middelen die hiervoor naar Vlaanderen zijn overgeheveld, uitgeput raken. Het onderzoek moet de minister-president in staat stellen om een geïnformeerde beslissing te nemen over de voortzetting.

Uit de evaluatie blijkt dat de GVV een nuttig instrument is, dat gedegen wordt beheerd door het steunpunt. Het systeem kent een groot draagvlak en heeft nog uitbreidingspotentieel. De GVV draagt met andere woorden bij tot de ambitie van het gecoördineerde Vlaamse vrijwilligersbeleid om vrijwilligers in Vlaanderen gedegen te beschermen en ondersteunen.

Het onderzoek heeft daarnaast echter ook verbeterpunten aan het licht gebracht. Die zijn verwerkt in een set van algemene beleidsaanbevelingen, met daarnaast specifieke aanbevelingen over het proces en het beheer. Die aanbevelingen laten toe om het instrument verder te optimaliseren en het gebruik en bereik ervan te verbeteren.

De beleidsaanbevelingen voor de Vlaamse overheid zijn:

- beslissen over de verlenging van het instrument en langetermijnperspectief bieden;
- een strategische keuze maken over de doelgroep en die helder operationaliseren;
- diverse mogelijkheden overwegen voor de dekkinggraad van de verzekering en haar administratieve voorwaarden;
- dat beleid afstemmen met het digitale Verenigingsloket.

De aanbevelingen voor het proces en beheer van de GVV zijn:

- werk maken van de communicatie en de sensibilisering;
- drempels in het aanvraagproces wegwerken;
- het beheerssysteem optimaliseren;
- aandacht hebben voor de rollen en taken van het steunpunt.

De beleidsaanbevelingen hebben betrekking op de brede principes van het systeem en vergen nog enige discussie. De verzekering is een instrument van gecoördineerd beleid. Daarom wil de minister-president pas na overleg met de partners een gedragen beslissing nemen. Op dit moment buigt het Horizontaal Overleg Vrijwilligersbeleid zich over de aanbevelingen. Zodra de Vlaamse Regering over dat advies beschikt, zal ze een definitieve beslissing nemen.

2.2.5. *Andere onderwerpen*

De laatste reeks vragen die de minister-president behandelt, staan niet meteen in relatie tot een begrotingsartikel of een doelstelling uit zijn BBT Cultuur. Zo peilde Stefanie D'Hose naar de middeleninzet voor de vier indienrondes van het internationale presentatiemoment. Voor 2023 gaat het om 250.000 euro per indienronde, luidt het antwoord.

Hetzelfde lid heeft een vraag gesteld over toerende artiesten. Voor internationale initiatieven bestaan er twee complementaire subsidielijnen. De TIP is een snelle

procedure waarmee kort op de bal gespeeld kan worden, maar voor een beperkter bedrag. De projectsubsidie IP is een omvangrijker procedure, met beoordeling door een commissie en een langere doorlooptijd, maar ze is ook toepasbaar voor hogere bedragen, tot maximum 50.000 euro.

'Het Verhaal van Vlaanderen' is een prestigieuze historische documentaire reeks in tien delen. Ze zal op een toegankelijke, interessante en meeslepende manier de geschiedenis vertellen van het gebied dat nu Vlaanderen heet. De reeks toont wat er zich sinds de aankomst van de eerste homo sapiens heeft afgespeeld op die 14.000 vierkante kilometer. De reeks wordt op 1 januari 2023 gelanceerd op één. Het project wordt gerealiseerd door nv De Mensen in samenwerking met de VRT en met bijkomende financiële ondersteuning uit de taxshelter en van het VAF, Screen Flanders en de Vlaamse Regering.

In 2021 heeft de Vlaamse Regering aan de reeks een projectsubsidie van 950.000 euro toegekend, waarvan 550.000 euro afkomstig was van het departement Kanselarij en Buitenlandse Zaken, en 400.000 euro van het Departement Onderwijs en Vorming. In 2022 kwam er een extra subsidie van 150.000 euro uit het cultuurbudget van het Departement CJM. Voor de coördinatie van de behandeling en opvolging van de subsidie staat het Departement Kanselarij en Buitenlandse Zaken in. In 2023 verwacht de minister-president de vruchten van dat project, dat al in de BBT's van 2021 en 2022 vermeld stond. Voor vragen over de betrokkenheid van het beleidsveld Media verwijst de spreker naar minister Benjamin Dalle. Al op 9 april 2020 kreeg de productie een taxshelterattest.

Het project Kunst aan Zet is in samenspraak met Kunst in Huis stopgezet wegens een te gering succes. In 2017 heeft Kunst in Huis hiervoor een eenmalige subsidie van 1 miljoen euro ontvangen, te spreiden over de periode 2017-2021 en met een verlenging in 2022. Kunst aan Huis heeft er alles aan gedaan om een kunstkoopregeling in de markt te zetten onder de naam Kunst aan Zet, maar de verwachtingen raakten niet ingelost. De ambitie bestond erin om in 2022 200 leningen per jaar af te sluiten. Maar tussen 1 januari en eind augustus 2022 kwamen er maar 45 leningen tot stand. Het totale aantal leningen sedert de operationalisering aan het eind van 2019 bedraagt amper 163, met bovendien weinig perspectief op verbetering.

Minister-president Jan Jambon zoekt de verklaring voor het te beperkte succes in de eigenheid van de Vlaamse kunstmarkt, het feit dat galerijen zelf dikwijls een betaling in schijven toelaten en de – zeker in verhouding tot de relatief beperkte bedragen – nogal omslachtige toekenningsprocedure. De slotsom van de minister is dat die overheidsinvestering niet langer te verantwoorden is.

Aan de basiswerking van Kunst in Huis zelf heeft de regering voor de periode 2023-2027 een nieuwe werkingssubsidie toegekend van 284.995,58 euro, in het kader van het Kunstendecreet.

Ook de volgende vraag is afkomstig van Stephanie D'Hose en betreft de agenda van de IMC Cultuur. Het voorzitterschap daarvan wordt vanaf 2023 door de Franse Gemeenschap waargenomen, die de agenda opstelt. Daarop kan de minister-president geen voorafnames doen. Vlaanderen wil op de eerstvolgende IMC Cultuur alvast de inbetalinggeving van cultuurgoederen laten agenderen. Ook in verband met het hervormde kunstenaarsstatuut blijft minister-president Jan Jambon op overleg aandringen. Twee voorbeelden van lopende dossiers die aan bod zullen komen, zijn de verzameling van de exploitatiecijfers van de bioscopen en de oprichting van een cultuurbureau of kunsteloket ter ondersteuning en begeleiding van kunstenaars en culturele operatoren. De eerstvolgende vergadering wordt gepland in het eerste semester van 2023.

Op de vraag over eventuele resterende relancemiddelen antwoordt de minister van Cultuur dat er geen relancemiddelen zijn opgenomen in de begroting van zijn departement. Zoals afgesproken zijn die middelen ingeschreven in een provisie in de begroting van het beleidsdomein Financiën en Begroting, en van daaruit herverdeeld. Voor 2023 zal enkel nog VEK herverdeeld worden, aangezien al het VAK in 2021 en 2022 herverdeeld en vastgelegd moest zijn. De meeste middelen, zoals die voor infrastructuurprojecten, zijn dan ook vastgelegd. Daarentegen hoefden niet alle middelen uit het Garantiefonds voor de Vlaamse onafhankelijke audiovisuele productiesector te worden aangewend en vloeit een deel ervan in onderbenutting terug naar de relanceprovisie bij Financiën en Begroting.

Aan Katia Segers antwoordt minister-president Jan Jambon dat het HISK en de a-pass onderwijsbevoegdheid vormen. Hij verwijst naar minister Weyts.

Ten slotte beantwoordt de spreker nog twee vragen van Karin Brouwers. Hij bevestigt dat het sector- en netwerkevenement voor cultuur geannuleerd is. Het had moeten plaatsvinden in december 2021. Op 10 maart 2022 heeft de Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media wel een presentatie van de financieel-economische impact op de sector gekregen (*Parl.St.* VI.Parl. 2021-22, nr. 1212/1). In 2023 wordt dat onderzoek herhaald om de impact op lange termijn te kunnen monitoren.

Wat het leenrecht betreft, bevat het Taalunieverdrag in de eerste plaats doelstellingen of intenties op het gebied van taal en cultuur. Het bevat geen specifieke financiële afspraken over de financiering van de leenvergoeding. Hoewel het leenrecht in het verleden al is besproken in Taaluniecontext, bevat het verdrag geen enkele verplichting of beperking ten aanzien van een partner om autonoom een systeem van leenrechtvergoeding te ontwikkelen.

2.3. Aanvullende vragen en antwoorden

Cathy Coudyser gaat eerst in op de aankondiging van de gewenste agendering van het kunstenaarsstatuut op de IMC Cultuur. De federale plannen staan haaks op het Vlaamse cultuurbeleid, dat ijvert voor eerlijke verloning en werkbaar werk. Vlaanderen beschikt nu al over een Cultuurloket. De federale overheid wil een gelijkaardige organisatie opstarten. Ook op het Vlaamse arbeidsmarktbeleid staat dat federale beleid helemaal haaks. Vlaanderen streeft naar een werkgelegenheidsgraad van 80 procent en voert een sterk activeringsbeleid. Hoe heeft de minister-president de visie van Vlaanderen op de nieuwe federale wetgeving overgemaakt? Wat waren de reacties van de ministers van andere beleidsniveaus?

Orry Van de Wauwer herhaalt de lof van cd&v voor het feit dat er niet bespaard wordt op Cultuur en dat de middelen daarvoor zelfs stijgen.

De minister-president wenst een sectorbreed initiatief voor een nieuwe boekenbeurs. Het commissielid vraagt hoe de huidige gesprekken daarover met het BoekenOverleg evolueren. De Boekenweek van 2022 is nog maar net achter de rug, maar een dergelijk groot evenement moet lang op voorhand worden gepland.

De minister-president heeft niet geantwoord op de specifieke vraag of in de infrastructuurinventaris Cultuur en Jeugd ook lokale infrastructuur zal staan, of uitsluitend bovenlokale.

Voorts polst het lid of de raming voor een nieuwbouw van het M HKA ondertussen geactualiseerd is in functie van de stijgende prijzen.

Hoe ver kan het delen van infrastructuur door verschillende musea gaan?

Dat de overheid niet tegelijk in Mu.ZEE en Thermae Palace wenst te investeren, is logisch, maar intussen zijn er wel al renovatiewerken aan de gang in Mu.ZEE. Zijn die gezien de mogelijke verhuis naar Thermae Palace wel opportuun?

Uit het nieuwe KMSKA-organogram zal duidelijk moeten worden hoe het museum zijn artistieke leiderschap invult. Omdat het KMSKA een extern verzelfstandigd agentschap is, is dat inderdaad de taak van het management en de raad van bestuur. Houdt de minister-president vast aan zijn eerder geuite en door het parlement gedeelde voorkeur voor een sterk artistiek leiderschap?

Alle gesubsidieerde organisaties kunnen een aanvraag indienen voor energiesteun. In de begrotingstabellen duiken intussen al lijnen voor compensatiemaatregelen op. Dient de 16,5 miljoen euro daarvoor? Of gaat het om twee verschillende zaken?

Filip Brusselmans vindt de regeringsintenties voor de etnisch-culturele organisaties in het aangekondigde ontwerp van decreet nog altijd niet duidelijk. Op welke organisaties doelt de minister-president precies met de extra subsidievoorwaarden? Hij heeft nog geen enkel voorbeeld gegeven. Op een schriftelijke vraag van Chris Janssens van 11 oktober 2022 (*Schriftelijke vragen* VI.Parl. 2022-23, nr. 24 aan minister Jambon) antwoordt de minister-president dat hij geen organisaties kent die zich terugplooiën op hun etnische groep of segregierend en niet-inclusief te werk gaan. Waarom is er dan een dergelijke decreetsaanpassing nodig? Welke organisaties zouden daarna uit de boot vallen? Wat wil de minister-president bereiken met die bepaling?

Namens Vooruit vindt ook *Katia Segers* het onduidelijk waarom een dergelijke aanpassing aan het decreet betreffende het sociaal-cultureel volwassenenwerk nodig is. De intentie beangstigt haar zelfs. Ook zij vraagt om de organisaties die segregierend werken, te benoemen. Waarom is er nog een aanpassing nodig aan het huidige decreet? Vooruit zal dat met argusogen blijven volgen.

De motivering om de werkmiddelen niet alsnog te indexeren worden, voldoet niet voor Katia Segers. De sector heeft die indexering nodig voor haar toenemende kosten, zoals recent de beveiliging tegen vandalisme in musea, en in het algemeen de gestegen energie- en werkmiddelenkosten. Vooruit begrijpt niet waarom de regering aan dat principe vasthoudt.

Technologische vernieuwing en digitalisering staan centraal in de beleids- en begrotingstoelichting. De SARC heeft intussen een kritisch advies geformuleerd bij de visienota over de digitale transformatie, die bizar genoeg nergens is gepubliceerd. De adviesraad waarschuwt onder meer om de kunstsector niet als een monolithisch blok te zien. Hoe staat de minister-president tegenover dat advies?

Groen erkent dat de Vlaamse Regering zich – zeker in absolute cijfers – inspanningen heeft getroost voor Cultuur, stelt *Elisabeth Meuleman*. De kunstorganisaties krijgen meer geld en de projectsubsidies gaan erop vooruit. Bepaalde organisaties zoals het VAF en Literatuur Vlaanderen krijgen een grote erkenning.

De coronacrisis heeft enorm ingehakt op de cultuursector. Daar komen nu hoge energiekosten en inflatie bovenop. Het indexmechanisme moet de organisaties daartegen beschermen, maar wordt niet toegepast op de werkmiddelen. Los daarvan geeft het Vlaamse beleid ook nog blijk van willekeur. De werkmiddelen en subsidies voor bepaalde organisaties, zoals Opera Ballet Vlaanderen en het M HKA, worden volop geïndexeerd. Andere organisaties krijgen 4 procent indexering. Voor de projectsubsidies sociaal-cultureel werk bedraagt ze een luttel 2 procent. De bovenlokale projecten krijgen geen indexering. Vanwaar de verschillen, die duiden op willekeur en gebrek aan transparantie? De voorkeur voor grote

prestigieuze instellingen ten nadele van de humus van het culturele leven, zegt veel over het cultuurbeleid.

De minister-president gaat er prat op dat het loongedeelte wel geïndexeerd is, maar in de begroting is niet altijd duidelijk hoe dat is berekend. Heel wat organisaties in de culturele sector schakelen trouwens flink wat freelancers in. Die worden betaald met niet-geïndexeerde middelen.

Kortom, ondanks de stijgende middelen zullen er nog grote problemen blijven bestaan in de cultuursector. Om die redenen zal Groen de voorliggende begroting niet goedkeuren.

Voorts vraagt Elisabeth Meuleman om te preciseren waarvoor de 2,5 miljoen euro voor het Amerikaans Theater precies zal worden gebruikt.

De minister-president wil Demos en het netwerk bovenlokale cultuurparticipatie verder steunen. Wordt de organisatie ingekanteld in OP/TIL? Wat met publiq? Of blijven die organisaties op zichzelf staan?

Minister-president *Jan Jambon* antwoordt dat het kunstenaarsstatuut al eerder op de interministeriële conferentie besproken is. Federaal minister Frank Vandenbroucke heeft bijkomend overleg toegezegd. De minister-president heeft daarvoor nog geen uitnodiging ontvangen, maar gaat ervan uit dat de toezegging wordt opgevolgd.

Er ligt een concreet voorstel van de minister-president op tafel om weer één enkele boekenbeurs te organiseren. Dat voorstel is niet te nemen of te laten. Nu is het aan de verschillende partijen om erop te reageren.

Ook lokale infrastructuur kan een plaats krijgen in de inventaris, die zal afhangen van de schil waarin ze thuis hoort.

Voor de uitvoering van de aanvankelijke plannen voor het M HKA zou er op basis van de huidige prijzen 160 miljoen euro nodig zijn. Daarom gaat de overheid opnieuw samenzitten met het M HKA.

Infrastructuursamenwerking is moeilijk tussen een Antwerps en een Oostends museum, maar het M HKA en het KMSKA liggen dicht bijeen. Het KMSKA heeft bijvoorbeeld depotruimte te kort, maar een nieuw gebouw voor het M HKA kan voldoende depotruimte meekrijgen voor twee musea. Hetzelfde geldt voor kantoorruimte, een auditorium enzovoort. Daarvoor is er op zich geen synergieovereenkomst of fusie nodig. Samenwerkingsafspraken kunnen volstaan.

Op de opmerking van Orry Van de Wauwer over werken in uitvoering aan Mu.ZEE antwoordt de spreker dat het om loutere instandhoudingswerken gaat, niet om structurele renovaties. Een lekkend dak moet onmiddellijk worden hersteld.

Over de artistieke leiding van het KMSKA heeft minister-president Jan Jambon al enkele keren een mening laten kennen, maar het is ook niet meer dan dat. Het is nu aan de raad van bestuur om te beslissen. Daarna zal de minister het resultaat opvolgen.

De aparte lijn van 16,5 miljoen euro is er inderdaad voor energiesteun, waarvoor de regering nu de criteria uitwerkt.

Vooruit en het Vlaams Belang voeren blijkbaar een gezamenlijke strijd voor de sociaal-culturele sector, merkt minister-president Jan Jambon op. Vrijheid van vereniging is een onbetwist recht, maar de overheid is baas van haar eigen

subsidiebeleid. Als een organisatie geen deel wil zijn van het gemeenschapsvormende project, en naast haar exclusieve werking met de eigen groep geen enkele samenwerking wil, zal de overheid haar niet subsidiëren.

De minister-president heeft nu geen specifieke organisaties op het oog. Zoiets werkt omgekeerd. Eerst is er een reglement, vervolgens kunnen organisaties subsidies aanvragen en ten slotte wordt geëvalueerd wie daarvoor in aanmerking komt. Niet-segregeren is dan een van de criteria, en wel omdat gemeenschapsvorming en integratie Vlaamse beleidslijnen zijn. Hoewel iedereen recht heeft op een eigen mening, kan de minister-president moeilijk vatten waarom organisaties die tot segregatie aanzetten, toch zouden moeten worden gesubsidieerd.

De minister-president heeft er geen bezwaar tegen dat de commissie de visienota over de digitalisering zou krijgen. Hij zal het SARC-advies grondig bestuderen.

De indexeringsregels zijn voor Opera Ballet Vlaanderen en het M HKA niet anders dan voor de andere organisaties. Daarnaast krijgen organisaties budgetten die voortvloeien uit de evaluatie van de commissies over de verdeling van het budget. Mogelijk komt het resultaat bij de vermelde organisaties exact overeen met een indexstijging.

Voor het Amerikaans Theater staat er vanaf nu jaarlijks 2,5 miljoen euro in de begroting. In 2023 is het geld bestemd voor studies, later voor de renovatie.

Of de bovenlokale organisaties al dan niet ingekanteld worden, is nog niet duidelijk. De gesprekken met de organisaties lopen nog.

III. Jeugd

1. Toelichting

1.1. Context

Minister *Benjamin Dalle* kwalificeert het jaar 2022, het eerste na de coronacrisis, als een bijzonder jaar. Dat geldt zeker voor de jeugdorganisaties, die hun werking weer voluit hebben kunnen hervatten. De energiecrisis en de oorlog in Oekraïne vormen de nieuwe uitdagingen.

De minister is van plan om samen met alle straffe jeugdorganisaties een nieuw ontwerp van Jeugddecreet te schrijven en om werk te maken van een jeugd- en kinderrechtenbeleid waarop Vlaanderen trots kan zijn, waarin elk kind een stem heeft, en dat inspeelt op de uitdagingen met betrekking tot de vrije tijd. Die uitdagingen betreffen de mogelijkheden en -voorzieningen voor ieder kind en elke jongere in Vlaanderen en Brussel.

De regeerperiode is over de helft. Heel wat initiatieven zijn aan de gang. Corona had dan toch één voordeel, namelijk het programma Vlaamse Veerkracht met zijn focus op kwetsbare jongeren en een belangrijke onderdeel jeugdinfrastructuur. Dat relancebeleid zal de regering in 2023 voortzetten, ook al is de corona-impact sterk verminderd. De relancekredieten zijn bijna vastgelegd, maar de initiatieven lopen voort in 2023, wat ook tot uiting komt in de vereffeningskredieten. Daarnaast zijn er uiteraard de infrastructuurinvesteringen van 30 miljoen euro.

Jeugdbeleid gaat verder dan jeugdwerk alleen en beslaat de rechten en belangen van kinderen en jongeren in alle beleidsdomeinen. Het belangrijkste instrument daarvoor is het Jeugd- en Kinderrechtenbeleidsplan. De vijf prioriteiten van het huidige JKP worden uitgevoerd, maar minister Benjamin Dalle zal er ook voor

zorgen dat zijn opvolger goed voorbereid aan een nieuw JKP zal kunnen werken. Om wetenschappelijk onderbouwd te werk te gaan, zal het Jeugdonderzoeksplatform drie bijkomende onderzoeken verrichten.

Tot slot wordt de totstandkoming van een geïntegreerd nieuw Jeugddecree het meest ambitieuze decretale plan voor het jeugd beleid in de huidige regeerperiode.

1.2. Vlaamse veerkracht in 2023

Voor de projectoproep 'Veerkracht versterken van kinderen en jongeren in kwetsbare situaties' zijn uiteindelijk 29 projecten gehonoreerd, deelt minister Benjamin Dalle mee. Het betreft zowel startende projecten als verder uitgebouwde netwerken. Die projectlijn wordt eind augustus 2023 afgerond.

In 2023 loopt ook de academische begeleiding vanwege UCLL voort, met het oog op een impactanalyse en verduurzaming. Het eindrapport wordt tegen het einde van 2023 opgeleverd. De bedoeling is om van die projecten duurzame initiatieven te maken, en lessen te trekken waaruit verschillende jeugdorganisaties en partners hun voordeel kunnen halen.

Daarnaast is voor 2023 uiteraard ook een regulier budget beschikbaar voor kinderen en jongeren in kwetsbare situaties. Bovenlokaal komen er nieuwe indien rondes voor werkingen met kinderen en jongeren met een handicap, en voor jeugthuizen. Daarnaast plant de minister in 2023 de voortzetting van de projecten voor verbindingssambassadeurs van het jeugdwerk.

Van de jeugdinfrastructuurbudgetten gaat 4,15 miljoen euro extra naar Destelheide en de Hoge Rielen. Na de extra investering van 1 miljoen euro in tenten van de ULDK, zal de minister er in voor 2023 zorgen dat de stock minstens op peil blijft, wat opnieuw op een extra investering neerkomt. Door de stijgende prijzen is dat een hele uitdaging, omdat de leveranciers hun prijzen zelfs nog sneller dan de inflatie hebben laten stijgen.

Tot slot van de initiatieven in het kader van de Vlaamse Veerkracht komen er twee projectoproepen voor bovenlokaal jeugd beleid. De minister verwijst hiervoor naar zijn antwoord op de vragen om uitleg die net voor zijn begrotingstoelichting zijn gesteld (*Vragen om uitleg* VI.Parl. 2022-23, nr. 370 en 400).

1.3. Jeugd- en kinderrechtenbeleid

Het jeugd- en kinderrechtenbeleid heeft tijdens de coronacrisis een zware druk moeten weerstaan. De vele gesprekken met kinderen en jongeren, met jeugdraden enzovoort hebben de minister duidelijk gemaakt dat het mentale welzijn en voldoende ruimte de prioriteiten horen te zijn. De rechten op respectievelijk vrije tijd en mentaal welzijn hebben zwaar onder druk gestaan. In het Kinderrechtenverdrag van 1989 komen ze niet genoeg uit de verf. De minister zal onderzoeken waar het verdrag aan een actualisering toe is en daartoe initiatieven ontwikkelen ten aanzien van de Verenigde Naties. Hij kondigt in dat kader extra exploratief onderzoek aan naar de Vlaamse ervaringen en verwachtingen van kinderen en jongeren. Hij wil daarbij de belangrijkste relevante kinderrechteninstrumenten voor de aspecten mentaal welbevinden, publieke ruimte en leefomgeving analyseren en hun hiaten in kaart brengen. De minister streeft naar een goede inventaris van de hefboomen om het mentale welbevinden en de publieke ruimte sterker in het Kinderrechtenverdrag en de desbetreffende Europese instrumenten te integreren.

Met betrekking tot de verbetering en versterking van het JoKER wijst de minister op het lopende traject met het Kinderrechtencommissariaat, de Vlaamse Jeugd-raad, het Kenniscentrum Kinderrechten en enkele aanspreekpunten jeugd- en

kinderrechtenbeleid. Het afzonderlijke sjabloon zal verdwijnen. De impact op de regelgeving zal duidelijker gemaakt worden door de analyse bijvoorbeeld zichtbaar in de memorie van toelichting op te nemen. Er komt een handleiding voor de redactie van een overzichtelijker en gebruiksvriendelijker JoKER, wat zijn impact zal vergroten. De voorloper van het JoKER, het Kindeffectrapport, stond al in 1997 in het toenmalige decreet betreffende de kindeffectrapportage. Nu wordt de opvolger geactualiseerd.

Voorts investeert minister Benjamin Dalle gericht in het onderzoek van de beleidsvraagstukken, nieuwe ontwikkelingen en actuele inzichten in het jeugdwerk. Zo werkt hij aan een solide kennisbasis over de jeugdsector, met aandacht voor beleidsrelevant onderzoek. Voor het Jeugdonderzoeksplatform bijvoorbeeld wordt 2023 een heel belangrijk jaar, aangezien het dan zijn vijfde JOP-monitor aflevert, de vijfjaarlijkse staat van de jeugd. Deze kwantitatieve survey op basis van gegevens uit het Rijksregister geeft een longitudinaal zicht op evoluties in de leefwereld van kinderen en jongeren. De vragenlijst werd in 2022 voorbereid en zal in 2023 uitgevoerd worden. In Brussel houdt het JOP een kwalitatief onderzoek onder de jongeren. Voorts werkt het aan een grootstedelijke monitor met een kwantitatieve bevraging van jongeren in Antwerpen, Brussel en Gent en daarnaast van een Vlaamse controlegroep.

De herwerking en actualisatie van de Kinderrechtenmonitor is in 2021 uitbesteed aan de Artesis Plantijn Hogeschool Antwerpen. Die onderzoeksopdracht is verlengd tot 2023, zodat ze kan worden afgestemd met het project voor actualisatie en hertekening van de nationale kinderrechtenactoren in de Nationale Commissie voor de Rechten van het Kind.

Een derde kennisopbouwproject is 'Jeugdwerk in cijfers', van het Departement CJM en de Ambrassade. Het doel is om de vele beschikbare losse data op een coherente en uniforme manier bijeen te brengen en zo een cijfermatig beeld te krijgen van het jeugdwerk, een actuele en relevante stand van zaken met aandacht voor trends en ontwikkelingen, wat een nuttige informatiebron voor het beleid zal zijn.

De Vlaamse Regering heeft het tussentijdse rapport voor het lopende JKP goedgekeurd op 17 juni 2022. Het rapport bevat een update van de link tussen de uitvoering van de acties van het JKP en de slotbeschouwing over België van het VN-Comité voor de Rechten van het Kind. Dat kan worden beschouwd als een eerste voorbereiding van de Vlaamse bijdrage aan het nieuwe landenrapport voor het VN-comité in 2024.

Minister Benjamin Dalle ambieert voor 2023 een extra focus op de JKP-prioriteiten die de afgelopen periode wat minder prominent aan bod gekomen zijn, namelijk vrijwillige inzet en mediawijsheid. De klassieke weg van georganiseerde, langdurige vrijwillige inzet wordt steeds meer aangevuld met nieuwe vormen van wisselende en gevarieerde inzet. Daarnaast zal in 2023 extra beleidsaandacht gaan. Voorts worden diverse initiatieven voor mediawijsheid extra in de verf gezet, opgestart of versterkt, onder meer voor jeugdjournalistiek. Op 23 april 2022 vond in Antwerpen de eerste dag van de jeugdjournalistiek plaats. Het levert een heel krachtig kanaal op als kinderen en jongeren hun eigen verhaal als journalist kunnen brengen, zeker voor kinderen en jongeren in kansarmoede. Ook voor de andere aspecten van mediawijsheid komen er tal van initiatieven. Het Kenniscentrum Mediawijsheid is daartoe in 2022 versterkt. Als minister van Media wil de minister ten slotte de Vlaamse gamesector versterken, terwijl hij zich als minister van Jeugd inzet voor het verantwoorde en gezonde gebruik van games.

Tegen eind 2023 wil minister Benjamin Dalle de evaluatie van het huidige JKP op gang brengen. Die betreft zowel de verschillende acties als het proces, het systeem

en de werkwijze. Transversaal werken vormt altijd een uitdaging. Het is zaak de juiste lessen te trekken.

In 2023 zal het Departement CJM de documentatie en participatieve trajecten voorbereiden, waaronder de omgevingsanalyse voor het volgende JKP. Daaruit kan de administratie dan prioriteiten identificeren en een rapport voor de volgende Vlaamse Regering destilleren.

1.4. Nieuwe beleidsinitiatieven

Voor 2023 rekt minister Benjamin Dalle op een nieuw en geïntegreerd Jeugd- en Kinderrechtendecreet. Hij verwacht dat het parlement het ontwerp van decreet voor de zomer kan goedkeuren. Het gaat hier om een intens traject. De verschillende teksten moeten juridisch correct worden samengevoegd. Maar bovenal moet alles coherent in elkaar zitten en de doelmatigheid van de verschillende ondersteuningslijnen verzekeren. Er is al heel wat werk verzet, waaronder een participatief traject en een conceptnota, die al is goedgekeurd door de Vlaamse Regering. Met het oog op de omzetting in wetteksten zal nog heel wat uitwisseling moeten gebeuren, zoals de advisering door Vlaamse Jeugdraad.

Het masterplan Jeugdkampen is net voor de zomer van 2022 goedgekeurd. De taskforce komt samen op 10 november. Om een herhaling te vermijden van disputen met gemeentebesturen in het Waalse Gewest, wil minister Benjamin Dalle samen met de ministers van de Franse en de Duitstalige Gemeenschap, lokale bestuurders en de betrokken gouverneurs tegen de zomer van 2023 een kampcharter voor het hele land voor mekaar hebben. Ook de inventarisatie van de jeugdinfrastructuur wordt een belangrijke prioriteit van het masterplan Jeugdkampen.

Het BVR over de grote culturele en jeugdinfrastructuur zal in 2023 worden geactualiseerd. Daaraan werken de ministers Jan Jambon en Benjamin Dalle samen. Het BVR zal in lijn liggen met het eveneens nieuwe BVR voor de sectorale subsidies.

1.5. Begrotingsopmaak 2023

Het totale budget voor het beleidsveld Jeugd bedraagt bij de begrotingsopmaak 2023 65,3 miljoen euro. Dat is een stijging van 7 miljoen euro ten opzichte van de BO 2022.

Een deel van de stijging is een eenmalig budget: de ruim 3 miljoen euro, bestemd voor de stijgende energiekosten van de erkende jeugdorganisaties. Daarnaast verklaart de index een deel van de stijging. Bij BO 2023 leidt de loonindexatie van de subsidiemiddelen tot een budgettoename met 2,7 miljoen euro, nadat in de BA 2022 al 1,2 miljoen euro extra is verrekend.

In 2023 beschikt de minister daarnaast over een eenmalig budget van 5 miljoen euro voor bijkomende investeringen in jeugdinfrastructuur. Dat bedrag is niet meegerekend in de vermelde 65,3 miljoen euro, maar komt uit het Fonds Culturele Infrastructuur. De totale jeugdinvesteringen bedragen dus meer dan 70 miljoen euro, besluit minister Benjamin Dalle.

2. Bespreking

2.1. Vragen en opmerkingen uit de commissie

2.1.1. *Jeremie Vaneeckhout*

Jeremie Vaneeckhout heeft begrip voor de moeilijke financiële situatie van Vlaanderen vandaag, maar blijft enkele fundamentele vraagtekens zetten bij bepaalde keuzes van de Vlaamse Regering, die ook in de voorliggende begroting terug te vinden zijn. De toelichting van minister Benjamin Dalle, in krachtige en geëngageerde woorden, bevatte bepaalde inhoudelijke keuzes waarin de spreker zich deels kan vinden. De intenties zitten goed, namelijk een Vlaanderen dat meer op kinderen- en jongerenmaat is afgestemd en dat het jeugdwerk ten volle omarmt. Daarvoor wil Groen zich altijd als een – weliswaar kritische – partner aandienen. De vraag blijft echter in hoeverre de voorliggende begroting de nodige structurele stappen zet. De minister kondigt een nieuw decreet aan, met daarnaast eenmalige investeringen in jeugdwerkinfrastructuur. Hoewel die gigantisch en historisch zijn, volstaan ze toch ook weer niet om alle noden te lenigen.

Er blijven dus hiaten die Groen tot bezorgdheid stemmen. Ten eerste is er de begroting zelf. De huidige regering kiest elk jaar opnieuw om werkingsmiddelen niet te indexeren. In de huidige economische constellatie komt zo iets neer op een feitelijke verarming van het Vlaamse jeugdwerk. Vindt de minister dan niet dat de permanente indexstop van de werkingsmiddelen de kracht van het jeugdwerk ondergraaft? Energiepremies en eenmalige maatregelen zijn geen gepaste alternatieven. Belastingen worden geïndexeerd, wat economisch begrijpelijk is, maar waarom indexeert de Vlaamse overheid haar eigen tegemoetkomingen aan individuen of organisaties dan niet? Niet-indexeren is de facto reduceren. Bij het jeugdwerk staat daardoor het water aan de lippen. Organisaties denken na over ontslagen en zoeken naar overbruggingskredieten om zelfs maar energiefacturen te kunnen betalen. Krijgt ook de minister dergelijke signalen? Op welke manier en binnen welke termijn zal de energiepremie uitbetaald worden? Deelt de minister de visie dat de niet-indexering van werkingsmiddelen onterecht is en snel moet worden bijgestuurd?

Ten tweede is Jeremie Vaneeckhout verontrust door de keuze van de Vlaamse Regering om op mensen, agentschappen en departementen te besparen. Als er zich dan problemen voordoen, vraagt de regering zich af hoe het zover is kunnen komen. Een voorbeeld heeft zich recent in de kinderopvang voorgedaan. Twee jaar geleden heeft het Departement CJM al een noodkreet geslaakt, maar toch blijft de regering verder op haar apparaat besparen. Jeugd heeft nu binnen het departement een eigen staf, maar volstaan de huidige middelen nog voor de beleidsplannen, de goede samenwerking met de jeugdwerksector, de energiepremies en de opvolging van het huidige en de voorbereiding van het volgende JKP? Het parlement heeft een audit van het Rekenhof besteld over de impact van besparingen. Heeft de minister een zicht op de impact van de besparingen op de performantie van de cel Jeugd? Staat hij achter de besparingen in tijden van grote beleidsuitdagingen en een naderend voorzitterschap van de Europese Unie? Heeft hij daarover al overlegd met de leidinggevende ambtenaren?

De derde bezorgdheid van Jeremie Vaneeckhout betreft het JKP zelf. Kinderarmoede valt niet onder de vijf prioriteiten maar wordt op een andere manier opgevolgd. Intussen is Benjamin Dalle ook minister van Armoedebeleid geworden.

Een kindvriendelijke publieke ruimte is wel een prioriteit. Daarover schrijft minister Benjamin Dalle dat er hard aan is gewerkt door een inspiratiedag te organiseren voor de partners die een rol te spelen hebben. Mensen samenbrengen, netwerken organiseren enzovoort zijn fijne doelstellingen, maar een goed kinderrechtenbeleid

behelst meer. Bij de bespreking van het nieuwe JKP heeft Groen al een gebrek aan harde cijfermatige indicatoren aangeklaagd. Het parlement zal daardoor de impact niet kunnen beoordelen. Is het mentale welzijn bijvoorbeeld daadwerkelijk verbeterd?

Bovendien schort er wat aan de aanpak van enkele Vlaamse ministers. Op de Kinderrechtendag in het Vlaams Parlement hebben de jongeren heel wat prioriteiten aangebracht. Ze zijn niet noodzakelijk complex of duur, maar voor de huidige Vlaamse Regering blijkbaar toch taboe. Het gaat om vragen als:

- weer vrachtverkeer uit de steden, zeker tijdens de schooluren;
- promoot openbaar vervoer en hou het betaalbaar;
- zorg voor veilige fietsenstallingen;
- laat jongeren vrij kiezen hoe ze zich kleden;
- betrek jongeren in kwetsbare situaties bij het beleid,
- laat diversiteit, zichzelf kunnen zijn en de strijd tegen seksuele intimidatie aan bod komen op school;
- besteed meer middelen aan de jeugdhulp;
- bouw de wachtlijsten van het jeugd welzijn af en voorzie in meer preventie voor mentaal welzijn.

Voor geen van de grote voornemens zullen er op het einde van de regeerperiode fundamentele stappen gezet zijn, analyseert Jeremie Vaneekhout.

Hij erkent dat de periode niet normaal was wegens de crisissen. Voor de bevoegdheid Jeugd heeft minister Benjamin Dalle de coronacrisis goed beheerd, met de steun van een uiterst geëngageerde jeugdsector. Hij heeft extra middelen vrijgemaakt voor het jeugdwerk en zijn infrastructuur, de kampeertenten enzovoort. Aan het eind van de rit zijn de harde cijfers echter de uiteindelijke toetssteen. Voor kinderen- en jongerenrechten, de structurele financiële ondersteuning en versterking van de jeugdwerksector, en de uitbouw van een departement dat de beleidsuitdagingen aankan, is het te weinig, concludeert Jeremie Vaneekhout.

Groen trekt het engagement van minister Benjamin Dalle zelf niet in twijfel, maar zijn boodschap valt op een koude steen bij een Vlaamse Regering die haar taboes niet doorbreekt, waaronder haar beleid om werkingsmiddelen niet te indexeren. In dat carcan slaagt een regering er niet in de toekomst van de Vlaamse jeugd te schrijven. Ondanks bepaalde positieve beleidssporen zal Groen niet voor de begroting stemmen. De regering is blijkbaar de ambitie kwijt om het verschil nog te maken.

2.1.2. *Hannes Anaf*

Net als de vorige spreker vindt *Hannes Anaf* dat de begroting goede elementen bevat maar tegelijk te weinig ambitie uitstraalt om echt het verschil te maken. Na de coronacrisis stelt de energiecrisis de jeugdsector voor een nieuwe uitdaging. Er komen wel enkele tijdelijke maatregelen, maar het structurele beleid blijft gewoon een voortzetting van het huidige. Uitzonderlijke omstandigheden vergen nochtans uitzonderlijke maatregelen, zeker voor de jongeren.

Positief vindt Vooruit de projecten tegen pesten of voor een betere relatie tussen jongeren en politie. Ze kunnen rekenen op projectsubsidies, maar hoe structureel wordt hun financiering?

Over de ondersteuning van jeugdverblijven heeft Hannes Anaf het op 10 november al uitvoerig gehad (*Vragen om uitleg* VI.Parl. 2022-23, nr. 370 en 400). Heeft de minister misschien al een update over de mogelijke bijsturing van de verdeling van de infrastructuurmiddelen tussen de ADJ en de andere jeugdverblijven?

De werkingssubsidies voor het georganiseerde jeugdwerk dalen misschien niet nominaal, maar door de inflatie gaat het jeugdwerk er in reële termen serieus op achteruit. Aan een regeringsbeleid dat inkomsten vlot indexeert maar uitgaven niet, kan Hannes Anaf geen steun betuigen.

Voorts betreurt het commissielid het gebrek aan ambitie om de stock van de ULDK nog uit te breiden, hoewel elk jaar in juni nog verenigingen om tenten verleggen blijken te zitten. Dat de loods van de uitleendienst vol is, is alvast geen goed argument om geen tenten meer te kopen. Het jeugdwerk zelf heeft in de coronacrisis erg veel creativiteit aan de dag gelegd, net zoals het Vlaamse jeugdbeleid. Een dergelijk knelpunt valt toch ook creatief op te lossen, bijvoorbeeld door een extra loods te huren.

Het label Kindvriendelijke Steden en Gemeenten wordt terecht extra in de kijker gezet, maar dan zonder extra middelen. Bataljong kampt door het label nochtans met een toegenomen werkdruk.

In 2017 heeft het Departement CJM het secretariaat en de uitreiking van het label op zich genomen en kreeg Bataljong daardoor uren vrij voor de begeleiding van steden en gemeenten. Steden en gemeenten met het label vragen al langer om een structurele ondersteuning gezien hun wens om het nog beter doen. Ondertussen is de ondersteuning vanwege het departement weggefallen. Is er extra financiering mogelijk? Hoe kan het label extra glans krijgen? Hoe kunnen nog meer gemeenten het verwerven? Hannes Anaf wijst erop dat de verwerving op zich geen eindpunt zou mogen zijn.

De minister kent in het kader van de JKP-doelstelling 'welbevinden en positieve identiteitsontwikkeling' een laatste keer projectmiddelen toe aan het netwerk Kies Kleur tegen Pesten. Daarna moet het platform verduurzamen. Hoe ziet de minister dat gebeuren zonder projectmiddelen? Structurele ondersteuning zou voor dit essentiële platform niet misstaan.

In augustus 2023 lopen enkele projecten betreffende politie en jeugd ten einde. De minister plant ook hier een verduurzaming. Hoe precies?

OD A.3.2 uit de BBT betreft de afstemming van het beleidskader en instrumentarium op de huidige ontwikkelingen en tendensen. In dat kader wil de minister werk maken van het welbevinden van LGBTQI+-jongeren, wat Hannes Anaf alleen kan aanmoedigen. Naar aanleiding van de verminderde subsidies met Wel Jong Niet Hetero is destijds een dialoog aangekondigd. Wat is de stand van zaken?

Minister Benjamin Dalle wil het kinderrechten- en het jeugdwerkbeleid meer integreren. Hij wil de procedures voor de ondersteuning van het jeugdwerk vereenvoudigen. In 2023 start de referentieperiode voor de erkenningsaanvraag in 2024. Er komen onder meer informatiesessies. Stijgt het budget dan als er inderdaad erkende verenigingen bijkomen? Of wordt de koek gewoon over meer verenigingen verdeeld? Daarover is het jeugdwerk ongerust.

Zal de minister toch de werkingmiddelen indexeren of bijkomende compenserende maatregelen nemen, polst Hannes Anaf nog eens, al gelooft hij het antwoord al te kennen.

2.1.3. *Tinne Rombouts*

Tinne Rombouts heeft er moeite mee als iemand insinueert dat de begroting structurele ingrepen mist en zelfs het failliet van het jeugdwerk organiseert. Nooit eerder is er meer geld dan vandaag naar jeugd- en projectwerk gegaan, ondanks nochtans bijzondere tijden. Oplossingen moeten gezocht worden in nauw overleg

met de sector, die de pijnpunten en kansen het best kent. Het commissielid moedigt minister Benjamin Dalle aan om voort te doen zoals hij bezig is. Hij houdt in nauw overleg met de sector de vinger aan de pols, speelt in op mogelijkheden en klopt op tafel bij de Vlaamse Regering.

De cd&v-fractie is bijzonder tevreden dat de minister ook in 2023 niet op de begroting Jeugd hoeft te besparen, maar integendeel zelfs extra middelen heeft gevonden voor de versterking van het Vlaamse jeugdbeleid. Opnieuw is er een eenmalig extra budget voor investeringen in jeugdinfrastructuur. Ten tweede wijst Tinne Rombouts op de verhoging met 1,2 miljoen euro van het recurrente budget voor het nieuwe decreet betreffende de jeugdverblijven.

Voorts zijn er eenmalige middelen om de stijgende energiekosten en de indexering van de loonkosten in de jeugdsector te compenseren. Wat die energiecompensatie van 3,14 miljoen euro betreft, zou de minister bekijken of de verdeling tussen ADJ en de jeugdverblijven kan worden bijgesteld. Hoe ver staat het daarmee? Dat ADJ tot de overheidsinfrastructuur behoort, rechtvaardigt een andere aanpak, zolang die maar niet marktverstoring werkt. Is het mogelijk om het budget te verdelen volgens gelijke parameters over alle jeugdverblijven, waaronder die van ADJ?

De jeugdsector vraagt om de stijgende energiekosten en de verduurzaming van de infrastructuur voor te leggen op de IMC Jeugd en zo ook connecties en oplossingen te zoeken op het niveau van de verschillende gemeenschappen en de federale staat. Zal minister Benjamin Dalle daar gevolg aan geven? Cd&v roept hem op om de financiële situatie van de jeugdorganisaties nauwgezet te monitoren, zoals hij ook in de coronacrisis heeft gedaan.

Voor 2023 ligt er nog heel wat werk op de plank. Er zal een nieuw ontwerp van decreet betreffende de jeugd- en kinderrechten naar het parlement komen. Cd&v wenst minister Benjamin Dalle, de administratie Jeugd en de sector boeiende voorbereidende gesprekken en vervolgens een gedragen tekst toe.

De spreker gaat dan in op de bovenlokale initiatieven. Minister Benjamin Dalle kondigt voor ten laatste oktober 2023 de beslissing aan voor de nieuwe beleidsperiode 2024-2026: over de nieuwe aanvragen betreffende lijnen geprofessionaliseerd jeugdwerk voor jongeren met een handicap en over de geprofessionaliseerde jeugthuizen. Vallen deze bovenlokale initiatieven dan buiten het nieuwe geïntegreerde Jeugddecree?

Het commissielid dringt aan op één loket voor vragen over alle jeugdinfrastructuur en -subsidies. Voor bedrijven en burgers heeft de Vlaamse overheid al een dergelijk systeem. Is het bijvoorbeeld niet mogelijk om die subsidies onder te brengen bij mijnverbouwpremie.be? Dan zouden jeugdverenigingen en jeugdverblijven de bouw- en renovatiepremies tegelijk kunnen aanvragen.

De brandveiligheidsnormen van het nieuwe Logiesdecreet zullen een pittige uitdaging worden voor de meeste jeugdverblijven, en vooral voor jeugdlokalen in eigen beheer van jeugdverenigingen. Er zal weliswaar een overgangperiode van drie jaar gelden, maar zonder uitzicht op een terugverdieneffect binnen een korte termijn bij die zware investeringen zouden heel wat uitbaters wel eens kunnen stoppen. Dan zou het aanbod aan kampverblijven nog dalen, terwijl de vraag net blijft stijgen.

In dat verband vraagt cd&v de bevoegde ministers Benjamin Dalle en Zuhail Demir om de evolutie goed te monitoren. De subsidiebudgetten moeten gelijke tred houden met de aanvragen. De daling van het toegekende subsidiepercentage vanwege Toerisme Vlaanderen van 40 naar 23 procent heeft immers heel wat onrust veroorzaakt in de sector.

Het gemeenschappelijke Belgische kampcharter, dat past in het masterplan Bivakplaatsen, zal een grote planlastvermindering opbrengen en nuttige hulp bieden aan alle groepen die in Wallonië op kamp gaan.

In de uitvoering van het JKP passen het 'platform tegen (cyber)pesten', het wegwerken van drempels en regulitis voor vrijwilligerswerk in de jeugdsector, en de blijvende inzet op projecten voor kwetsbare kinderen en jongeren. Dit laatste aspect zal allicht de bijzondere aandacht blijven genieten van minister Benjamin Dalle doordat hij ook de armoedebestrijding coördineert.

De basisinventaris Infrastructuur is een essentieel instrument voor een gefundeerd overheidsbeleid. Jammer genoeg neemt dit omvattende werk veel tijd in beslag op een moment waarop de klimaat- en energiecrisis en de postcoronavoorschriften voor luchtzuivering de sector voor zware infrastructuuruitdagingen en investeringen plaatsen. Wanneer verwacht de minister dat die inventaris klaar zal zijn en de databank geconsulteerd kan worden? Zal ze enkel infrastructuur met een bovenlokale functie bevatten, of ook louter lokale? Heeft minister Benjamin Dalle het advies van de administratie over de aanvragen in functie van het nieuwe FoCI-reglement al ontvangen? Heeft hij in dat geval ook al een beslissing genomen?

Tinne Rombouts is enthousiast over de methodiek van de KVSG, die de volledige gemeentelijke administratie mee in het bad trekt. De ondersteuning door Bataljong bij het verwerven en behouden van het label wordt sterk geapprecieerd. Wel heeft de sector gevraagd om de ondersteuning van de administratie zelf over te nemen. Krijgt de minister dan signalen dat die niet vlot zou lopen?

2.1.4. *Freya Perdaens*

Freya Perdaens constateert een stijging van de hele begroting voor het bevoegdheidsdomein Cultuur, Jeugd, Media en Sport. De stijging is hoger dan de gemiddelde stijging van de Vlaamse begroting en houdt gelijke tred met de inflatie. Voor Jeugd is er zelfs een lichte nettotoename, die inspeelt op de terechte verzuchtingen van de sector.

Het commissielid geeft minister Benjamin Dalle dan ook een pluim maar vindt het ook weer geen reden om op zijn lauweren te rusten. De inflatie en de verwachte overschrijdingen van de spilindex vormen een grote uitdaging. Voor 2023 worden er maar liefst drie indexeringen verwacht. De cumulatieve effecten van de indexeringen liegen er niet om. Voor 2024 zal er voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media louter voor de indexatie al 18,25 miljoen extra nodig zijn bij ongewijzigd beleid. Voor 2027 loopt dat cijfer op tot 71,41 miljoen euro extra.

Stilaan geraakt de coronacrisis verwerkt. Het Vlaamse jeugdbeleid kan weer een normale koers volgen. Voor 2023 kijkt de N-VA alvast uit naar het geïntegreerde jeugdbeleid. Telkens opnieuw wordt duidelijk dat de minister het belang van participatie erkent, net als de fractie van Freya Perdaens.

Een tweede belangrijke werf bestaat uit de talloze infrastructuurwerken. De N-VA is benieuwd naar de basisinventaris infrastructuur, voor het beleid en de controle daarop, maar ook voor de gebruikers. In het beste geval laat de inventaris organisaties toe nieuwe verblijven te ontdekken.

Wat het algemene jeugdbeleid betreft, wijst de spreker erop dat in 2023 het volgende JKP, de Staat van de Jeugd en het EU-voorzitterschap Jeugd zullen worden voorbereid. Ze waardeert hoe de minister daarbij de intermediaire organisaties betreft, zodat informatie van het werkveld rechtstreeks doorstroomt.

De N-VA kijkt uit naar het onderdeel 'engagement in de samenleving door vrijwillige inzet' van het JKP. Met betrekking tot het jeugdwerk vermeldt de spreker twee onderzoeken met het oog op planlastvermindering en competentieversterking, en de lancering van het digitale Verenigingsloket. De N-VA wil vrijwillige inzet gepromoot blijven zien, al staat die enigszins op gespannen voet met de professionalisering. Dergelijke keuzes hebben hun gevolgen voor de beschikbaarheid van leiding, monitoren en andere begeleiders. Freya Perdaens kijkt alvast uit naar wat de denktank daarover te vertellen heeft.

Daarnaast is er de intentie van de Vlaamse Regering om de Vlaamse attesten kadervorming te laten erkennen op het federale en het Europese niveau. Op zich noemt de spreker die intentie prima, al kan een dergelijke erkenning op langere termijn voor een leegloop van de eigen kaders zorgen wanneer bijvoorbeeld jeugdleiders daarmee in andere landen aan de slag zouden kunnen. De N-VA hoopt dat de minister daar op een of andere manier rekening mee kan houden.

De fractie is voorts benieuwd naar de evaluatie van het KeKi-plan over het belang van het kind en naar de studie over de impact van mentaal welzijn en de publieke ruimte. Uiteraard blijft de N-VA het JKP-beleid voor mediawijsheid op de voet volgen, maar dan wel vanuit een breder perspectief dan alleen vanuit kinderen en jongeren. De goede praktijken in verband met jeugd en mediawijsheid worden gelukkig voortgezet.

Wat het Nationale Commissie voor de Rechten van het Kind betreft, volgt de N-VA de geactualiseerde Vlaamse Kinderrechtenmonitor van nabij. Het jeugdbeleid wordt het best afgestemd op dat van de andere gemeenschappen van België, met een aantal gemeenschappelijke parameters die onderlinge vergelijkingen mogelijk maken.

Na die beschouwingen heeft Freya Perdaens nog enkele gerichte vragen.

In de begrotingsopmaak Jeugd neemt de Vlaamse Regering de middelen voor energiecompensatie op in bestaande begrotingsartikelen die zijn gerelateerd aan organisaties. Voor Cultuur heeft ze er wel een apart begrotingsartikel aan gewijd. Waarom heeft minister Benjamin Dalle voor die aanpak gekozen? Hoe zal hij opvolgen of de uitgaven gericht voor energiedoelinden worden ingezet?

In deze regeerperiode heeft de ULDK meer tenten in stock dan ooit voorheen. Dat noemt Freya Perdaens een verdienste, maar het belangrijkste blijft dat de stock de vraag dekt. Het budget voor de uitleendienst stijgt beperkt, maar de prijzen voor tenten stijgen gevoelig. Staat daarmee nu al vast dat minister Benjamin Dalle hiervoor bij een begrotingsaanpassing extra budget zal moeten uittrekken?

De N-VA is tevreden met de aankondiging van de minister om het voortouw te nemen in een Belgisch kampcharter. Het is geen eenvoudige opdracht om de actoren rond de tafel te krijgen en een voor iedereen bevredigende oplossing te vinden. Wordt het een dossier op de interministeriële conferentie of komt er een apart overleg met gemeenschappen en eventueel lokale besturen?

Het centrale rapporteringsplatform voor onder meer de lokale vrijetijdsmonitor is een goede zaak. Lokale besturen die nog geen gegevens doorspelen, moeten erbij betrokken worden. Is daarvoor al een plan beschikbaar? Welke gegevens zullen erop staan?

Dat de minister van plan is de Nederlandstalige jeugd in Brussel naar het Kinderrechtencommissariaat te leiden, juicht Freya Perdaens ten slotte toe. Maar waarom zal hij ook het initiatief tot een Franstalige kinderrechtenverdediger opvolgen, terwijl zo iets toch een persoonsgebonden bevoegdheid is?

2.2. Antwoordenronde

2.2.1. *Situatie van de sector*

Minister *Benjamin Dalle* dankt de leden van meerderheid en oppositie voor hun constructieve interesse. Hij bevestigt dat er nooit eerder zoveel middelen naar het beleidsdomein Jeugd zijn gegaan. De minister erkent dat de werkingsmiddelen opnieuw niet geïndexeerd zijn. Dat geldt trouwens evenzeer voor alle andere beleidsdomeinen. Die beslissing is genomen in 2012, door een vorige regering. Daardoor zijn toen middelen vrijgekomen voor noodzakelijke investeringen in beleidsdomeinen als Welzijn en Onderwijs. Wel beaamt minister Benjamin Dalle dat die handelwijze op termijn niet houdbaar zal zijn. Hijzelf was vragende partij om de werkingsmiddelen nu al te indexeren, maar wijst op de grote budgettaire impact van een dergelijke maatregel doordat die dan niet tot Jeugd beperkt zou blijven. Die structurele keuze heeft de Vlaamse Regering niet willen maken. Wel heeft ze voor de BO 2023 beslist om aan specifieke beleidsdomeinen eenmalige extra ondersteuning te bieden. Voor de BO 2024 verwacht minister Benjamin Dalle alvast opnieuw een gelijkaardige discussie indien de inflatie en energiekosten zo hoog blijven. Persoonlijk zou hij dan wel te vinden zijn voor een indexering, wat niet wegneemt dat hij gezien de ruimere begrotingscontext ten volle achter de keuze van de Vlaamse Regering voor 2023 staat.

Het beleidsveld Jeugd krijgt in de BO 2023 een totaalbudget van 65,3 miljoen euro. Dat is een stijging met 19 procent ten opzichte van 2020. De structurele middelen voor Jeugd zijn er sinds 2020 alleszins niet op achteruitgaan, ondanks de inflatie. Het vermelde totaal bevat boven op de structurele middelen een substantieel bedrag aan eenmalige maatregelen. De energiesteun van 7,3 miljoen euro voor diverse organisaties en specifiek ook voor de Hoge Rielen en Destelheide, compenseert voor 2023 ruim de inflatie en de energiekosten, inclusief de niet-indexering. De minister herinnert eraan dat de regering de jeugdsector door de coronaperiode heeft gelooft met 25 miljoen euro aan extra steun. Heel wat jeugdorganisaties staan er na de crisis dan ook goed voor. De minister heeft daardoor zelfs uitzonderingen kunnen toestaan op de reglementaire beperkingen van hun reserveopbouw. Om tal van redenen zitten sommige organisaties goed genoeg bij kas om reserves op te bouwen. Meer algemeen is er momenteel geen sprake van grote financiële problemen voor de jeugdsector.

Ook in het kader van de relance heeft de jeugdsector heel wat extra kredieten gekregen, die bovendien in stijgende lijn zijn gegaan. Het initiële bedrag van 30 miljoen euro voor jeugdinfrastructuur is door bijstellingen allerhande uiteindelijk bijna 40 miljoen euro geworden. Hetzelfde geldt voor de middelen voor kwetsbare kinderen en jongeren. Het corona-actieplan Generatie Veerkracht beschikte in totaal over 4,5 miljoen euro. Het daaropvolgende relanceproject Veerkracht Versterken steeg van 3 miljoen naar 3,8 miljoen euro. Alles bijeen lopen de bedragen hoog op. Ook in 2023 zal de jeugdsector er nog baat bij hebben.

De minister noemt het dan ook een objectieve vaststelling dat de jeugdsector nooit meer middelen heeft ontvangen dan in de voorliggende begroting.

De hervorming van het Departement Cultuur, Jeugd en Media is al in de vorige regeerperiode van start gegaan. Ze is niet overal goed verteerd. Zowel binnen het departement als in de jeugdsector hadden sommigen het er moeilijk mee. De secretaris-generaal heeft dan opnieuw een cel Jeugd opgericht. Het team manifesteert zich als dynamisch en gemotiveerd, heeft een sterke leiding en medewerkers en toont een grote toewijding voor Jeugd. Het is een duidelijk aanspreekpunt voor het jeugdwerk. Minister Benjamin Dalle voelt de positieve gevolgen in de voorbereiding van zijn jeugddossiers, zoals het ontwerp van decreet, het JKP en de subsidietoekenning. De minister ontkent in dit verband de extra besparingen op de

jeugdadministratie waarop sommigen hebben gealludeerd. Er komen integendeel extra middelen voor bepaalde specifieke taken: bijvoorbeeld 2,4 miljoen euro voor de voorbereiding van het EU-voorzitterschap dat Vlaanderen begin 2024 zal waarnemen.

2.2.2. *Jeugd- en kinderrechtenbeleid*

Nogal wat kritiek op een gebrek aan middelen betreft eigenlijk bestemmingen waarvoor de regering vroeger helemaal geen budget had. Aan het JKP was vroeger bijvoorbeeld geen enkel extra budget gekoppeld. Als minister van Jeugd zou hij gerust nog meer middelen naar Jeugd willen zien gaan, maar minister Benjamin Dalle wijst erop dat het toekennen van structurele middelen aan het JKP sowieso een vooruitgang is. Nu heeft de regering daarvoor voor het eerst structurele middelen veil. In de vorige regeerperiode ging het enkel om eenmalige projectmiddelen.

De JKP-werking is wel degelijk op indicatoren gestoeld, waarvoor onder meer het JOP wordt ingeschakeld. Zo wordt er bijvoorbeeld op prioriteitenniveau met indicatoren gerapporteerd. Ook de tussentijdse rapportering pakt de regering op die manier aan. Heel wat aspecten zijn echter moeilijk cijfermatig te beoordelen, bijvoorbeeld het thema van de inclusie en diversiteit in de breedste zin van het woord. Alles bijeen heeft minister Benjamin Dalle al meer dan 10 miljoen euro uitgetrokken voor de bevordering van inclusie en toegankelijkheid in de vrije tijd, maar het effect zal niet in cijfers uit te drukken zijn. De Staat van de Jeugd zal in 2023 wel heel wat toetsbaar cijfermateriaal opleveren.

Ook de relatie met de politie en het beleid tegen pesten vallen in de categorie van nieuw beleid waarvoor vroeger geen enkel budget bestond. Bij elk goed project rijst de vraag hoe het kan worden verduurzaamd. Kies Kleur tegen Pesten en allesoverpesten.be genieten een grote prioriteit onder de eerste JKP-doelstelling over mentaal welbevinden. In drie impulsen gaat er 140.000 euro naar die projecten. De laatste impuls loopt van september 2023 tot augustus 2024. De bedoeling is natuurlijk om eruit te leren voor verder gebruik. Het platform heeft al mooie resultaten geboekt maar heeft ook nog heel wat opdrachten voor de boeg uit zijn afspraken met de regering. In functie daarvan zal de minister nagaan welke blijvende ondersteuning er in de toekomst mogelijk zal zijn. Vandaag kan hij onmogelijk al zeggen wat er in september 2024 beslist zal worden. De BO 2024 zal een nieuwe mijlpaal worden in de voortgang.

Voor de relatie tussen politie en jongeren bestonden er voorheen al heel wat mooie projecten, met onder de initiatiefnemers lokale besturen, politiekorpsen, jeugddiensten en jeugdorganisaties. Vlaanderen zet zich voor het eerst bovenlokaal voor het thema in. Het steunt zes projecten en academisch onderzoek. De projectoproep behelst de vijf Vlaamse provincies en Brussel. Aangezien het nog koffiedik kijken is voor de resultaten, kan de minister nu nog niet aankondigen of hij alle projecten ook zal voortzetten en uitbreiden. Hij hoopt in ieder geval op mooie resultaten en elders toepasbare goede praktijken. Zoiets is echter geen kerntaak van het jeugdwerk, maar een gemeenschappelijke opdracht van de politiediensten en de jongeren en hun organisaties. Een structurele decretale verankering is voorsnog niet aan de orde.

2.2.3. *Andere onderwerpen*

Na heel wat dialoog is Wel Jong Niet Hetero op de goede weg om opnieuw een positieve invulling te geven aan zijn opdrachten. Voorheen heeft de organisatie wel een duidelijk ongenoegen geuit, maar nu manifesteert ze zich bijvoorbeeld als een goede partner in het API- en integriteitsbeleid van de Vlaamse Regering. Ze toont zich ook bereid om aan de slag te gaan in de nieuwe context met wat minder

middelen. Door omstandigheden heeft Wel Jong Niet Hetero zelfs meer reserves opgebouwd dan reglementair was voorgeschreven. Financieel heeft de organisatie dan ook geen problemen.

De minister staat open voor kritische vragen over het evenwicht in energiesteun tussen de ADJ-verblijven en de private jeugdverblijven. Het onderzoek is nog aan de gang. De energiesteun en de monitoring worden inderdaad met de andere gemeenschappen besproken op de interministeriële conferentie. Ook de andere ondersteuningsmechanismen voor Media en Cultuur komen daar aan bod, onder meer om na te gaan of de inspanningen van de verschillende landsdelen met elkaar in verhouding zijn.

Een kerntaak van Bataljong bestaat uit de ondersteuning van de gemeenten met betrekking tot het netwerk en het label KVSG. Tot tevredenheid van de lokale besturen kwijt de organisatie zich daar prima van en zijn er recent weer nieuwe labels toegekend en bestaande verlengd. De minister bevestigt dat het Departement CJM niet langer steun biedt aan die werking, en daarmee het gevolg heeft gegeven aan een vraag van de sector. Die is voorstander van een maximale bottom-upaanpak zonder inhoudelijke inbreng van het departement en zijn minister, wat neerkomt op de schrapping van de secretariaatsopdracht van het departement. Minister Benjamin Dalle vindt het ook niet zijn taak om inhoudelijk te beoordelen of gemeenten een label mogen krijgen. Wel zal hij graag aanwezig zijn bij de uitreiking en er de nodige ruchtbaarheid aan helpen verlenen.

Voor de bovenlokale organisaties voor kinderen en jongeren met een handicap en de jeugdhuizen zal in 2023 het normale traject worden gevolgd. Bij het begin van de regeerperiode is een beslissing voor vier jaar genomen, die omwille van de stabiliteit wordt uitgevoerd. Dat neemt niet weg dat ook die organisaties door het nieuwe Jeugddecreeet gevat zullen worden. Dat decreet zal alle lijnen integreren: landelijk en bovenlokaal. Met een overgangsbepaling zal de toekenning in 2023 gerespecteerd blijven. Tijdens de subsidieperiode een werking stopzetten, zou immers van weinig respect getuigen en de stabiliteit van de financiering ondermijnen, die net een doelstelling van het huidige decreet was.

De eenloketfunctie voor jeugdinfrastructuur komt aan bod in de taskforce. Het is geen eenvoudig dossier. Het Departement CJM werkt aan een betere integratie van de bestaande digitale platformen voor jeugdinfrastructuur en jeugdkampen. Het eengemaakte loket is een werk van langere adem. Het is moeilijk daar een timing op te zetten. Hetzelfde geldt voor de basisinventaris infrastructuur, die Jeugd en Cultuur samen benaarstigen en waarover ze een timing zullen overeenkomen.

Het Centrum voor Jeugdtoerisme is betrokken bij de adviesgroep betreffende de brandveiligheid, die Toerisme adviseert. Het centrum gaat akkoord met de voorstellen, maar heeft nog vragen over de haalbaarheid van de financiering en investeringen. Voor de sectorale subsidies, de ex-FoCI-middelen, is veiligheid een prioriteit, wat ook brandveiligheid inhoudt.

Nog over de ex-FoCI-middelen heeft minister Benjamin Dalle heel recent een advies ontvangen van zijn administratie. Hij wil nog in november 2022 een beslissing nemen.

De afstemming van de kadervorming op die van andere gemeenschappen of landen, vervult de minister niet meteen met vrees voor een leegloop. Hij moedigt jongeren net aan om kansen te grijpen in het buitenland. Omgekeerd zullen ook buitenlandse jongeren in Vlaanderen stage lopen en kadervorming genieten, net zoals nu trouwens al gebeurt. De landelijke organisaties zijn goed geplaatst om de juiste omkadering te bieden. Heel wat jeugdverblijven, waaronder Destelheide en de Hoge Rielen, werken actief mee aan de totstandkoming van de internationale rol.

De energiecompensaties voor Jeugd zijn in de begroting rechtstreeks bij de organisaties geplaatst. Andere beleidsvelden hebben gekozen voor een afzonderlijk begrotingsartikel. Beide opties zijn werkbaar. De bedoeling is zeker niet om helikoptergeld toe te kennen, maar gericht en objectief toe te wijzen.

Meer dan 1 miljoen euro van de relancemiddelen is naar bijkomende tenten gegaan. De limieten van de locatie in Nossegem zijn ongeveer bereikt. Die locatie is gekozen na een lange zoektocht, is goed bekend en functioneert prima. De extra investeringen in tenten worden gehandhaafd. Klassiek gaat er 317.000 euro naar nieuwe tenten om de stock op peil te houden. Minister Benjamin Dalle verwacht dat dat duurder zal worden en zal er ook meer geld voor uittrekken, met het oog op een optimale benutting van het depot in Nossegem. Maar nog meer dan dat in tenten gaan investeren en zelfs een nieuwe locatie betrekken met alle kosten van dien, vindt hij beleidsmatig niet verdedigbaar. De minister acht een goed evenwicht bereikt tussen wat nodig, haalbaar en wenselijk is. Hij zal de systemen, zoals de ICT, de bestellingen en de prijszetting, laten evalueren.

Het kampcharter komt inderdaad aan bod in de interministeriële conferentie Jeugd. Het vormt er zelfs een belangrijke werkgroep met de ministers Benjamin Dalle en Valérie Glatigny als covoorzitters. Daarnaast moeten ook de lokale en provinciale besturen erbij betrokken worden. Het beste overleg hierover heeft plaatsgevonden onder het voorzitterschap van de Luxemburgse gouverneur Olivier Schmitz, die niet alleen de ministers maar ook zijn lokale besturen had bijeengeroepen. Minister Benjamin Dalle staat er zeker niet op om alles zelf voor te zitten en heeft waardering voor de positieve inbreng van de gouverneur van de provincie Luxemburg. De minister kijkt uit naar de verdere betrokkenheid van de lokale en provinciale Waalse besturen.

Tot slot antwoordt minister Benjamin Dalle op de laatste vraag van Freya Perdaens. In Brussel bekommert hij zich als Vlaams minister om mensen die het Nederlands machtig zijn of zich richten tot de Vlaamse Gemeenschap, een ruimer begrip dan wat men Brusselse Vlamingen of Vlaamse Brusselaars pleegt te noemen. Uiteraard valt het puur Franstalige kinderrechtenbeleid niet onder zijn bevoegdheid. Maar de Franse en Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissies in Brussel hebben de medewerking van de Vlaamse kinderrechtencommissaris gevraagd. De minister heeft zijn standpunt bezorgd aan de minister-president van het Brusselse Gewest en aan de voorzitter van het Vlaams Parlement, omdat het Kinderrechtencommissariaat onder het parlement ressorteert. De Vlaamse kinderrechtencommissaris moet haar toegankelijke rol blijven spelen voor mensen die het Nederlands machtig zijn of zich richten tot de Vlaamse Gemeenschap, maar mag vanuit die invalshoek wel onderzoeken welke samenwerking met andere instellingen mogelijk is, verduidelijkt minister Benjamin Dalle.

2.3. Aanvullende vragen en antwoorden

Hannes Anaf preciseert dat hij geen pleidooi heeft willen houden voor een recuperatie van het label Kindvriendelijke Steden en Gemeenten door de minister en zijn departement. Hij wou gewoon weten of Bataljong voor zijn opdracht om het secretariaat te verzorgen, ook extra middelen heeft gekregen.

Jeremie Vaneckhout vindt het JKP te weinig resultaatgericht. De evaluatie zal moeten uitwijzen of het inderdaad te vrijblijvend is.

Voorts blijft de spreker bij zijn standpunt dat de voorliggende jeugdbegroting wel degelijk neerkomt op een besparing met 468.000 euro, waarmee recurrente besparingen hun vervolg krijgen.

Wel verheugt het hem dat de cel Jeugd de dossiers voldoende kan begeleiden. Ook hij merkt het engagement en de toewijding van het team. In dat verband interesseert het Jeremie Vaneekhout of de besparingen invloed hebben op het welzijn van de medewerkers en voldoende marge overlaten voor nieuw beleid. Hij is daar niet gerust in, zeker omdat ook het Rekenhof geregeld wijst op de nefaste invloed van stelselmatige besparingen op ambtenaren.

Van de grote woorden van Tinne Rombouts is Jeremie Vaneekhout geschrokken. De oppositie ondersteunt en erkent de realisaties. Maar hoewel een en ander is bijgestuurd, hebben de vorige en huidige Vlaamse Regering wel degelijk bespaard op Jeugd.

Bij de politieke keuze om niet te indexeren, zal Groen zich nooit neerleggen. In absolute cijfers zijn er extra middelen, maar in reële termen gaat de koopkracht erop achteruit. In de praktijk komt het op dat laatste aan. Dat Freya Perdaens zich bezorgd toont over de indexstijgingen die er nog aankomen, wekt bij Jeremie Vaneekhout de hoop dat ze het pleidooi van de minister voor indexering van de werkingsmiddelen bij de regering zal ondersteunen.

De eenmalige inspanningen zijn er in een crisiscontext gekomen, maar eigenlijk hebben ze op structurele uitdagingen ingespeeld, bijvoorbeeld met betrekking tot de jeugdwerkinfrastructuur. Zoiets vergt een planmatige aanpak. Jeremie Vaneekhout vreest een hard ontwaken wanneer de eenmalige inspanningen achter de rug zijn. Om die reden zal Groen de begroting Jeugd niet goedkeuren.

Minister *Benjamin Dalle* wijst op de uitvoerige gesprekken met Bataljong naar aanleiding van zijn beheersovereenkomst. Ze gingen onder meer over de ondersteuning van het label en het netwerk KVSG. Voor dat netwerk heeft de regering aparte middelen vrijgemaakt. De minister is ingegaan op de vraag om de rol van het departement bij het label te schrappen en heeft daarover afspraken gemaakt met Bataljong, dat daarvoor tot dusver geen extra middelen heeft gevraagd. Mocht het de vraag alsnog stellen, dan zal hij ze bekijken.

Wat primeert, is dat de huidige kwaliteit van de beoordeling en de opvolging bestendig wordt en dat de ambities van steden en gemeenten worden gehonoreerd. Het doel van het begin van de regeerperiode behelst een verdubbeling van het aantal aangesloten steden en gemeenten. Dat doel mag niet in het gedrang komen. Bataljong moet daarnaast nog actief promotie kunnen voeren bij de nog ontbrekende steden en gemeenten.

De evolutie van het JKP van een zuivere inventaris naar maximum vijf prioriteiten, helpt bij het focussen van projecten en de monitoring. De initiatieven tegen pesten passen in de prioriteiten en waren er allicht zonder het JKP niet op die manier geweest. Verschillende van die prioriteiten zullen ook voor een volgend JKP relevant zijn. De vraag is wel of er voor het horizontale beleid niets extra nodig zal zijn om breder te kunnen gaan. Dat wordt voer voor de evaluatie.

In datzelfde verband blijft minister Benjamin Dalle achter de keuze staan om de armoedebestrijding aan het VAPA over te laten. Voor de bestrijding van kinderarmoede trekt de regering in 2023 en 2024 telkens 4 miljoen euro extra uit in VAPA-context. Zoveel zou het jeugdbeleid daarvoor nooit ter beschikking hebben. Er zijn projecten om de lokale netwerken met de CLB's, de jongerenadviescentra en de CAW's te versterken, maar ook om in te zetten op de eerste duizend dagen. Voor hulp aan kinderen en jongeren in armoede gaan het VAPA en het JKP hand in hand, concludeert de minister van Jeugd.

IV. Media

1. Toelichting

Minister Benjamin Dalle noemt 2022 een bewogen jaar voor de Vlaamse mediabedrijven. Het gaat zagezegd om de periode na corona, al hebben stijgende cijfers nog een sterke impact gehad op reclame- en andere inkomsten.

1.1. Context

De minister wil in 2023 een ambitieus en toekomstgericht mediabeleid blijven neerzetten. Het adagium meten is weten zal daarbij een topprioriteit vormen. Er komen belangrijke initiatieven voor onderzoek en kennisdeling.

In de relancecontext gaan bepaalde initiatieven, waarvan sommige sectorbreed lopen, van start. De projecten in het kader van de digitale transformatie worden structureel voortgezet. De bescherming van de mediagebruikers is een belangrijk thema van de mediawijsheld. In 2023 zal er ook beleidsaandacht gaan naar de classificatie en toegankelijkheid van tv-inhoud.

Vanaf 1 januari gaat een nieuw Kenniscentrum Media van start.

Ten slotte staan er verschillende studies op stapel betreffende het radiolandschap en de herziening van het Mediadecreet.

1.2. Vlaamse veerkracht in 2023

In 2021 en 2022 zijn de kredieten in het kader van Vlaamse veerkracht vastgelegd. Vanaf 2023 krijgen ze hun uitvoering. Ze rusten op drie grote pijlers:

- de uitrol van projecten;
- de opstart van sectorbrede instrumenten;
- de structurele verankering, ook budgettair, van de digitale transformatie.

De Vlaamse Regering investeert 1,2 miljoen euro in vijf projecten in de strijd tegen desinformatie. De projecten zijn van start gegaan in oktober 2022 en hebben een looptijd tot medio 2024. Ze moeten de bevolking weerbaarder maken tegen desinformatie, en journalistieke redacties een technologie aanreiken om factchecking gemakkelijker te maken. De projecten zijn dus gelanceerd en kunnen worden uitgevoerd.

De Vlaamse Regering heeft de projecten van de digitale transformatie begroot op in totaal 11,8 miljoen euro. Dat bedrag is voortgekomen uit gesprekken met heel wat relevante actoren uit de mediasector, waaronder bedrijven, academici en andere specialisten. De regering wilde zich op die manier een beeld vormen van de grote noden in de sector. Uit dat overleg puurde ze de sectorbrede instrumenten waarop de minister later nog zal ingaan, maar voor een aanzienlijk budget ook de digitale transformatie. De sector toonde zich uitdrukkelijk vragende partij om naast heel gerichte initiatieven ook ruimte te laten voor een bottom-upproject. De Vlaamse overheid stelt daarbij tegenover de nodige ruimte en flexibiliteit de uitdrukkelijke vraag dat de projectaanvraag steeds tot samenwerking leidt en dus door verschillende mediaspelers tegelijk wordt ingediend.

De projectoproep ligt intussen achter de rug en heeft heel wat erg interessante dossiers opgeleverd. Ze worden momenteel door een jury beoordeeld.

De geselecteerde projecten moeten bijdragen tot bepaalde kernthema's:

- de vindbaarheid en zichtbaarheid van Vlaamse media-inhoud verbeteren;
- slimme technologie en digitale tools ontwikkelen om de efficiëntie en kwaliteit te verhogen van mediaproductie, -creatie en -distributie;
- data beter benutten die een inzicht opleveren in het mediagebruik van de Vlamingen op de verschillende platformen.

De minister kijkt uit naar de resultaten van de selectie. Met de projectoproep heeft de Vlaamse Regering een beroep willen doen op de creativiteit in de sector.

In de tweede pijler staan twee sectorbrede initiatieven centraal. Ten eerste moet het crossmediale meetsysteem op termijn de klassieke CIM-metingen vervangen. Het moet overheden en mediabedrijven goede data aanreiken over de mediaconsumptie van vandaag. Een bakje dat simpelweg het lineaire tv- of radiogebruik registreert, volstaat al lang niet meer. Uitgesteld kijken en luisteren moeten naast de digitale mediatoepassingen zeker in rekening worden gebracht. Minister Benjamin Dalle vindt het een voorbeeld van goede samenwerking in de mediasector dat verschillende actoren samen hun medewerking hebben toegezegd.

De Vlaamse Regering heeft intussen het projectplan goedgekeurd, dat nu voorligt bij de Europese Commissie. Voor 2023 verwacht minister Benjamin Dalle aanzienlijke vorderingen in dit dossier.

Tot het eerste sectorbrede initiatief hoort ook de mediahub. Het gaat om een gedeelde cloud voor de hele audiovisuele sector en nog andere spelers. Het netwerk zal mediamakers in staat stellen om veilige verbindingen te leggen tussen hun verschillende locaties. Daarmee kunnen ze aan hoge snelheid bestanden versturen, ontvangen, opslaan en bewerken. Door softwareontwikkelaars en mediamakers op één platform samen te brengen, zal er een kruisbestuiving van kennis en talent ontstaan. De grote trekkers van dit project zijn Medianet Vlaanderen, de VRT, DPG Media en de facilitaire huizen EMG en NEP. Minister Benjamin Dalle constateert in die context opnieuw een goede samenwerking van de verschillende mediaspelers. Ook dit projectplan ligt op dit moment voor bij de Europese Commissie.

Het tweede sectorbrede initiatief is specifiek op de gamesector gericht. De minister wil nog in het najaar van 2022 Flanders Game Hub en de Media Accelerator aan de Vlaamse Regering voorleggen.

De structurele verankering vormt de derde pijler van de relancemiddelen. Het gaat dan om een recurrent budget van 3 miljoen euro, bestemd voor onder meer mediawijsheden, regionale omroepen, transformatieprojecten en beleidsinstrumenten.

1.3. Investeren in sterke inhoud en aanbodvernieuwing

Het VAF is de voornaamste partner in de doelstelling van de Vlaamse Regering om te investeren in sterke inhoud en een vernieuwd aanbod. Het Gamefonds en het Mediafonds horen tot de mediabevoegdheid. De regering geeft het fonds de nodige slagkracht en financiële ruimte om kwaliteitsvolle Vlaamse reeksen en games te blijven steunen.

In 2022 is het steunmechanisme voor podcasts van start gegaan met twee projectoproepen. In 2023 wordt het verder verfijnd en met een hoger budget versterkt.

Het Gamefonds wordt in 2023 een volwaardige derde poot van het VAF. De toelage gaat structureel omhoog met 447.000 euro. Die middelen zullen integraal worden aangewend voor creatie en voor publiekswerking.

In 2023 wil minister Benjamin Dalle ook het complexe dossier afgewerkt zien van de update van de stimuleringsregeling en investeringsverplichting. In dat verband heeft hij voor de zomer van 2022 zijn conceptnota aan de Vlaamse Regering voorgelegd. De nota is op dit moment nog niet goedgekeurd. In afwachting daarvan heeft de minister wel al het participatieve traject op gang gebracht, met een adviesaanvraag bij de SARC en bilateraal overleg met de betrokken spelers.

De belangen van de verschillende spelers lopen nogal uiteen. Toch wil minister Benjamin Dalle in 2023 het dossier zijn beslag laten krijgen in een voorontwerp van decreet. Op basis van onderzoek, waaronder de doorlichting van de audiovisuele sector, concludeert de minister dat er meer financiële middelen nodig zullen zijn voor audiovisuele content. De Vlaamse Regering heeft het VAF al extra middelen toegekend, maar wil met de vermelde maatregelen ook de sector zelf laten bijdragen aan een verdere versterking van de content.

Net voor het zomerreces heeft minister Benjamin Dalle ook zijn conceptnota 'Toekomst van de regionale mediaorganisaties' aan de Vlaamse Regering voorgesteld, die de nota al heeft goedgekeurd. Hij zal de nota waar nodig omzetten in aanpassingsontwerpen voor het Mediadecreet. Voor de concrete uitwerking plant hij nieuwe samenwerkingsovereenkomsten die de positie en relevantie van de regionale omroepen verder verankeren en een toekomstgerichte aanpak garanderen.

De regionale omroepen staan voor een enorme uitdaging. Minister Benjamin Dalle gelooft ten volle in de kracht van lokale, regionale en provinciale journalistiek, en vindt dat de regionale omroepen daarin heel sterk zijn. Onderzoek bevestigt dat ze daarmee ook waardering oogsten. Maar verschillende omroepen blijken voornog niet voldoende in staat om toekomstgericht te werken, doordat ze nog niet genoeg hebben kunnen investeren in digitale transitie. Soms werken ze daarvoor nog niet crossmediaal genoeg of bemoeilijkt de schaalgrootte of organisatiestructuur een en ander. Vooral in de provincies West- en Oost-Vlaanderen is dat probleem aan de orde. Minister Benjamin Dalle timmert intussen volop aan het pad naar efficiënter werkende regionale omroepen.

Het dossier van Flanders Game Hub komt binnenkort op de tafel van de Vlaamse Regering. Het oogmerk is om het project in het begin van 2023 op te starten, analoog met de introductie van een taxshelter voor de gamesector. Op dat vlak heeft de recente IMC Cultuur een belangrijke doorbraak gerealiseerd. Minister Benjamin Dalle was er als minister van Media eveneens uitgenodigd. De IMC heeft een aanpassing goedgekeurd aan het samenwerkingsakkoord over de taxshelter voor podiumkunsten en de audiovisuele sector, die een uitbreiding naar gaming wettelijk mogelijk maakt. Die aanpassing vormt een belangrijke en noodzakelijke stap naar de uitbreiding vanaf 1 januari 2023.

Flanders Game Hub is opgevat als drijvende kracht achter een Vlaamse game- en ER-industrie met een sterke economische groei. De hub moet de connector zijn tussen talent, bedrijven, investeerders en partners. Ze moet de bedrijfsontwikkeling ten goede komen met een incubator- en acceleratorprogramma.

Het dossier is ontwikkeld in samenwerking met kernspelers uit de sector, wat de slaagkansen alleen maar ten goede kan komen. De actoren binnen de hub zullen erop toezien dat de nu al hechte community binnen de sector ook bij een verdere groei wordt gestimuleerd.

1.4. Beleid in functie van de mediagebruiker

Om de aangekondigde influencercode op een degelijke manier en met de nodige draagkracht te kunnen lanceren, neemt minister Benjamin Dalle daarvoor nog de tijd tot het voorjaar van 2023.

Recent heeft de minister 'Nieuws in de Klas 2.0' mee kunnen lanceren. De nieuwe versie voegt nieuwe initiatieven toe aan de al bestaande. Het gaat onder meer om een doorgedreven digitalisering en om een verschuiving in de richting van wat minder papieren en wat meer digitale en sociale media. Er komen drie nieuwe trajecten voor de drie respectieve graden van het secundaire onderwijs. In de eerste graad kunnen de scholieren in het project 'nieuwmakers' proeven van het journalistieke métier. In de tweede graad leert het project 'feitencheckers' hen om foute informatie te herkennen. In de derde graad leren ze in 'opiniemakers' argumenteren, opiniëren enzovoort.

Ook in die context zet de Vlaamse Regering structurele middelen in voor relanceprojecten van digitale inclusie.

In de inhouds- en leeftijdsclassificatie voor televisie, naar analogie met die voor film, is al heel wat voorbereidend werk gekropen. Het dossier evolueert uiteindelijk echter niet in de verwachte richting, namelijk de introductie van het Nederlandse systeem Kijkwijzer in Vlaanderen. De vele voorbereidende gesprekken die het kabinet en de administratie van minister Benjamin Dalle daarover hebben gevoerd met NICAM, hebben uiteindelijk niet tot een oplossing geleid. NICAM heeft zelf immers aangegeven dat het om interne redenen – een te kleine eigen organisatie – moet afzien van een uitbreiding met Vlaanderen. Minister Benjamin Dalle heeft hierover ook met zijn Nederlandse ambtgenoten overlegd, maar kan niet anders dan concluderen dat er een andere oplossing nodig zal zijn.

Vlaanderen zal met andere woorden een eigen classificatiesysteem ontwikkelen. Daartoe pleegt minister Benjamin Dalle overleg met de omroepen, Mediawijs, experts en professoren. Ook met de minister van Media van de Franse Gemeenschap onderhoudt hij contact om op de hoogte te blijven van de plannen aan die kant van de taalgrens. De ervaringen uit de filmclassificatie kunnen eveneens een rol spelen.

De Europese Toegankelijkheidsrichtlijn vergt een omzetting in het Vlaamse Media-decreet en een uitvoeringsbesluit. Vlaanderen wil met een nieuwe regeling de toegankelijkheid van programma's van privéomroepen stimuleren. Daartoe wil het werk maken van nieuwe toegankelijkheidsinitiatieven en leertrajecten en gericht de kleinere spelers erbij betrekken. De VRT verricht in het raam van haar beheersovereenkomst al inspanningen om de toegankelijkheid van haar tv-programma's te bevorderen.

1.5. Meten is weten

Op 1 januari richt de Vlaamse Regering het Kenniscentrum Mediaonderzoek op. Het krijgt een budget van bijna 300.000 euro mee. Een evaluatie van het Kenniscentrum Cultuur- en Mediaparticipatie leidde tot de conclusie dat het te weinig toegevoegde waarde opleverde. Daarom heeft de regering beslist om een eigen kenniscentrum op te richten met mediaonderzoek als opdracht. Daarmee komt ze tegemoet aan een vaak gehoorde vraag uit de mediasector.

Het kenniscentrum zal nauw aansluiten bij de onderzoeks- en kennisnoden van het beleid en het werkveld, zowel de academische wereld als de mediaorganisaties en -bedrijven. Het centrum zal de resultaten van het vele mediagerelateerde onderzoek in Vlaanderen verzamelen en verwerken. Ook eigen onderzoek, analyses en dataverzameling horen tot zijn kernopdrachten. De focus komt te liggen op de valorisatie van en de afstemming tussen het onderzoek, het beleid en de hele mediasector. Minister Benjamin Dalle kijkt het centrum verwachtingsvol tegemoet.

Het tweede aspect van de kennisstrategie wordt de radiostudie. De Vlaamse Regering heeft al belangrijke hervormingen doorgevoerd in het radiolandschap, zowel

decretaal als in individuele dossiers. Ze voelt echter de nood aan een algemene evaluatie. De jongste uitgebreide studie van het radiolandschap dateert van bijna tien jaar geleden. Sedertdien is er erg veel veranderd, waardoor het huidige kader niet langer up to date blijkt. Een grondige evaluatie is aan de orde. Die studie kondigt de minister aan voor 2023. Ze zal ook een element uit de beheersovereenkomst met de VRT onderzoeken, namelijk de impact van de stopzetting van één FM-frequentiepakket van de VRT. Op basis van die studie zal de minister een conceptnota schrijven. Het Departement CJM en het kabinet Media werken momenteel aan de fijnafstemming van de exacte onderzoeksopdracht.

Onder de toelichting van 'meten is weten' horen nog twee aspecten thuis: het crossmediale meetsysteem en het Elektronisch Nieuwsarchief. Minister Benjamin Dalle zegt het ENA een voortzetting van de steun toe. Het zal onder meer de Vlaamse nieuwsuitzendingen van 19 uur blijven monitoren en coderen, maar die opdracht wordt nu uitgebreid met de VRT-duidingsprogramma's De Afspraak, De Zevende Dag, Terzake en Villa Politica. De opdracht past in het onpartijdigheids-onderzoek dat de VRM organiseert, onder andere als onderdeel van de beheersovereenkomst met de VRT.

1.6. Specifieke dossiers

De uitrol van 5G blijft een erg belangrijk dossier. Minister Benjamin Dalle heeft in het verleden 2022 tot het jaar van 5G uitgeroepen. De veiling van de rechten heeft dit jaar inderdaad plaatsgevonden en 1,42 miljard euro opgebracht. De Vlaamse Regering vergadert momenteel intensief met federaal minister Petra De Sutter en de ministers van respectievelijk de Franse en de Duitstalige Gemeenschap om de opbrengst correct te verdelen. De onderhandelaars beogen een zo spoedig mogelijk akkoord. Het Vlaamse regeerakkoord vermeldt de wens tot een uitdrukkelijk hoger aandeel in de verdeling. Minister Benjamin Dalle maakt zich sterk dat het inderdaad zover zal komen. Dit zal afhangen van de lopende onderhandelingen. Uiteraard zal de Vlaamse Regering de Europese Commissie te gepasten tijde informeren.

In de bespreking van de Vlaamse mediabegroting is de VRT altijd een belangrijk onderdeel, zowel omdat ze het grootste deel van het mediabudget vertegenwoordigt als wegens de afspraken tussen de Vlaamse Regering en de VRT in haar beheersovereenkomst. De huidige beheersovereenkomst gaat intussen haar derde jaar in. De afgelopen maanden haalde de VRT vaak het nieuws, en niet altijd in de positieve zin. Minister Benjamin Dalle benadrukt dat de VRT als sterke openbare omroep een heel belangrijke rol bekleedt in het Vlaamse medialandschap. Dat zal in 2023 niet anders zijn. Wel staat de VRT voor een moeilijke periode, met naast de afronding van de besprekingen over haar transformatieplan ook de gestegen energiekosten.

In de eerste helft van 2024 wordt België EU-voorzitter. Vlaanderen zal dan het voorzitterschap waarnemen van de Raad Cultuur, Audiovisuele Zaken en Media. De Vlaamse Regering plant een uiterst zorgvuldige voorbereiding van het voorzitterschap, met de noodzakelijke inzet van extra mensen en middelen. The European Media Freedom Act wordt alvast een belangrijk dossier. Minister Benjamin Dalle acht de kans heel reëel dat het zijn beslag krijgt onder het Vlaamse voorzitterschap in het voorjaar van 2024.

1.7. Begrotingsopmaak 2023

Tot slot toont de minister de commissie een budgettair overzicht van zijn media-bevoegdheid, die in de Vlaamse begroting een totaal van 401 miljoen euro vertegenwoordigt. Daarmee kent ze een vrij sterke toename, met ongeveer 37 miljoen euro. Die is aan verschillende factoren te wijten, met als belangrijkste de

indexering van verschillende loonkredieten. Die is begroot op 27 miljoen euro. Niet verrassend is dat de hoofdmoot van het mediabudget voor de VRT is bestemd. Door indexering stijgt de toelage van de openbare omroep met 18,5 miljoen euro. Daarnaast veroorzaakt de indexering van de pensioenen van voormalig VRT-personeel een stijging met 7,7 miljoen euro. Het vermelde bedrag van 18,5 miljoen euro is een gevolg van de nieuwe beheersovereenkomst, waardoor de Vlaamse Regering de indexering van de personeelsuitgaven voor haar rekening neemt in de dotatie aan de VRT. In tijden van hoge inflatie maakt die maatregel een heel verschil.

Het mediabudget bevat ook eenmalige energietoelagen, met als belangrijkste opnieuw die voor de VRT, die 7,1 miljoen euro bedraagt. Dat bedrag komt ongeveer overeen met de verwachte extra energie-uitgaven van de VRT in 2023. In die context gaat er ook 200.000 euro extra naar de regionale omroepen.

Het extra budget voor de al toegelichte structurele verankering van het relancebudget met betrekking tot digitale transformatie bedraagt 3 miljoen euro. 2,7 miljoen euro daarvan krijgt een bestemming binnen het beleidsveld Media. De overige 300.000 euro gaat naar een sterkere ondersteuning van datzelfde beleidsveld bij het Departement CJM.

De totale dotatie voor de VRT, inclusief de vermelde energietoelage, bedraagt 298 miljoen euro. Daarnaast gaat er 83,1 miljoen euro naar de pensioenlasten van de ex-statutaire werknemers. Dat laatste bedrag biedt geen beleidsruimte maar weegt wel op de kredieten.

Het VAF ontvangt 9,6 miljoen euro uit het beleidsveld Media, inclusief de vermelde opstap van 0,5 miljoen euro voor het Gamefonds.

De VRM krijgt een toelage van 1,8 miljoen euro. Het Kenniscentrum Mediawijsheid ontvangt in 2023 een werkingssubsidie van 940.000 euro. De VVJ krijgt 433.000 euro uit de Vlaamse begroting. De regionale omroepen mogen rekenen op een nogal sterke stijging, naar 2,742 miljoen euro inclusief de energietoelage van 200.000 euro. Het Fonds Pascal Decroos krijgt 506.000 euro aan werkingssubsidies, naast de al toegelichte projectsubsidies.

2. Bespreking

2.1. Vragen en opmerkingen uit de commissie

2.1.1. *Manuela Van Werde*

Manuela Van Werde vindt het een goede zaak dat het algemene mediabeleid voortgaat op het ingeslagen pad. Ze wijst op het jaarlijkse onderzoek over de onpartijdigheid bij de VRT, het VRM-mediaconcentratierapport en het VRT-jaarverslag. Belangrijk voor het algemene mediabeleid is de impact van verschillende Europese regelgevende initiatieven. Misschien is het interessant om in het kader van de European Media Freedom Act hoorzittingen te houden om een idee te krijgen van de impact op de Vlaamse media van Europese actieplannen op de audiovisuele sector en de democratie.

In 2023 wordt het Kenniscentrum Mediaonderzoek opgericht. Heeft de minister al een zicht op de partners?

Voorts komt er een onderzoek naar de leefbaarheid van het radiolandschap en worden de laatste relanceprojecten opgestart met betrekking tot desinformatie, de mediahub en het crossmediale meetsysteem. Wat is de stand van zaken van dat

meetsysteem? Volgens de minister is het wachten op de goedkeuring van Europa. Welke bedenkingen heeft Europa?

Wat is de timing voor de regeringsbesluiten bij de recente wijziging aan het Mediadecreet over de netwerkradio's en de Vlaamse en Nederlandstalige muziek op hun zenders?

Hoe verloopt het overleg met NORTV en de regionale omroepen met betrekking tot de conceptnota over dit mediasegment? Welke plaats krijgt BRUZZ daarbij in de plannen van de minister?

Minister Benjamin Dalle heeft de middelen voor energiecompensatie opgenomen in de bestaande begrotingsartikelen, gerelateerd aan de ISE's. Waarom introduceert de minister daarvoor geen apart begrotingsartikel, naar analogie met Cultuur? Hoe zal hij de uitgaven voor energiecompensatie opvolgen? Daarin ziet Manuela Van Werde ook een grote discrepantie tussen de 7,1 miljoen euro voor de VRT en de 200.000 euro voor de regionale omroepen. Is dat zo afgesproken met de sector? Zal 200.000 euro volstaan om de opgelopen kosten van de regionale omroepen te dekken? Kunnen privéomroepen daarvoor, gezien hun bedrijfsstatuut, ook aankloppen bij het VLAIO?

De recurrente toelagen voor de digitale transformatie komen uit de middelen voor Vlaamse Veerkracht. In totaal gaat het voor BO 2023 om 2,7 miljoen euro. Verwacht de minister na de afwikkeling van de resterende relanceprojecten nog veel extra kosten?

Minister Benjamin Dalle kondigt voor het einde van 2023 een voorontwerp van decreet aan met een actualisering van de stimuleringsregeling. Wat zijn de belangrijkste knelpunten?

Zoals de N-VA heeft bepleit, heeft de VRM bijkomende middelen gekregen om zijn extra taken uit de aanpassing aan de AVMD te bekostigen. Krijgt hij de extra taken verwerkt? Of is het wachten op de nieuwe stimuleringsregeling, waaraan ook de videoplatformdiensten zullen worden toegevoegd?

Wat de VRT betreft, worden de afspraken van het regeerakkoord en de ambitieuze beheersovereenkomst verder uitgevoerd. Het sociale akkoord zit in de eindfase. VRT MAX is gelanceerd. De VRT zet stevig in op de digitale kijker en op interne processen om nog slagkrachtiger te worden. Tegelijk zit er ruis op de lijn tussen de VRT en de private omroepen. In welke fase bevinden de onderhandelingen over gezamenlijke initiatieven voor advertentiewerving en een gemeenschappelijk podcastplatform zich?

Over Streamz is de BBT nogal summier. Wat is de laatste stand van zaken? Wat is de samenhang met de nieuwe investeringsverplichting? Is het wachten op nieuwe regelgeving voor er vooruitgang mogelijk wordt?

Het VAF krijgt de nodige extra middelen om de gamesector te begeleiden in de stroomstoot die eraan komt met de taxshelter, de ontwikkeling van Flanders Game Hub en de uitvoering van het actieplan Level Up Vlaanderen. Het Gamefonds heeft voor die opdracht een partner in sectorvertegenwoordiger FLEGA. Wat is de timing van de gamehub? Welke bijdrage levert minister Jo Brouns?

2.1.2. Karin Brouwers

Karin Brouwers is namens de cd&v-fractie bijzonder tevreden dat minister Benjamin Dalle ook voor 2023 niet hoeft te besparen op het beleidsveld Media. Integendeel

zelfs, er komen extra middelen voor de versterking en verdieping van het Vlaamse mediabeleid, voortaan goed voor een totaalbudget van meer dan 400 miljoen euro.

Het commissielid vermeldt 2,6 miljoen euro voor projectsubsidies, maar ook de aanzienlijke verhoging van de werkingssubsidies voor het Kenniscentrum Media-wijsheid, de VVJ en het Fonds Pascal Decroos. Het ontwerp van programmadecreet creëert voor hun subsidiëring eindelijk een permanente decretale basis.

Cd&v is vooral tevreden over de structurele verankering van 3 miljoen euro voor digitale transformatie, de recurrente verhoging van het VAF/Gamefonds met 0,45 miljoen euro en een stijging van het budget voor de VRM voor zijn uitgebreide takenpakket. Voorts is er de structurele loonindexering van de VRT-dotatie goed voor 18 miljoen euro extra.

Net als bij de coronacrisis heeft de Vlaamse Regering ook bij het uitbreken van de energiecrisis extra steunmaatregelen uitgewerkt: 7,1 miljoen euro ter compensatie van de energiekosten voor de VRT en 200.000 euro energietoelage voor de regionale tv-omroepen. Tegelijk heeft de fractie begrip voor de ontgoocheling van de lokale radio-omroepen die net zo goed hun kosten hebben zien stijgen en hun reclame-inkomsten hebben zien dalen. Het commissielid vraagt om hun financiële leefbaarheid goed te monitoren zodat ze hun gemeenschapsvormende rol kunnen blijven vervullen.

Uit het actieplan Vlaamse Veerkracht en het relancebeleid investeert de Vlaamse Regering ook in de mediasector. Cd&v kijkt bijzonder uit naar het crossmediale meetplatform en de mediahub, waarvoor telkens 4 miljoen euro wordt uitgetrokken. Over de aanmelding verwacht de minister blijkbaar nieuws van de Europese Commissie in het begin van 2023. Kan hij dat bevestigen?

Flanders Game Hub en de media-accelerator krijgen 3 miljoen euro. Waar komt die hub? Wat wordt de concrete opdracht? Wat is de link met de Entertainment Tech Hub in het kader van FTI? Zijn de minister van Media en de mediasector ook daarbij betrokken? Zal zijn departement de oprichting helpen financieren?

Op de finale resultaten van de projecten tegen desinformatie, die 3 miljoen euro krijgen, is het wellicht nog wachten tot na 2023. Cd&v hoopt dat er snel een concrete realisatie komt. De strijd tegen desinformatie moet immers op alle fronten gevoerd worden.

De digitale transformatie van de regionale oproepen, waarvoor 2 miljoen euro vrijgemaakt wordt, is al aan de gang. Kan de minister een toelichting geven bij de stand van zaken? Hoe wordt dit traject meegenomen in de onderhandelingen over de nieuwe samenwerkingsovereenkomsten?

Voorts vraagt Karin Brouwers een stand van zaken van de projectoproep voor digitale transformatie en media-innovatie in samenwerking met het VLAIO. Verloopt de samenwerking met het agentschap nu niet meer zo stroef als vroeger?

2023 is het laatste volledige jaar van de huidige regeerperiode en dus het moment om alle resterende werk aan te pakken. Cd&v kijkt vooral uit naar de lancering van de al enige tijd aangekondigde influencercode, de aanpassing van de stimuleringsregeling en investeringsverplichting, de studie over het radiolandschap en de voorbereiding van de algemene herziening van het Mediadecreet. Zal die herziening nog deze regeerperiode afgerond raken? Het lid kijkt ook met veel interesse uit naar de aanpassing van het decretale kader voor de regionale tv-omroepen.

Ze vindt de oprichting van een apart kenniscentrum voor mediaonderzoek een prima beslissing. Weet de minister al welke onderzoeken het centrum zal uit-

voeren? Uit een VVSG-enquête blijkt dat de lokale besturen niet altijd goed weten hoe ze kunnen omgaan met haatspraak tegen onder meer ambtenaren en lokale politici, en met desinformatie over lokale thema's. Daarover heeft onder meer Karin Brouwers op 16 november 2022 een actuele vraag gesteld aan minister Bart Somers (*Actuele vragen* VI.Parl. 2022-23, nr. 106, 114, 115 en 126).

De VVSG rekent in dat verband op bovenlokale steun van wellicht minister Benjamin Dalle. Daarmee zou ze in samenwerking met platformen voor sociale media een aanpak kunnen ontwikkelen van complottheorieën, desinformatiecampagnes en anonieme accounts en zo de preventie ook online kunnen organiseren. Er waren ook wel wat juridische vragen, onder meer over de AVG. Welke instrumenten gooit minister Benjamin Dalle in de strijd tegen desinformatie? Is hij bereid te overleggen met de VVSG en samen werk te maken van de strijd tegen desinformatie en haatspraak? Desinformatie moet ook op grotere schaal worden aangepakt. Zal minister Benjamin Dalle de strijd ertegen op de agenda zetten van het Belgische EU-voorzitterschap in 2024?

Zal het mediaonderdeel van de Participatiesurvey nog worden georganiseerd? Karin Brouwers pleit voor methodologische continuïteit. Zo niet is de jarenlange investering in een longitudinaal uiteindelijk een maat voor niets geweest, zoals de Nederlandse ervaring heeft aangetoond. Dat land heeft uit besparingsoverwegingen een andere onderzoeksinstelling en methodiek ingeschakeld, maar daardoor was het cijfermateriaal niet langer vergelijkbaar.

De Participatiesurvey heeft door corona een aanzienlijke vertraging opgelopen. Hoe gaat de minister aan de slag met de vaststellingen en aanbevelingen over onder meer de digitale kloof, die vooral een sociale kloof blijkt? Een kwart van de bevolking scoort laag tot zeer laag voor mediawijsheid. Het gaat doorgaans om kort tot zeer kort geschoolden. Zal de minister het mediawijsheidsbeleid bijsturen om alle opleidingsniveaus en leeftijden te bereiken? De spreker geeft in dit kader een pluim aan de VRT voor haar rubriek Silver Surfers in Iedereen Beroemd.

Karin Brouwers betreurt dat het doel om in Vlaanderen het Nederlandse leeftijds- en inhoudsclassificatiesysteem voor audiovisuele content toe te passen, niet meer haalbaar is. Een coherent en bruikbaar instrument is belangrijk. Cd&v pleit nog altijd voor de integratie met symbolen die nu al voor films, dvd's en games worden gebruikt.

Wat betreft de digitalisering van de radio peilt het parlementslid of minister Benjamin Dalle het tussentijdse evaluatierapport van de VRM over het DAB+-proefproject al aan het parlement kan bezorgen. Hoe gaat het nu verder met dat project? Is het ontwerpplan voor lokale en bovenlokale DAB+ al verder gevorderd? Lopen de onderhandelingen vlot? Zullen bij de tweede evaluatie in februari 2023 alle deelnemende radiozenders bevroegd worden, in plaats van enkel de zendgemachtigden? Dan kunnen alle reacties in de eindevaluatie worden meegenomen. Zullen ook de radio's bevroegd worden die niet in het proefproject zijn ingestapt? Zo kunnen ook de redenen van hun niet-deelname in de eindevaluatie terechtkomen. Sommige radio's pleiten bijvoorbeeld om op basis van DAB+ lokale radio-omroepen om te vormen tot bovenlokale of regionale zenders met een goed luisterbereik binnenshuis.

Ook polst Karin Brouwers naar een eventuele beslissing van minister Benjamin Dalle over voortgezette subsidiëring voor lokale radio's om deel te nemen aan Radioplayer. De lokale radio's zijn niet onverdeeld gelukkig met het systeem, aangezien zijn nationale reclamecampagnes hen geen inkomsten opleveren. Sommigen zijn alternatieven gaan opzoeken zoals TuneIn, een eigen app of het DAB+ proefproject, maar krijgen daarvoor dan geen subsidies.

In de BBT Media bij de BO 2022 heeft minister Benjamin Dalle erkenningsvoorwaarden voor digitale frequenties aangekondigd, een element uit de cd&v-conceptnota van 2016 over toekomstig radiobeleid (*Parl.St.* VI.Parl. 2015-16, nr. 747/1). Ook digitale frequenties worden uiteindelijk schaars, zij het dan in mindere mate dan FM-frequenties. Wat is de stand van zaken? Wordt het een element in de algemene radiostudie? Zal het kader nog in de huidige regeerperiode worden ingevoerd of pas bij de algemene herziening van het Mediadecreet? Cd&v kijkt intussen uit naar de grootschalige studie over het radiolandschap.

Hoe wordt het onlinecontactpunt van de VRM bekendgemaakt opdat ook mensen met een beperking een klacht kunnen indienen?

Over het transformatieplan van de VRT is al veel inkt gevloeid. Het is een complex en gevoelig dossier. Cd&v is tevreden dat de onderhandelingen zijn afgerond en dat het aantal naakte ontslagen gehalveerd werd. De onrust en het ongenoegen zijn begrijpelijk. Het is een primeur dat de VRT wegens besparingen personeel zal ontslaan. Voor cd&v zitten de personeelsbesparingen bij de openbare omroep daarmee nu wel aan hun maximum. De VRT moet haar belangrijke maatschappelijke opdracht aankunnen. Cd&v verwacht van de directie aandacht voor de werkdruk en extra welzijnsmaatregelen, ook als dat impliceert dat de VRT in haar aanbod moet snoeien.

De outsourcing van vlaggenschip Thuis is geen evidente maar een noodzakelijke beslissing. Samen met meer dan een miljoen dagelijkse kijkers hoopt cd&v dat Eyeworks zorgvuldig zal omgaan met deze sterke productieploeg en het concept van Thuis. Voortaan zal de VRT dus geen fictie meer intern produceren. Cd&v hoopt dat er wel voldoende kennis in huis blijft om externe producties op kwaliteit en prijs te beoordelen.

Nu het transformatieplan is goedgekeurd, kan alle aandacht van de directie en het personeel weer gaan naar de belangrijke maatschappelijke opdracht uit de beheersovereenkomst. Bij de bespreking van het jaarverslag 2021 is gebleken dat de VRT op schema zit (*Parl.St.* VI.Parl. 2022-23, nr. 1450/1), al mag ze gerust een tandje bijsteken qua diversiteit van de schermgezichten en qua marktversterkende samenwerking. Het tweede aspect veronderstelt een veel structurelere samenwerking met Streamz en het VRT-DPG-platform voor online aankopen.

Het VRT-excedent bedroeg in 2021 635.000 euro. Verwacht minister Benjamin Dalle ook in 2022 een excedent?

Lonen worden vooraan weer geïndexeerd. Geldt het pleidooi van de minister om de werkingskosten voor de jeugdsector opnieuw te indexeren, ook voor de mediasector en de VRT? Zo ja, hoe zal hij dat op de regeringstafel leggen?

De inkomsten van VAF/Mediafonds zijn door de komst van enkele nieuwe spelers en de groei van de streamingmarkt toegenomen tot 605.000 euro. Kan de minister toelichting geven bij de samenstelling van dat bedrag, dat nogal aan de lage kant lijkt in het licht van de investeringsverplichtingen van de streamingplatformen?

De Vlaamse Gemeenschap zal in 2024 het EU-voorzitterschap waarnemen van de Raad Cultuur en Audiovisuele Zaken/Media. Hoe broodnodig de EU wel is voor het dagelijkse leven, is nog maar eens gebleken bij de energie- en Oekraïne-crisis. Met het oog op een zorgvuldige voorbereiding zet de minister extra mensen en middelen in bij zijn administratie. Welke dossiers zal minister Benjamin Dalle naast de European Media Freedom Act op de agenda zetten?

2.1.3. *Klaas Slootmans*

Klaas Slootmans merkt dat minister Benjamin Dalle 288.000 euro veil heeft voor het Kenniscentrum Mediaonderzoek, zonder enige eerdere vermelding daarvan in het Vlaamse regeerakkoord of zijn beleidsnota Media. De minister heeft bij zijn toelichting aangegeven dat er vragen kunnen worden gesteld bij de noodzaak en opportuniteit van een nieuw centrum, vooral omdat er al een Kenniscentrum Cultuur- en Mediaparticipatie bestaat. Welke impact zal het mediaonderzoek van het nieuwe kenniscentrum op het bestaande hebben? Dreigt er geen overlapping, terwijl de Vlaamse Brede Heroverweging net meer efficiëntie beoogt in de overheidsuitgaven? De SARC mag al vragende partij zijn voor dat centrum, maar een efficiëntie- en meerwaardetoets zijn ten zeerste aan te bevelen. Is er al een beheersovereenkomst tussen de Vlaamse Gemeenschap en het nieuwe centrum, dat al op 1 januari 2023 van start gaat? In welke mate wordt de commissie erbij betrokken?

Het systeem van leeftijds- en inhoudskwalificatie is sinds 2021 in elke beleids- en begrotingstoelichting aangekondigd. Tot op heden is er niets bereikt in deze processie van Echternach. NICAM, de enige partner, is afgehaakt. Wanneer komt er een uitvoering van dit veelvuldig herhaalde engagement? Welke partners zullen worden geconsulteerd voor de uitvoering van het project?

Flanders Game Hub wordt in 2023 opgestart, in samenwerking met HOWEST en FLEGA, maar ook met enkele lokale en regionale spelers. Welke worden dat?

De contractuele verplichting van de VRT om het Vlaamse media-ecosysteem te versterken, staat wel in de BBT maar kwam in de mondelinge toelichting niet aan bod. Hoe staat minister Benjamin Dalle tegenover het uitbesteden van Thuis aan Eyeworks, een dochteronderneming van het Amerikaanse Warner Bros, waardoor het dus vooral ten goede komt aan buitenlandse aandeelhouders? Is dat verenigbaar met het doel om het Vlaams media-ecosysteem versterken?

Volgens de voorliggende BBT zal de VRT vanuit een rendabel businessplan deelnemen aan een betalende niet-lineaire dienst met de focus op Vlaamse fictie. Uiteraard gaat het dan over Streamz. Precies dezelfde woorden schreef de minister daarover in zijn beleidsnota Media 2019-2024. De private spelers signaleren een totaal gebrek aan vooruitgang. Bij het werkbezoek aan News City van DPG Media kreeg *Klaas Slootmans* te horen dat uitgerekend de VRT Netflix en Streamz tegen elkaar uitspeelt. De VRT zou daarbij koudweg voor de hoogste bidder kiezen, dus niet in functie van het Vlaamse media-ecosysteem. Hoe staat minister Benjamin Dalle daartegenover? In welke mate speelt hij de rol die de spelers van hem verwachten? Ze streven ernaar om alle partijen samen te krijgen en een einde te maken aan de huidige vijandschap, die het Vlaamse media-ecosysteem allerminst vooruithelpt.

Het Vlaams Belang staat sceptisch tegenover de vijf projecten om desinformatie aan te pakken. Een overheid hoort zich daar ver vandaan te houden, laat staan dat ze zoiets zou mogen financieren. Nationaal secretaris Pol Deltour van de VVJ heeft in de Senaat hetzelfde standpunt ingenomen. De VRT is betrokken bij twee van de vijf projecten, goed voor een extra financiële injectie van 1,7 miljoen euro. Het tegengaan van desinformatie staat nochtans ook al als KPI in haar beheersovereenkomst. Eigenlijk passeert de openbare omroep twee keer langs de kassa voor exact dezelfde doelstelling. *Klaas Slootmans* vraagt verduidelijking.

Over de rol van de media bij het versterken van de Vlaamse identiteit was in het begin van de regeerperiode heel wat te doen. Het is een opdracht voor het VAF maar staat ook expliciet in KPI 29 van de VRT-beheersovereenkomst. Hoe ver staat het daarmee? Staan er nog andere initiatieven op stapel dan het al vermelde 'Het

Verhaal van Vlaanderen? Een kluitje in het riet is de beeldspraak die het dossier bij Klaas Sloomans oproept.

Een jaar geleden introduceerde minister Benjamin Dalle 2022 als het jaar van 5G. Tot nader order is België in tegenstelling tot zijn buurlanden nog altijd niet zo ver. De onderhandelingen met federaal minister Petra De Sutter over de verdeling van de opbrengsten zijn losgekoppeld van de veiling zelf, die al heeft plaatsgevonden. Hoe zijn ze intussen gevorderd?

2.1.4. *Katia Segers*

Katia Segers en haar Vooruitfractie waarderen de extra financiële injectie voor het beleidsveld Media, maar blijven het systematische kortwieken van de VRT betreuren. Het transformatieplan zit goed qua ambitie en visie op de toekomst, ware het niet dat de 25 miljoen euro aan besparingen de uitvoering compromitteren. Zonder die besparing had de VRT dat alles kunnen waarmaken. Boven op de besparingen komen dan nog de inflatie, de gestegen energiekosten en de niet-indexering van de werkmiddelen. Daarnaast blijven de onverwachte 68 naakte ontslagen en de outsourcing van Thuis de gemoederen beroeren. Meer dan 30.000 mensen hebben een petitie tegen dat beleid getekend.

De ploeg van Thuis had de toezegging van een behoud van haar loon- en arbeidsvoorwaarden op zak, maar heel wat medewerkers signaleren dat de VRT die belofte niet nakomt. Afhankelijk van het type contract zouden ze tot 400 euro netto minder verdienen en sneuvelen hun extralegale voordelen. *Katia Segers* kan begrip opbrengen voor het streven om medewerkers gelijk te schakelen en bepaalde voordelenkoterijen weg te werken. Maar dat hoeft toch niet te betekenen dat een vijftigjarige met een enorme staat van dienst en een groot hart voor de VRT, plots een andere werkgever krijgt? De eis van de ploeg is eenvoudigweg dat het beloofde behoud van arbeidsvoorwaarden wordt toegepast.

Bevestigt minister Benjamin Dalle dat de loonvoorwaarden en extralegale voordelen van de vaste medewerkers zullen wijzigen? Er is een verschil tussen 'gelijk' en 'gelijkwaardig', het woord dat de minister in de mond neemt. Wat met de extralegale voordelen? Mogen freelancers aanblijven, en met welke bescherming? Hoewel ze structureel verbonden waren met Thuis, blijven ze blijkbaar buiten beschouwing.

Overnemer Eyeworks heeft een mooi palmares, waaronder het recente succes van Chantal. Maar het blijft een Amerikaans bedrijf. Het is nog maar zeer de vraag of het media-ecosysteem er op de lange termijn sterker uitkomt als de winsten naar het buitenland vloeien, zelfs als de werkgelegenheid op hetzelfde peil blijft.

De crew filmt in de bouwvallige Manhattan studio's waar zelfs maden uit het plafond vallen. Tegen de mooie beloften in komt er geen nieuwe studio. Klopt dat gerucht? Zal de VRT het gebouw mee verkopen aan het nieuwe productiehuis?

Kennisdeling is terecht een belangrijk onderwerp in de beleids- en begrotingstoelichting. *Katia Segers* is dankbaar voor de oprichting van het Kenniscentrum Mediaonderzoek, al stond daarover niets in het regeerakkoord. De afschaffing van het vroegere Steunpunt Media heeft ze nooit een goede zaak gevonden. Het commissielid ziet ook geen overlappingen met het Kenniscentrum Cultuur- en Mediaparticipatie en zijn longitudinale onderzoeken. Net als Karin Brouwers pleit *Katia Segers* voor methodologische continuïteit in het participatieonderzoek, hoewel de keuzemogelijkheden natuurlijk met de tijd mogen mee-evolueren.

Hoeveel vte's zal het nieuwe kenniscentrum tewerkstellen? Of laat de minister dat over aan de opdrachthouder? Mikt de minister op een consortium van de vijf

universiteiten, zoals voor het vroegere steunpunt? Wanneer maakt hij bekend wie het centrum zal leiden? Bepaalt de minister de onderzoekslijnen, of doet het centrum dat zelf?

Katia Segers noemt de nieuwe studie van het Vlaamse radiolandschap een goed initiatief aangezien de recentste al van 2013 dateert. Wat wordt de timing van het onderzoek en van de resultaten?

Zal de analyse van de onpartijdigheid van de VRT-nieuwsuitzendingen van 19 uur opnieuw jaarlijks gebeuren?

De conceptnota over de regionale omroepen van 2021 zal uitmonden in een aanpassing van het Mediadecreet en nieuwe samenwerkingsovereenkomsten met de betrokken organisaties. Wat is de stand van zaken?

Net als Manuela Van Werde heeft Katia Segers bij de verdeling van de relancemiddelen de bedenking dat de 200.000 euro voor tien regionale omroepen niet erg veel is, zeker in het licht van de 7,1 miljoen euro die de VRT in die context krijgt. Nochtans uitte minister Benjamin Dalle op de Dag van de Regionale Omroep zijn grote waardering en verwachtingen. Verwacht hij dat ze met 20.000 euro per omroep die ambities kunnen waarmaken? Of plant de minister een verhoging van de steun?

De influencercode is al in 2019 aangekondigd. Iedereen popelt om hem te zien. Wanneer komt hij eraan? Hoe zal hij eruit zien? Hoe zal de minister de code lanceren en promoten? Zal hij daarvoor de influencers zelf inschakelen?

Over het crossmediale meetsysteem wordt gepraat sinds 2015. Het systeem ligt sinds de aanmelding ervan bij de Europese Commissie al een jaar stil, in afwachting van het antwoord. Waarom heeft dit hele proces zo lang geduurd? Minister Benjamin Dalle heeft er toch extra middelen aan toegekend. Ondersteunt hij het pleidooi voor een eenvormig systeem waarbij van meet af aan ook de Franstalige Belgische media worden betrokken?

Hoe concreet zal de mediahub al gestalte krijgen en met welke timing?

Over Flanders Game Hub heeft Katia Segers dezelfde vraag.

Het digitale transformatieprogramma voor de mediasector omvat meerdere trajectlijnen. Wat is de stand van zaken? Hoe verloopt de samenwerking met het VLAIO?

Hoe zal minister Benjamin Dalle in het kader van zijn Europese voorzitterschap omgaan met de Media Freedom Act?

De minister maakt middelen vrij voor de ondersteuning van kwaliteitsvolle journalistiek. Hoe worden die verdeeld?

Ook over de geplande uitwisseling met Nederland betreffende mediawijsheid, onderzoeksjournalistiek en de samenwerking tussen de VRT en NPO had Katia Segers graag een toelichting gekregen.

Ze vindt de tijdelijke verlenging van de zendvergunningen voor de lokale DAB+-proefprojecten een terecht keuze. Wanneer zal lokale DAB+ effectief mogelijk zijn? Al drie jaar geleden had het DAB+-bereik heel Vlaanderen moeten dekken. Dat is nog altijd niet het geval en al zeker niet binnenshuis. Die problemen doen zich voor bij de commerciële radio's en nabij de grenzen, maar ook in Brussel en aan de kust. Onderhandelt de minister om die gaten zo snel mogelijk te dichten?

Samenwerking tussen de mediabedrijven is de te volgen weg, maar voor Streamz vlot ze niet. Wat kan de minister bijdragen tot het welslagen van dat project?

Bij de apparaatskredieten is er opnieuw een besparing van 468.000 euro op personeel van het Departement CJM. Hoe kan er nog meer bespaard worden? Er zijn al gaten in de werking en in de competenties. Het lid hoopt dat het departement zijn financiële ondergrens heeft bereikt met de voorliggende begroting. Een sterk departement is trouwens niet alleen in het belang van de werkveld, maar ook van de minister.

2.1.5. *Steven Coenegrachts*

Steven Coenegrachts sluit zich aan bij de vragen over het Kenniscentrum Media-onderzoek. In het verleden heeft minister Benjamin Dalle toch verklaard dat hij de oprichting van nieuwe organisaties voor mediaonderzoek niet nodig vond? Wat heeft hem van gedacht doen veranderen? Hoe ziet hij de werking van het centrum? Hoeveel personeel zal het hebben? Wat zijn de links en samenwerkingsverbanden met andere instanties?

Kan minister Benjamin Dalle nu al aangeven welke strijdpunten hij wil aanbrengen bij het EU-voorzitterschap? Is de gedragscode voor influencers een idee?

Het crossmediale meetsysteem is al lang gepland en wordt nu gelukkig al wat concreter. Wacht de minister nog op de goedkeuring van de Europese Commissie? Hoeveel zullen het meetsysteem en de gamehub kosten?

Voor het classificatiesysteem is een samenwerking met Nederland blijkbaar niet haalbaar. Zijn er geen andere buitenlandse systemen geschikt voor overname? Zoiets zou allicht minder kosten dan zelf een nieuw systeem ontwikkelen.

Het doel van de Media Freedom Act is nobel, maar de EU vertrekt vanuit het idee dat ze daarmee balorige landen duidelijk kan maken hoe vrije pers er hoort uit te zien. De pers heeft evenwel angst voor het omgekeerde effect, namelijk dat de richtlijn de persvrijheid zou hinderen in landen waar het op dat vlak al goed zit. Internationale organisaties als Alliance de la Presse d'Information Générale, La Presse en We Media zijn om die reden erg ontevreden. Hoe kijkt de minister naar hun bezwaren? Hoe staat de Vlaamse Regering tegenover de Europese tekst?

Tegen 2025 zal er geen gokreclame meer te zien zijn op de openbare omroep. Tijdens het huidige WK voetbal valt de gokreclame nog altijd erg op, en vooral op [sporza.be](https://www.sporza.be). Heeft de VRT contractueel de mogelijkheid om de aard en de assertiviteit van de boodschap te temperen?

2.1.6. *Freya Perdaens*

Freya Perdaens heeft de aanpak van grensoverschrijdend gedrag in een stroomversnelling zien belanden. Minister Benjamin Dalle speelt kort op de bal en zet het beleid van zijn voorganger voort, maar stuurt het waar nodig ook bij. De N-VA volgt het nieuwe Actieplan tegen Grensoverschrijdend Gedrag in de Vlaamse Mediasector ook in de komende periode van nabij op. Het commissielid kijkt uit naar de evaluatie van het vorige plan en de eventuele bijstellingen. Kan de minister alvast een stand van zaken geven over de werking van het actieplan? Heeft het op het terrein een verschil gemaakt? Werden er al knelpunten gedetecteerd die nog bijstellingen vereisen? De evaluatie van het plan van voormalig Vlaams minister Sven Gatz zal nog in het najaar van 2022 afgerond zijn. Wanneer precies?

De N-VA is blij met de plannen voor het mediawijsheidsbeleid. Naast de decretale verankering van het Kenniscentrum Mediawijsheid in het ontwerp van program-

medecreet, is het ambitieuze beleid vooral gericht op de strijd tegen desinformatie en voor inclusie. Ook de koppeling met het JKP is een goede zet. Is het de bedoeling om het Kenniscentrum Mediawijsheid op termijn in het Mediadecreet te verankeren? Zo ja, waarom gebeurt dat nu nog niet?

Terecht besteedt het mediawijsheidsbeleid veel aandacht aan kinderen en jongeren. In welke programma's worden ook volwassenen betrokken? Die vervullen immers een essentiële rol in de mediawijsheid en de veilige omgang met media allerhande. De N-VA ziet mogelijkheden met betrekking tot Safer Internet Day en de digitale inclusie. Ook de aanpak om opleidingen en informatiesessies aan te bieden via lokale besturen en scholen zit goed. Heeft de minister weet van specifieke aandachtspunten? Hoe zal hij dit soort opleidingen promoten en nagaan hoe vaak ze aangeboden worden en met hoeveel deelnemers?

De Nederlandse interesse in Vlaamse initiatieven als de influencercode en het Actieplan tegen Grensoverschrijdend Gedrag in de Vlaamse Mediasector bewijst hoe de verhouding van Nederland met Vlaanderen evolueert van gidsland naar onderlinge wisselwerking. Welke aspecten van de influencercode interesseren Nederland?

2.1.7. *Elisabeth Meuleman*

Elisabeth Meuleman verklaart dat Groen de mediabegroting niet zal goedkeuren, hoewel zowel de begroting als de beleidsintenties ook goede elementen bevatten. Het lid motiveert die opstelling vanuit de onrealistische besparingen op de VRT, die toch niet bepaald een louter commercieel bedrijf is, maar vooral een dienstverlenende organisatie.

De raad van bestuur van de VRT heeft het transformatieplan goedgekeurd ondanks het protocol van niet-akkoord van de grootste vakbonden. Zo is het ellenlange proces van moeizame onderhandelingen afgelopen. Elisabeth Meuleman wil de directie niet met de vinger wijzen. Die probeert gewoon de KPI's uit de beheersovereenkomst, de digitale en innovatieve ambities, en de talrijke en terechte andere verwachtingen waar te maken.

Bij het werkbezoek van de commissie heeft de VRT haar enorme inspanningen laten zien om jongeren te bereiken en correct te informeren, om zijn diensten toegankelijk te maken en om iedereen bij zich te betrekken. Zoiets heeft zijn prijs. Toch moet de omroep alweer 25 miljoen euro besparen tegen 2025, boven op de jarenlange besparingen in de vorige regeerperiodes, de stijgende energie-, loon-, werkings- en materiaalkosten en de dalende advertentie-inkomsten. Tussen de regels van hun betoog hebben zelfs meerderheidsleden als Karin Brouwers duidelijk gemaakt dat de bodem voor hen bereikt is. Vandaar het amendement van Elisabeth Meuleman en Tine Van den Brande (zie hoofdstuk V, artikelsgewijze bespreking).

De projectoproep Digitale Transformatie krijgt een budget van 11 miljoen euro, met twee projectlijnen: grootschalige en kleinere projecten. Hoeveel aanvragen zijn er al binnen? Hoeveel daarvan zijn er ontvankelijk? Met een minimumbudget per project is het mogelijk 36 projecten te financieren. Is er een hiërarchie tussen de kernthema's?

DPG Media heeft al eind 2020 strategische transformatiesteun gekregen voor zijn digitale transformatie. Het bedrijf heeft in 2021 een mooie nettowinst gerealiseerd, zelfs 28 procent hoger dan in 2020. Zitten er in de oproep ook uitsluitende voorwaarden, bijvoorbeeld tegenover bedrijven die al steun of subsidies hebben gekregen? Bij de projecten tegen desinformatie die 3,2 miljoen euro krijgen, is DPG Media geen partner. Betreurt minister Benjamin Dalle, net als Elisabeth Meuleman

zelf, dat de grootste privéspeler van de Vlaamse media daartoe geen initiatieven ontwikkelt?

De stimuleringsregeling en de investeringsverplichting zijn geen eenvoudige dossiers. Het advies van de SARC bewijst dat er geen eensgezindheid over heerst en dat er een stevig spanningsveld bestaat tussen de grotere en de middelgrote en kleine spelers. Hoe kijkt de minister naar dat advies? Hoe zal hij ermee verder gaan? Garandeert hij dat beide stemmen gelijkwaardig zijn? Hoe zal hij ze trachten te verzoenen?

De samenwerkingsovereenkomsten 2018-2022 met de regionale omroepen lopen op hun einde. Daarin staat dat regionale televisieomroepen recht hebben op een basissubsidie van 185.000 euro. Zonder nieuwe samenwerkingsovereenkomst of andere beslissing weten ze niet op welke middelen ze na 2022 kunnen rekenen. Wanneer zullen er een nieuwe samenwerkingsovereenkomsten beschikbaar zijn? Wordt de basissubsidie geïndexeerd?

In verband met de influencercode mist Groen de vermelding van ethische voorschriften bij de psychologische technieken die gebruikt worden om reclame te maken. De hoofdbedoeling van de meeste influencers is immers mensen aanzetten tot kopen.

De opbrengst voor Vlaanderen van de 5G-spectrumveiling was al in de BO 2021 op 19,5 miljoen euro geraamd. De opbrengsten uit tijdelijke 5G-vergunningen kunnen op hetzelfde begrotingsartikel worden geïnd. De veiling heeft plaatsgevonden in juni 2022, maar de discussie over de verdeling tussen de federale en regionale overheden loopt nog. Daarom wordt vastgehouden aan die budgettaire raming. Wanneer zal dat geregeld zijn? Op basis van welke parameters had de minister de verwachte opbrengsten geraamd?

2.2. Antwoordenronde

Minister *Benjamin Dalle* dankt meerderheid en oppositie voor de vragen en constructieve opstelling. Het pleziert hem om voor een deel van zijn beleid ook waardering te oogsten bij de oppositie.

2.2.1. VRT

De meeste kritiek heeft de minister gehoord over de situatie van de VRT. Over de werkingsmiddelen van de omroep heeft Groen een amendement ingediend. Minister Benjamin Dalle erkent dat zijn regering bij aanvang haar regeerperiode een besparing heeft doorgevoerd op de VRT-dotatie. Het gaat om een besparing van 2,4 miljoen euro per jaar, die dus over de hele regeerperiode culmineert in 12 miljoen euro besparing. Die beslissing dateert van de dag voor het aantreden van Benjamin Dalle als minister en maakt deel uit van het Vlaamse regeerakkoord.

Daarnaast bevat het regeerakkoord de algemene afspraak om werkingsmiddelen niet te indexeren. De energiecrisis en de inflatie, die nog zijn aangewakkerd door de oorlog in Oekraïne, maken die situatie echter moeilijk houdbaar in tal van gesubsidieerde sectoren. Naar aanleiding van haar Septemberverklaring en BO 2023 heeft de Vlaamse Regering hierover intern gedebatteerd. Ze heeft beslist om het regeerakkoord niet structureel aan te passen, maar wel gericht aanpassingen door te voeren waar dat echt nodig blijkt als gevolg van de energieprijzen en inflatie.

In de eerder gehouden begrotingsbespreking van de bevoegdheid Jeugd heeft minister Benjamin Dalle al aangegeven dat hij voorstander is van een heroverweging van deze algemene begrotingslijn, die met een zo hoge inflatie moeilijk houdbaar is voor een zo lange periode. Het gaat om een persoonlijk standpunt van minister

Benjamin Dalle, die wel achter de beslissing van de Vlaamse Regering blijft staan om vandaag nog geen structurele koerswijziging door te voeren.

Zoals gezegd is die begrotingslijn al lang volgehouden, waardoor het steeds moeilijker wordt. Voor de VRT geldt ze intussen ongeveer vijf jaar, maar voor bijvoorbeeld het jeugdbeleid al sinds 2012.

Met betrekking tot zijn eigen beslissingen over de VRT wil minister Benjamin Dalle wel de puntjes op de i zetten. In de commissie heeft hij horen spreken over een besparing van 25 miljoen euro. De besparing door de regering bedraagt 12 miljoen euro. De besparing die de VRT met haar eigen transformatieplan doorvoert, geeft gevolg aan haar eigen inzichten in haar financiële uitdagingen en dus niet aan een regeringsbeslissing.

Sinds Benjamin Dalle minister van Media is geworden, heeft de Vlaamse Regering al heel wat extra middelen aan de VRT toegekend. Zo heeft ze naar aanleiding van de nieuwe beheersovereenkomst het indexatiemechanisme fiks bijgesteld, door het volledige loonaandeel van de VRT te indexeren binnen de dotatie. De hoge inflatie van vandaag toont aan hoe structureel die maatregel wel is geweest. In de BO 2023 verhoogt ze de dotatie met meer dan 8 miljoen euro. Cumulatief gaat het inmiddels zelfs al om 13 miljoen euro. Tegen 2024 zal dat totaal, zeker bij hoge inflatie, nog verder oplopen.

In het kader van de transformatieopdracht heeft de Vlaamse Regering de VRT nog 16 miljoen euro extra toegekend, geen klein bedrag. Het moet de VRT helpen om haar transformatiedoelen op het vlak van onder meer personeel en opleiding te financieren.

Ook in het kader van de digitale transformatie krijgt de VRT extra geld, namelijk 200.000 euro. De VRT ontving voorts een eenmalige rechtstreekse coronasteun van 3,8 miljoen euro, en een eenmalige compensatie van het Var-dividend voor eveneens 3,8 miljoen euro. Ten slotte kreeg de VRT 7,1 miljoen euro extra voor haar gestegen energiekosten.

Alles bijeengeteld bedraagt de extra steun die minister Benjamin Dalle de VRT al heeft toegekend, 44 miljoen euro. Hij plaatst dat bedrag tegenover de uitspraken over zijn besparingsbeleid.

Die 44 miljoen euro extra tekent dan nog niet eens het hele plaatje. Ook daarbuiten brengen bepaalde beslissingen over projecten de VRT extra geld op. Zo heeft de regering de marktindex toegepast op het reclameplafond. Bij zijn aantreden als mediaminister hoorde Benjamin Dalle de vrees van de linkse oppositie dat hij het reclameplafond naar beneden zou trekken. Door de marktindex toe te passen, laat de regering de VRT net toe om mee te evolueren met de reclamemarkt, zodat ze bij een versterkende markt haar graantje kan meepikken. In 2022 heeft dat haar een stijging met een aanzienlijke 9,6 procent opgeleverd, zowat 4 procent meer dan ze in de vroegere rekenmethode had mogen innen.

Ten aanzien van Klaas Slootmans bevestigt de minister dat de VRT vanaf het begin van de legislatuur bij verschillende projecten uit het algemene transformatieprogramma voor de mediasector is betrokken. Publieke middelen zijn toegekend aan:

- het crossmediale meetsysteem, voor 4 miljoen euro;
- de mediahub, voor 4 miljoen euro;
- verschillende projecten met betrekking tot desinformatie;
- het acceleratieproject Seeds and Growth for Media, voor 1 miljoen euro.

Potentieel komen daar nog projecten bij met betrekking tot de digitale transformatie. Ze liggen momenteel ter beoordeling voor en krijgen heel binnenkort een beslissing.

Na de stopzetting van BVN heeft de Vlaamse Regering de VRT extra middelen toegekend voor haar internationale werking. In 2021 ging er 300.000 euro naar de internationale ontsluiting van VRT NU, dat intussen VRT MAX heet. Vanaf 2022 gaat 104.000 euro structureel en vanaf 2023 150.000 euro extra naar de versterkte samenwerking tussen de VRT en NPO.

Ook ad hoc krijgt de VRT nog betoelagingen en subsidies, bijvoorbeeld voor Vlaanderen Vakantieland en 'Het Verhaal van Vlaanderen'. Het VAF/Mediafonds is extra gespijsd, zowel recurrent als uit de corona- en relancekredieten.

De slotsom van minister Benjamin Dalle is dat de extra steun voor de VRT in deze regeerperiode niet stopt bij de vermelde 44 miljoen euro. Daarmee wil hij de situatie van de VRT allerminst gemakkelijk noemen. Het transformatieplan illustreert dat het voor de omroeporganisatie geen gemakkelijke oefening is. Niemand kan gelukkig zijn bij het ontslag van 67 vte. Oorspronkelijk waren er zelfs 116 ontslagen vooropgesteld, maar dankzij goede onderhandelingen tussen de directie en vakorganisaties is dat aantal gemilderd. De beslissing van de directie om uiteindelijk 67 mensen te ontslaan, is ongetwijfeld ingegeven door noodzaak en past in haar streven naar een sterke, slagkrachtige en toekomstgerichte publieke omroep, die de ruim 1800 resterende medewerkers een goede werkplek en een aanvaardbare werkdruk kan garanderen.

Het gaat volgens de minister dan ook niet op om te beweren dat de huidige Vlaamse Regering zich niet heeft ingespannen voor de openbare omroep.

In antwoord op de specifieke vraag over het excedent aan reclame-inkomsten van de VRT, deelt de minister mee dat de VRT voor 2022 geen excedent verwacht boven haar reclameplafond, dat zoals gezegd ook gestegen is door de marktindex. Het is ook niet de bedoeling dat de VRT haar plafond overschrijdt. De minister ontvangt signalen over mindere ontvangsten uit radioreclame, die het merendeel van de commerciële VRT-inkomsten uitmaken. Hoewel het jaar 2022 nog niet helemaal achter de rug is, is de kans op een overschrijding nu al heel gering. Minister Benjamin Dalle wenst de omroep alvast nog een goed eindejaar toe met haar reclame-inkomsten.

Verschillende leden hebben vragen gesteld over de uitbesteding van Thuis aan Eyeworks. In verband met de opmerking dat Eyeworks Amerikaans is, wijst minister Benjamin Dalle erop dat vele Vlaamse bedrijven buitenlandse financiers hebben. Het Vlaamse medialandschap is net zo divers omdat er kleine en grote spelers opereren, waarvan sommige louter Vlaams zijn en andere met buitenlands kapitaal worden gefinancierd. In de ogen van minister Benjamin Dalle is dat een goede zaak. Vlaanderen mag in vergelijking met andere landen, waaronder Nederland, fier zijn op het grote aantal mediabedrijven in binnenlands beheer.

Eyeworks valt inderdaad onder de koepel van het Amerikaanse Warner Bros. Thuis is een programma op de openbare omroep, die voor haar fictie echter een externe productieverplichting heeft door een strategische keuze van de Vlaamse Regering. De regering streeft met dit beroep op de privéproductiesector naar marktversterking. Die keuze dateert al van de omvorming van de VRT naar een nv van publiek recht, met Bert De Graeve als eerste CEO. Op dat vlak is er jaar na jaar vooruitgang merkbaar.

Recent heeft minister Benjamin Dalle Eyeworkstopman Peter Bouckaert ontmoet. De man spreekt goed Nederlands, wat niet echt verwonderlijk hoeft te zijn aangezien hij een Vlaming is. De producties van Eyeworks zijn sterk lokaal verankerd.

Voor de overname gelden contractuele bepalingen, die de VRT ook zal blijven opvolgen. De VRT heeft intussen heel wat ervaringen met externe productiehuisen, waaronder Eyeworks zelf. De omroep heeft vertrouwen in de aanpak.

Minister Benjamin Dalle heeft alle begrip voor de zorgen van de medewerkers van Thuis en heeft op zijn kabinet een vakbondsafvaardiging ontvangen. Gezien hun bijzondere en onderling verschillende statuten is het inderdaad niet mogelijk om bij Eyeworks een exacte kopie van hun vroegere werkvoorwaarden te verkrijgen. Wel heeft de VRT-directie er heel sterk voor geijverd dat hun nieuwe voorwaarden gelijkwaardig zullen zijn voor alle medewerkers. De VRT-directie zal heel binnenkort de medewerkers van Thuis uitnodigen voor individuele gesprekken met het oog van een zo goed mogelijke oplossing voor iedereen. Minister Benjamin Dalle heeft er een goed oog in, ondanks het niet zo voordelige tijdgewricht.

De VRT-directie beoogt met de verhuis naar de Manhattanstudio's een verbetering en versterking van Thuis. De overdracht past in het transformatieplan, maar met de bedoeling om Thuis in nog betere omstandigheden te produceren. De inbreng van een privépartner maakt ook extra kapitaal uit de taxshelter mogelijk.

Op korte termijn worden de Manhattanstudio's dus de draailocatie. Daarna wordt het, afhankelijk van renovaties aan die studio's, mogelijk een andere plaats.

Katia Segers peilde specifiek naar de situatie van freelancers die voor Thuis werken. Minister Benjamin Dalle noemt hun situatie wat ingewikkelder, aangezien freelancecontracten niet zomaar kunnen worden overgenomen. Samen met die mensen onderzoekt de VRT op individuele basis of ze hun taak bij Thuis kunnen voortzetten onder Eyeworks. Andere freelancers hebben opdrachten bij de VRT zelf en dus geen wijziging nodig.

Over de Vlaamse identiteit van de VRT had Klaas Sloomans een vraag. Ze vormt een aspect van verschillende KPI's uit de beheersovereenkomst. KPI 29 bepaalt dat de VRT op dat vlak tien gebeurtenissen voor het voetlicht brengt. De VRT rapporteert onder andere met haar jaarverslag over de uitvoering van haar KPI's. De VRM publiceert er een toezichtsrappport over. Uit die rapporten leidt minister Benjamin Dalle af dat de VRT die KPI in 2021 heeft gerealiseerd.

'Het Verhaal van Vlaanderen' is een specifiek project met eigen middelen. Het heeft zeker een link met de Vlaamse identiteit. Het zal rond het eindejaar in première gaan.

De Vlaamse identiteit is een breed begrip. Minister Benjamin Dalle betreurt de te nationalistische interpretatie van sommigen. Iedereen die de publieke omroep een warm hart toedraagt, zal haar belang erkennen voor de Vlaamse eigenheid en identiteit in de brede zin. Tot de Vlaamse identiteit hoort net zo goed een aspect als solidaire hulp. De Warmste Week voor kansarmoede is in de ogen van de minister een duidelijke illustratie.

2.2.2. Kennis en onderzoek

Een andere reeks vragen uit de commissie betreft het Kenniscentrum Mediaonderzoek. De partners zijn aangeduid op basis van een openbare aanbesteding. Na de analyse door het departement heeft een consortium van academische partners van Universiteiten Antwerpen, UGent en de VUB de opdracht gekregen. Heel binnenkort komt de overeenkomst van het consortium op de agenda van de Vlaamse Regering.

Mogelijk gebeurt dat al in de eerste helft van december 2022. Minister Benjamin Dalle wil samen met het consortium de prioriteiten op de onderzoeksagenda bekijken. Het is niet aan regering of politiek om die vast te leggen, maar die behouden wel het recht om nuttig onderzoek te suggereren. De minister rekent voor het overige op de expertise van de academische partners zelf in de totstandkoming van hun onderzoeksagenda.

In antwoord op de vraag van Karin Brouwers deelt de minister mee dat het kenniscentrum analyses zal maken van gedetailleerde data over het mediagebruik die een panel in het kader van het crossmediale meetsysteem zal verzamelen. Er is dus wel degelijk een link tussen het systeem en het centrum, dat de gemeten gegevens voor wetenschappelijke doeleinden zal kunnen aanwenden.

Aan hetzelfde commissielid antwoordt minister Benjamin Dalle dat er geen geïntegreerde Participatiesurvey meer zal worden gehouden voor zowel Cultuur als Media. Dat systeem stopt op 31 december 2022. Vanaf dan komt het Kenniscentrum Mediaonderzoek in de plaats van het huidige centrum. Ten aanzien van Klaas Slootmans bevestigt de minister dat het om een vervanging gaat, en niet om een overlapping. De combinatie van cultuur en media in één kenniscentrum en Participatiesurvey leverde de mediasector weinig meerwaarde op. Vandaar de oprichting van een apart kenniscentrum voor de media, met een eigen financiering. Minister-president Jan Jambon heeft een gelijkaardige beslissing genomen voor zijn cultuurbevoegdheid.

De Vlaamse Regering wil de beheersovereenkomst met het nieuwe kenniscentrum voor het einde van 2022 goedkeuren.

In afwachting van een operationeel crossmediaal meetsysteem zal het kenniscentrum in 2023 al data verzamelen om de kennismaten op te vangen in de periode tussen de Participatiesurvey en het crossmediale meetsysteem. Het centrum zal het vele in Vlaanderen gevoerde onderzoek over mediagebruik en -participatie bundelen en ontsluiten. Het verzamelt die onderzoeken om er belangrijke trends in te kunnen ontdekken en de beleidsimplicaties daarvan te formuleren. Mediawijsheid zal daarvan zeker het voorwerp uitmaken.

De dataverzameling voor de Participatiesurvey 2022 is nog maar recent afgerond, en kan daardoor een van de vele bronnen vormen voor de analyses van het kenniscentrum. Zo blijven crossmediale conclusies mogelijk over de verschillende periodes.

Het grootschalige radio-onderzoek zal tegen het einde van de regeerperiode de richting van het radiobeleid bepalen. Op dit moment bereidt de administratie de overheidsopdracht voor. De minister hoopt dat de opdracht in het begin van 2023 gelanceerd kan worden.

Verschillende vragen hebben betrekking op Europese aanmeldingen. Het crossmediale meetsysteem en de mediahub zijn Europees aangemeld, zoals voorgeschreven in verband met mededingingsregels en staatssteun. De Vlaamse Regering hoopt op een snelle reactie van de Europese Commissie, liefst nog in 2022 of in het begin van 2023.

Het ENA monitort de nieuws- en duidingsprogramma's van onder meer de VRT en levert daarmee het materiaal voor de benchmark met de VTM-nieuwsuitzendingen. De VRM houdt toezicht op die oefening.

2.2.3. Games

Voor Flanders Game Hub doet de Vlaamse Regering een beroep op de VLAIO-systematiek en is een Europese aanmelding niet nodig. Minister Benjamin Dalle wil het dossier op een eerstvolgende vergadering van de Vlaamse Regering agenderen en wil snel vooruitgang boeken in het dossier. De gamehub heeft tot doel om de Vlaamse game-industrie verder te ontwikkelen, braindrain te voorkomen en buitenlandse talent aan te trekken. Minister Benjamin Dalle beoogt een ruime samenwerking, zowel inhoudelijk als met steun voor startende bedrijven.

De regering betreft verschillende partners bij de gamehub. Vast staat dat HOWEST er een belangrijke positie zal bekleden, gezien haar sterk opleidingsaanbod. Minister Benjamin Dalle beklemtoont in dat verband dat de hub zich over heel Vlaanderen moet uitstrekken en niet tot één campus beperkt kan blijven. Ook de VRT is gecontacteerd met het oog op haar betrokkenheid als partner. Mogelijk kan het nieuwe gebouw op de Reyerslaan nuttig zijn voor het initiatief. Nog andere partners zijn Hangar K, Luca School of Arts in Genk, imec.istart Gent, Leuven MindGate en JEF Antwerpen.

Minister Benjamin Dalle wil het dossier in de week van 28 november 2022 aan de Vlaamse Regering voorleggen en rekt op haar goedkeuring. Vanaf 1 januari 2023 kan Flanders Game Hub dan van wal steken.

Een andere vraag over de gamehub gaat over de verhouding ervan met FTI. Enkele stichtende partners van de hub zijn al betrokken bij verkennende gesprekken over de Entertainmenthub. Minister Benjamin Dalle wijst erop dat dergelijke initiatieven complementair moeten werken om goed te functioneren, en wil daarop dan ook toezien. De financiering van FTI komt uit een specifieke bepaling uit de Vlaamse begroting. Het krijgt geen geld uit de mediabegroting.

2.2.4. Regionale tv

Met betrekking tot de regionale omroepen heeft de Vlaamse Regering net voor de zomer van 2022 een conceptnota aangenomen. De minister werkt samen met NORTV aan de omzetting in concrete maatregelen. BRUZZ is een van de betrokken omroepen. De minister rekt op de nodige vooruitgang opdat de samenwerkingsovereenkomsten en de decreetsaanpassingen hun beslag krijgen. Hij situeert de moeilijkheden vooral in Oost-Vlaanderen, en in mindere mate in West-Vlaanderen. In die provincies zijn er nog verbeterpunten in de organisatie van de regionale omroepen.

Nog in verband met de regionale tv-omroepen kreeg de minister vragen over hun stijgende energiekosten. Voor dit mediasegment blijft die steun met 200.000 euro vrij beperkt in absolute cijfers, maar het gaat wel om 10 procent van de hele bevoelings door de Vlaamse overheid. De logica achter de energiesteun is dat ze bestemd is voor organisaties die de Vlaamse overheid financiert. In die zin is er een link met de niet-indexering van de werkingmiddelen. Vandaar dat de VRT 7,1 miljoen euro energiesteun kan krijgen. Om dezelfde reden krijgen de lokale radio-omroepen geen energiesteun. Tijdens de coronacrisis hebben ze weliswaar voor het eerst in de Vlaamse geschiedenis Vlaamse steun gekregen, maar het ging om een noodmaatregel en dus niet om een structurele subsidie. Om die reden kiest de regering nu om geen energiesteun toe te kennen. De minister heeft wel begrip voor hun delicate situatie en zal die van nabij opvolgen.

De regionale tv-omroepen hebben wel kunnen rekenen op specifieke relancemiddelen, voor een totaal van 2 miljoen euro. Daarmee is het gebruikelijke totale budget voor een jaar in één keer als een extra toegevoegd. Deze ondersteuning rust op vijf werven. Werf 1 wil het inzicht in de data verhogen door een reallimedata-

analysedashboard te ontwikkelen. Momenteel is de implementatie daarvan bij de verschillende omroepen aan de gang.

Werk 2 betreft de connectiviteit en omvat ten eerste investeringen in apparatuur waarmee professionele makers digitaal en decentraal kunnen werken. Ten tweede gaat het over de integratie van een platform voor burgerjournalistiek. Op dit moment is alleen voor het eerste aspect de nodige investering verricht. Voor de burgerjournalistiek moet de formele vastlegging nog volgen maar is er al een plan voorbereid door de verschillende omroepen. Doordat op dat vlak niet alle omroepen even ver gevorderd bleken te zijn, heeft dat enige tijd gevergd.

De intussen opgestarte werk 5 betreft de businessmodellen van toekomst. Werk 3 betreft de evolutie van de distributie door nieuwe strategieën. Werk 4 behelst een zo uniform mogelijk nieuw digitaal redactiesysteem. Die werken zijn nog aan de gang, afhankelijk van de specifieke situatie van elke omroep.

Het Departement CJM verwacht van NORTV op korte termijn een tweede rapportering, die de inzet van een nieuwe schijf aan middelen mogelijk zal maken. Minister Benjamin Dalle concludeert bij het onderwerp regionale tv dat het werk nog niet af is maar goed vordert.

De nieuwe samenwerkingsovereenkomsten zullen uitvoering geven aan de vermelde conceptnota, en zullen toegespitst worden op de verdere evolutie van de omroepen naar regionale mediaorganisaties, veeleer dan loutere televisieorganisaties. Daartoe zullen ze ten eerste een crossmediale strategie moeten hebben met onder meer bijzondere aandacht voor de digitalisering van hun aanbod. Het tweede doel behelst een schaalvergroting en netwerkvoordelen die een maximale benutting van de digitale mogelijkheden opleveren. Vooral in Oost- en West-Vlaanderen wordt daaraan gewerkt. De minister benadrukt dat hij een dergelijke oefening liever in samenwerking ziet verlopen dan van bovenaf opgelegd. Het derde doel behelst een duurzaam financieel kader en nieuwe economische bedrijfsmodellen.

Uiteraard zullen die opdrachten een gevolg geven aan de realisaties van het project digitale transformatie van de regionale omroepen met de vijf beschreven werven. De actiepunten, die op dit moment worden uitgewerkt, zullen het voorwerp uitmaken van de onderhandelingen over de nieuwe samenwerkingsovereenkomsten die de komende maanden van start zullen gaan.

Op een specifieke vraag van Elisabeth Meuleman antwoordt minister Benjamin Dalle dat de overheidsmiddelen voor regionale omroepen niet worden geïndexeerd.

2.2.5. Audiovisueel aanbod

Verschillende commissieleden hebben vragen gesteld over de stimuleringsregeling en investeringsverplichting. Minister Benjamin Dalle heeft hierover vlak voor de zomer van 2022 een eerste conceptnota voorgelegd aan de Vlaamse Regering, die er echter nog geen akkoord over heeft bereikt. De minister heeft de nota met instemming van de regering dan voor advies voorgelegd aan de SARC. Uit dat recente advies komt naar voren dat binnen de sector de opvattingen over verschillende aspecten erg uiteenlopen. Dat had de minister ook eerder afgeleid uit de uitgebreide consultatie van de betrokken bedrijven en organisaties.

Hoe dan ook zal elk weldenkend mens erkennen dat de Vlaamse productiesector onder druk staat, vervolgt minister Benjamin Dalle. De stijgende kosten maken het de sector niet gemakkelijk. De minister acht het dan ook nodig dat de sector meer middelen kan krijgen. De conceptnota reikt daartoe verschillende ideeën aan.

Een ervan is een verbreding van de basis waarop de verplichting van toepassing is. Onlinevideosystemen zoals YouTube hebben bijvoorbeeld een enorm audiovisueel aanbod zonder dat ze op enige wijze tot het Vlaamse ecosysteem bijdragen. Daaraan wil de minister iets veranderen. Hij onderzoekt ook welke bijdrage van toepassing kan zijn met betrekking tot cord-cutting, de praktijk om zonder tv-abonnement audiovisuele content op het internet te bekijken. Ten slotte wil hij ook aanpassingen aan de hoogte van de bijdragen overwegen.

Het gaat hier dus om een 'work in progress', dat nog grondig moet worden besproken en opnieuw aan de Vlaamse Regering zal worden voorgelegd. Het slechtst denkbare scenario zou zijn dat er geen vooruitgang komt. De sector zit wel degelijk op maatregelen te wachten. Minister Benjamin Dalle streeft naar een voorstel waarin alle partners zich kunnen vinden, of waartegen ze toch niet al te zeer gekant zijn. Een consensus zal onmogelijk zijn als die impliceert dat die alle vragen honoreert, gezien de soms tegenstrijdige verwachtingen.

Verschillende vragen handelen over Streamz, waarvan minister Benjamin Dalle de CEO recent nog heeft ontmoet. Hij verneemt van de partijen dat ze wel degelijk samen rond de tafel zitten en constructieve gesprekken aan het voeren zijn. In het verleden heeft de minister al betreurd dat de akkoorden tussen Streamz en de VRT louter ad hoc gebeurden met betrekking tot bepaalde aankopen en transacties. Hij hecht er belang aan dat de twee partners structureel samenwerken en rekent er ook op dat het zover zal komen, in het belang van beiden.

Ook de telecombedrijven hebben in dit dossier een belangrijke rol te spelen. Telenet zal als partner in de joint venture ongetwijfeld het nodige willen doen. Van Proximus en Orange verwacht minister Benjamin Dalle dat ze Streamz zo zichtbaar mogelijk op hun platformen aanbieden, opdat hun gebruikers vlot de weg naar een abonnement kunnen vinden. Aangezien het lokale spelers betreft, zou een extra inspanning op dat vlak maar logisch zijn.

Karin Brouwers vroeg minister Benjamin Dalle om de 605.000 euro voor VAF/Mediafonds toe te lichten. Hij verduidelijkt dat het hier alleen om de bijdrage aan het VAF gaat, dus zonder de rechtstreekse bijdragen van de investeerders aan coproducties, die van een heel andere grootteorde zijn.

2.2.6. Radio

In verband met de netwerkradio's heeft de plenaire vergadering op 16 november 2022 een ontwerp van decreet aangenomen (*Parl.St.* VI.Parl. 2022-23, nr. 1436/4). De Vlaamse Regering moet nu het BVR over de raadplegingsprocedure afwerken. Vervolgens is de herschikking zelf aan de orde. Kortom, de regering werkt hard om in 2023 vooruitgang te boeken in het dossier.

DAB+ is het volgende onderwerp in de antwoorden van minister Benjamin Dalle. De VRM heeft het kader voor het proefproject met lokale radio-omroepen uitgetekend, met als een van de voorwaarden een tussentijds evaluatierapport, zes maanden na de projectstart. Het uiteindelijke evaluatierapport met de bevindingen moet na één jaar worden uitgebracht. Intussen hebben alle proefprojecten hun tussentijdse evaluatie aan de VRM bezorgd, die ze aan de Vlaamse Regering heeft voorgelegd. De bevraging in die tussentijdse evaluatie betreft enkel de interne werking van de proefprojecten en de bevindingen en ervaringen van de deelnemende lokale radio-omroepen.

Minister Benjamin Dalle wordt al eens gecontacteerd door lokale radio's die niet bij de proefprojecten zijn betrokken maar wel hun visie en bedenkingen met hem willen delen. Die communicatie staat echter los van de evaluatie door degenen die

in het systeem zitten. Beide elementen kunnen wel interessant en relevant zijn voor toekomstige beslissingen.

In 2023 zullen alle deelnemende radiozenders opnieuw worden bevroegd. De VRM heeft in de begeleidende tekst uitdrukkelijk vermeld dat de deelnemers de vragen zelf moesten beantwoorden. De regulator heeft ook de uitdrukkelijke bevestiging gevraagd van de deelnemers dat ze al hun input hebben meegegeven. Hij heeft de vragenlijst in alle transparantie aan alle deelnemende radio's die hem bekend zijn, bezorgd.

Voor Radioplayer blijkt er een nogal gemengde appreciatie te bestaan. Het systeem heeft wel het voordeel van integratie bij de grote Europese autoconstructeurs. Het systeem laat een deelnemende radio-omroep toe om de eigen stream te commercialiseren en zo inkomsten te genereren. Niet alle concurrenten bieden die mogelijkheid. TuneIn werkt met prerolls waaruit het alleen voor zichzelf inkomsten put. Minister Benjamin Dalle heeft nog geen beslissing genomen over een verdere be-toelaging van Radioplayer en wacht daarvoor het rapport af van de kwalitatieve en kwantitatieve bevraging van de door Digitale Radio Vlaanderen erkende lokale ra-dio-omroeporganisaties. Hij heeft die organisatie laten weten dat hij zonder haar rapport geen beslissing kan nemen. Alleen op die manier kent hij de standpunten van de lokale radio-omroepen en kan hij oordelen of hij daaraan kan tegemoetko-men.

Wat de digitale radiotransitie en de FM-afschakeling betreft, is een omvattend ka-der vereist voor de realisatie op zowel korte als langere termijn. Verschillende stu-dies moeten het mogelijk maken om het regelgevende kader voor te bereiden. Zo zal een studie de erkenningsvoorwaarden voor digitale zenders onderzoeken. Op basis van de studies zal minister Benjamin Dalle een conceptnota schrijven, maar de uitvoering is niet meer voor de huidige regeerperiode. De minister wijst er nog op dat de herziening van het Mediadecreet en het erkenningskader voor DAB+ twee verschillende dossiers vormen.

2.2.7. *EU-voorzitterschap*

Op 16 november 2022 stelde Karin Brouwers minister Bart Somers een actuele vraag over het VVSG-communiqué betreffende de desinformatiedreiging. De Vlaamse Regering heeft 3,2 miljoen euro veil voor vijf projecten die zich met des-informatie inlaten en komt op die manier deels tegemoet aan de zorg van de Vlaamse lokale overheden. Minister Benjamin Dalle zou de thematiek zeker op zijn plaats vinden als onderwerp bij het Belgische EU-voorzitterschap.

Verschillende commissieleden hadden vragen bij dat EU-voorzitterschap. Voor Au-diovisuele Zaken en Media heeft de EU geen meerjarige strategie of werkplan. De betrokken sectoren zijn technologisch en economisch volop in beweging. Daarom is het nu nog moeilijk om de agenda van het voorzitterschap in 2024 al te voor-spellen. Op dat vlak is de nodige flexibiliteit aangewezen. De Oekraïne-crisis kan nog opvolging vergen met betrekking tot sancties tegen Russische propaganda-media, bescherming van journalisten en de strijd tegen de desinformatie.

Het debat over een Europees kader met duidelijke criteria voor de invloed van de staat op de media en het onderscheid tussen mediavrijheid en propaganda zal in 2024 vermoedelijk nog niet achter de rug liggen.

De minister beschouwt de Media Freedom Act als een heel belangrijk initiatief van de EU. De doelstellingen zijn ontegensprekelijk nobel. Persvrijheid is niet in de hele EU een evidentie, en specifiek niet in bepaalde Oost-Europese landen. Bepaalde Europese en Vlaamse spelers hebben intussen op de risico's en op het belang van de subsidiariteit gewezen, een principe dat cd&v hoog in het vaandel draagt.

Minister Benjamin Dalle zal het dossier nauwlettend opvolgen en onderhoudt daarover contacten met de EC. Het is ook niet onmogelijk dat het dossier nog voor het Belgische voorzitterschap afgerond raakt. Hoe dan ook zou de minister het graag geagendeerd zien onder zijn voorzitterschap.

Aan Steven Coenegrachts antwoordt de minister dat hij hoopt op een succesvolle introductie van de kennisdeling en 'code of conduct' voor influencers in 2023. Zoals gezegd heeft het dossier enige vertraging opgelopen door het uitdrukkelijke streven naar gedragenheid bij de influencers zelf. Zoiets ligt moeilijker voor dit media-segment aangezien influencers in tegenstelling tot de klassieke mediaspelers niet vertegenwoordigd zijn in adviesraden of een sectorfederatie. De Vlaamse overheid probeert hen wel op alle mogelijke manieren te bereiken en plant nog altijd de introductie van haar gedragscode in het voorjaar van 2023. Indien die succesvol blijkt, kan het inderdaad een agendapunt worden bij het EU-voorzitterschap en kan Vlaanderen over dit onderwerp kennisdeling organiseren.

Andere punten voor het voorzitterschap zijn zoals gezegd de desinformatiebestrijding, net als de digitale transformatie.

2.2.8. *Andere dossiers*

Een groot aantal bedrijven en organisaties heeft ingetekend op de projectoproep digitale transformatie. Daarmee is het project alvast goed begonnen. Minister Benjamin Dalle is in dat verband zeer tevreden over de samenwerking van zijn departement met het VLAIO, die ook mooi tot uiting komt in de dossiers Flanders Game Hub en Seeds and Growth for Media. Binnenkort zullen de ministers Brouns en Dalle het dossier samen op de Vlaamse Regering agenderen.

Manuela Van Werde polste waarom de energiesteun voor Media, in tegenstelling tot die voor Cultuur, rechtstreeks bij de organisaties is geplaatst. Net zoals voor Jeugd is dat een kwestie van keuzes. De steun kan zowel op een apart begrotingsartikel als bij de organisaties worden gealloceerd. Belangrijker is dat er transparant over wordt gerapporteerd, wat de minister absoluut van plan is.

De VRM beschikt op basis van de BO 2023 over voldoende budget om zich van zijn opdracht te kwijten. Daarover heeft de minister van de regulator geen klachten ontvangen.

Op de homepage van de VRM-site zal het onlinecontactpunt een prominente plaats krijgen. De VRM heeft daarover in zijn nieuwsbrief gecommuniceerd.

Vervolgens antwoordt de minister op de vraag van Klaas Sloomans over de leeftijdsclassificatie. Hij heeft lange tijd geloofd in de samenwerking met het Nederlandse NICAM. In het algemeen is minister Benjamin Dalle een groot voorstander van mediasamenwerking met Nederland. NICAM beschikt over een grote ervaring in de materie. Het overleg met NICAM en de Nederlandse media-administratie is in een heel goede sfeer verlopen, maar zoals al toegelicht acht NICAM zich niet in staat om Vlaanderen erbij te nemen, zelfs niet tegen een correcte vergoeding. Vandaar het tijdverlies in dit dossier. Momenteel onderzoekt Vlaanderen een eigen systeem en heeft het daarbij oog voor buitenlandse inspiratie. Minister Benjamin Dalle houdt zich ook op de hoogte van de plannen van de Franse Gemeenschap, waarmee er misschien een samenwerking inzigt naar analogie met de filmclassificatie.

2022 is het jaar van 5G, herbevestigt minister Benjamin Dalle. De spectrumveiling is voorspoedig verlopen en heeft onverhoopt veel geld opgeleverd. Het overleg tussen de federale minister en de ministers van de respectievelijk Vlaamse, Franse en Duitstalige Gemeenschap zit goed. Het streven om 5G-projecten operationeel

te krijgen is nog niet nationaal gerealiseerd. Lokaal duikt het systeem wel al hier en daarop. De nationale realisatie zal in 2023 moeten plaatsvinden.

Over de verdeling van de veilingopbrengst hebben de federale overheid en de gemeenschappen nog geen akkoord bereikt. Op korte termijn zullen de betrokken ministers zelf terug samenkomen, nadat hun kabinetten al intensief contact hebben onderhouden. De minister hoopt weldra nieuws te kunnen brengen over het substantieel grotere aandeel uit de verdeling waarop de gemeenschappen volgens het Vlaamse regeerakkoord aanspraak maken.

De minister komt dan tot de vraag over de besparingen op de apparaatskredieten. In het Departement CJM vormt Media een heel klein team, dat net extra middelen toegekend krijgt uit de BO 2023. Er komen 200.000 euro personeels- en 100.000 euro werkmiddelen bij. In ruimere context krijgt het hele Departement CJM extra middelen in functie van het Europese voorzitterschap, waarin Vlaanderen de trekker wordt voor die bevoegdheden.

Steven Coenegrachts vroeg de verdeling van de middelen tussen het crossmediale meetsysteem, de mediahub en de gamehub. De Vlaamse overheid kent het crossmediale meetsysteem 4 miljoen euro toe van de totale investering van 5,7 miljoen euro. De overige 1,7 miljoen euro is afkomstig van de privésector. Voor mediahub bedraagt de Vlaamse bijdrage eveneens 4 miljoen euro. In totaal gaat het om een project van 9,1 miljoen euro. Bij de gamehub bedraagt de overheidsinvestering 2 miljoen euro op een totaal investeringsbedrag van 3,5 miljoen euro. Uit de mooie cofinanciering van elk initiatief door privépartners concludeert minister Benjamin Dalle dat de relancemiddelen die de Vlaamse overheid inzet, een wezenlijk katalysatoreffect teweegbrengen voor publiek-private samenwerking. De projecten zijn goed gekozen op basis van reële behoeften op het terrein. Zo niet zou de privésector niet geïnteresseerd zijn om naast de overheidsinbreng zijn eigen duit in het zakje te doen.

Hetzelfde commissielid had ook een vraag over gokreclame, een thema dat Maurits Vande Reyde actief opvolgt op Twitter. Daar herinnert minister Benjamin Dalle de laatstgenoemde er altijd aan dat de Vlaamse Regering de VRT nooit heeft gevraagd om haar gokreclame stop te zetten, wel om een ambitieus plan te ontwikkelen voor de afbouw ervan tegen 2025. Het gaat dus om een uitdoofscenario. Daardoor brengt Sporza online nog altijd gokreclame tijdens het lopende WK voetbal in Qatar. De minister geeft toe dat er binnen de huidige reclameregels nog altijd veel gokreclame circuleert, maar toch al heel wat minder dan bij vorige WK's. De VRT-directie heeft de dalende trend al aangegeven. Het uitdoofscenario is wel degelijk ambitieus.

Gokverslaving is ernstig en baart Benjamin Dalle als minister van Jeugd grote zorgen. De VRT heeft er een voorbeeldfunctie in te spelen, maar de minister wil haar ook weer niet ontzeggen wat wel is toegestaan aan andere mediabedrijven en aan sportorganisatoren. Hij is voorstander van een level playing field, met weliswaar een voorbeeldfunctie voor de openbare omroep. De VRT gebieden om abrupt te stoppen, is daarbij niet aan de orde.

Ruime tijd geleden heeft minister Benjamin Dalle federaal minister Vincent Van Quickenborne aangeschreven met een pleidooi om de federale wetgeving te laten evalueren in de richting van een algemeen verbod op gokreclame, dat dan wel niet voor de media alleen zou gelden. De kabinetten van beide ministers hebben daarover al vergaderd. Minister Benjamin Dalle roept de Federale Regering op om er samen met de Vlaamse Regering werk van te maken.

Freya Perdaens had een vraag over het Actieplan tegen Grensoverschrijdend Gedrag in de Vlaamse Mediasector. Nog op 21 november 2022 heeft minister

Benjamin Dalle de leden van het Sociaal Charter voor de Mediasector ontmoet. Op de agenda stond onder andere de stand van zaken van het actieplan. Op 15 december komt daarover een stuurgroep bijeen. Het actieplan loopt intussen bijna een jaar. Minister Benjamin Dalle heeft de indruk dat het op zijn minst bepaalde processen heeft helpen versnellen en bijdraagt aan de noodzakelijke extra aandacht en cultuuromslag. De recente Nederlandse verwickelingen tonen het belang aan van aandacht voor grensoverschrijdend gedrag in ruime zin. Ook de evaluatie van het vorige actieplan staat op de agenda van de vermelde stuurgroep.

Voor de digitale inclusie zet het Kenniscentrum Mediawijsheid samen met de ministers Benjamin Dalle en Bart Somers de volgende stappen. Minister Bart Somers werkt eraan mee met zijn bevoegdheden Inclusie en Lokale Besturen en voorziet in extra sociale-inclusiecoaches.

De Nederlandse regeringscommissaris Mariëtte Hamer volgt de acties van minister Benjamin Dalle met betrekking tot grensoverschrijdend gedrag op, en omgekeerd. Bij hun ontmoeting toonde ze grote interesse in het Vlaamse opleidingsbeleid voor omstanders en 'intimacy coaches', en in het Vlaamse systeem met vertrouwenspersonen.

Op een vraag van Elisabeth Meuleman antwoordt de minister dat de projectoproep digitale transformatie 31 aanvragen heeft opgeleverd. Twee daarvan zijn na een eerste jurering als onontvankelijk beoordeeld. Intussen heeft de jury haar werkzaamheden afgerond en nog meer dossiers afgewezen. Het dossier komt heel binnenkort op het bureau van minister Benjamin Dalle, die er al in de week van 28 november 2022 een beslissing over wil nemen. Zoals Vlaanderen als algemeen principe toepast, zal daarbij geen sprake kunnen zijn van dubbele subsidies en kostenvergoedingen.

Met betrekking tot de strijd tegen desinformatie heeft DPG Media inderdaad geen project ingediend. Wel heeft het een beleidsintentieverklaring voor het project Counterscan, waaraan ook de VRT, Chase en De Checkers hun medewerking verlenen. Voor digitale transformatie heeft DPG Media wel verschillende projecten ingediend.

2.3. Aanvullende vragen en antwoorden

Katia Segers herinnert zich de terechte uitspraak van minister Benjamin Dalle op de Dag van de Regionale Kijker dat de regionale omroepen zullen moeten evolueren van televisie- naar mediabedrijven. De omroepen zelf lijken daartoe bereid, maar dat impliceert voor hen nieuwe namen, logo's en platformen. Als de regering van hen een dergelijke investering verwacht, roept het commissielid op om daarvoor ook de nodige extra steun toe te kennen.

Minister *Benjamin Dalle* erkent dat een digitale transitie een investering vergt, maar voegt toe dat die op termijn ook geld opbrengt door de verhoogde relevantie en versterkte positie. De al vermelde eenmalige injectie van 2 miljoen euro is bedoeld als steun bij die investeringen. In de praktijk blijkt de sector dit geld ook aan te wenden voor heel nuttige aankopen.

Wat de eventuele extra middelen betreft, deelt de minister mee dat de regering in de samenwerkingsovereenkomsten extra middelen kan inschrijven voor de digitale omslag. In de BO 2023 staat daarvoor een structureel extra bedrag van 550.000 euro ingeschreven. De uiteindelijke toekenning zal afhangen van de samenwerkingsovereenkomsten, die momenteel nog in voorbereiding zijn. Er zal een reëel engagement tegenover moeten staan. De verdeling onder NORTV en de verschillende omroepen zal eveneens afhangen van die besprekingen.

V. Artikelsgewijze bespreking en stemming

Artikel 3

Amendement nr. 4, voorgesteld door Elisabeth Meuleman en Tine Van den Brande, strekt ertoe artikel 3 te wijzigen.

Om realistisch te blijven vragen de indieners geen totale terugschroefing van alle besparingen op de VRT, legt *Elisabeth Meuleman* uit. Wel streven ze naar een correcte indexering van de hele basistoelage, inclusief de werkingsmiddelen. Technisch impliceert dit dat in het subsidieoverzicht in artikel 3 van het ontwerp van uitgavendecreet, 6 miljoen euro wordt opgeteld bij het programma HE Media. Dat bedrag stemt ruwweg overeen met de schrapping van 68 naakte ontslagen.

Minister *Benjamin Dalle* integreert zijn standpunt over het amendement in zijn antwoorden op de vragen over de VRT in de algemene bespreking (zie hoofdstuk IV, 2.2.1).

Amendement nr. 4 wordt indicatief verworpen met 9 stemmen tegen 2

VI. Eindstemming

De commissie neemt de haar toegewezen onderdelen van het ontwerp van decreet houdende de uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2023 indicatief aan met de volgende stemuitslag:

- voor de bevoegdheid Sport met 7 stemmen bij 4 onthoudingen;
- voor de bevoegdheid Cultuur met 7 stemmen tegen 4;
- voor de bevoegdheid Jeugd met 7 stemmen bij 4 onthoudingen;
- voor de bevoegdheid Media met 7 stemmen tegen 3 bij 1 onthouding.

Elisabeth MEULEMAN,
voorzitter

Philippe MUYTERS
Annick LAMBRECHT
Cathy COUDYSER
Karin BROUWERS
Hannes ANAF,
verslaggevers

Gebruikte afkortingen

ADJ	Algemene Dienst voor Jeugdtoerisme
API	aanspreekpunt integriteit
AVG	algemene verordening gegevensbescherming (= General Data Protection Regulation, GDPR)
AVMD	audiovisuele mediadiensten
BBT	beleids- en begrotingstoelichting
BSMSA	brede school met sportaanbod
BO	begrotingsopmaak
BOA	begeleiding, ondersteuning, advisering
bv	besloten vennootschap
BVN	Het Beste van Vlaanderen en Nederland
BVR	besluit van de Vlaamse Regering
CAW	centrum algemeen welzijnswerk
CIM	Centrum voor Informatie over de Media
CJM	Cultuur, Jeugd en Media
CJSM	Cultuur, Jeugd, Sport en Media (beleidsdomein van de Vlaamse overheid)
CLB	centrum voor leerlingenbegeleiding
DAB+	digital audio broadcasting plus
DAC	derde arbeidscircuit
DC	District of Creativity
DCJM	Departement Cultuur, Jeugd en Media
DPG	historisch: De Persgroep
EK	Europees kampioenschap
EMF	Euro Media Group
ENA	Elektronisch Nieuwsarchief
ER	extended reality
ESR	Europees Systeem van Nationale en Regionale Rekeningen
EVA	extern verzelfstandigd agentschap (van de Vlaamse overheid)
EVKMSKA	Eigen Vermogen KMSKA
FARO	= Vlaams steunpunt voor cultureel erfgoed
FLEGA	Flemish Games Association
FM	frequentiemodulatie
FoCI	Fonds Culturele Infrastructuur
Follo	Flexibele Opdracht van de Leerkracht Lichamelijke Opvoeding
FTI	Flanders Technology & Innovation
GES	gezond en ethisch sporten
gesco	gesubsidieerde contractueel
GIS	geografisch informatiesysteem
GVV	gratis vrijwilligersverzekering
HISK	Hoger Instituut voor Schone Kunsten
HOWEST	Hogeschool West-Vlaanderen
ICES	Internationaal Centrum Ethiek in de Sport
ICT	informatie- en communicatietechnologie
IMC	interministeriële conferentie
imec	Interuniversitair Micro-elektronicacentrum
Inter	Vlaams expertisecentrum toegankelijkheid
IP	internationaal presentatieproject
ISE	inhoudelijk structurelement
JEF	Jeugd En Film
JKP	jeugd- en kinderrechtenbeleidsplan
JoKER	kind- en jongereneffectrapport; kind- en jongereneffectrapportage
JOP	Jeugdonderzoeksplatform
KANTL	Koninklijke Academie voor Nederlandse Taal en Letteren
KeKi	Kenniscentrum Kinderrechten
KIOSK	Integraal Opvolgsysteem Kunsten

KMSKA	Koninklijk Museum voor Schone Kunsten Antwerpen
KPI	key performance indicator, kritieke prestatie-indicator
KU Leuven	Katholieke Universiteit Leuven
KvK	Kunstendag voor Kinderen
KVSG	kindvriendelijke steden en gemeenten
LGBTQI+	lesbian, gay, bisexual, transgender, questioning, intersex, plus
M HKA	Museum van Hedendaagse Kunst Antwerpen
MAS	Museum aan de Stroom
meemoo	Vlaams instituut voor het archief
NADO	Nationale Antidopingorganisatie Vlaanderen
NEP	North East Pennsylvania
NICAM	Nederlands Instituut voor de Classificatie van Audiovisuele Media
NORTV	Niet-Openbare Regionale Televisieverenigingen Vlaanderen
NPO	Nederlandse Publieke Omroep
nv	naamloze vennootschap
OD	operationele doelstelling
OKV	Openbaar Kunstbezit Vlaanderen
OP/TIL	steunpunt bovenlokale cultuur
RSZ	Rijksdienst voor Sociale Zekerheid
RUP	ruimtelijk uitvoeringsplan
SARC	Strategische Adviesraad voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media (= Raad voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media)
SD	strategische doelstelling
SISCA	Sector Informatie Sociaal-Cultureel volwassenenwerk en Amateurkunsten
Socius	steunpunt voor sociaal-cultureel volwassenenwerk
SPAKKI	Sportinfrastructuurdatabase Sport Vlaanderen
TIP	tegemoetkoming voor een internationaal presentatiemoment
UCLL	University Colleges Leuven-Limburg
UGent	Universiteit Gent
ULDK	Uitleendienst Kampeermateriaal voor de Jeugd
UNESCO	United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization
VAF	Vlaams Audiovisueel Fonds
VAK	vastleggingskrediet
VAPA	Vlaams Actieplan Armoedebestrijding
Var	Vlaamse Audiovisuele Regie
VCO	Vlaamse Codex Overheidsfinanciën
VDAB	Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding
VEK	vereffeningskrediet
VGC	Vlaamse Gemeenschapscommissie (van het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest)
VI.BE	steunpunt voor artiesten & muzieksector
VLABEL	Vlaamse Belastingdienst
VLAIO	Agentschap Innoveren en Ondernemen
VN	Verenigde Naties
VRM	Vlaamse Regulator voor de Media
VRT	Vlaamse Radio- en Televisieomroeporganisatie
VSF	Vlaamse Sportfederatie
vte	voltijdsequivalent/voltijdequivalent
VTS	Vlaamse Trainersschool
VUB	Vrije Universiteit Brussel
VVJ	Vlaamse Vereniging van Journalisten
VVSG	Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten
vzw	vereniging zonder winstoogmerk
WADA	World Anti-Doping Agency
WK	wereldkampioenschap